

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270		 EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI		
ÚVOD		3
CERTIFIKOVANÝ KURZ PRO PŘÍPRAVU MENTORŮ KLINICKÉ PRAXE A ŠKOLITELŮ SPECIALIZAČNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ <i>(Daniel Jirkovský)</i>		4
APLIKOVANÝ PEDAGOGICKÝ VÝZKUM <i>(Martina Maněnová)</i>		13
TEORIE VÝCHOVY		
Specifické vývojové poruchy učení <i>(Eva Švarcová)</i>		17
Šikana, mobbing, bossing <i>(Eva Švarcová)</i>		26
ZÁKLADY PEDAGOGIKY		
Hlavní principy demokratického vzdělávání <i>(Irena Loudová)</i>		36
Současné trendy ve vzdělávání <i>(Irena Loudová)</i>		39
Vývoj pedagogického myšlení <i>(Tomáš Svatoš)</i>		42
Rodina a rodinná výchova <i>(Irena Loudová)</i>		48

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270		 EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI		
Individualizace ve výchově a vzdělávání <i>(Irena Loudová)</i>		51
Inkluzivní vzdělávání <i>(Irena Loudová)</i>		54
Pedagogický text <i>(Tomáš Svatoš)</i>		57
Evaluace výuky – hospitace <i>(Tomáš Svatoš)</i>		61
OBECNÁ DIDAKTIKA <i>(Jana Doležalová)</i>		66
DIDAKTIKA PRAKTICKÉHO VYUČOVÁNÍ V OŠETŘOVATELSTVÍ A V PORODNÍ ASISTENCI I. <i>(Marie Hlaváčová)</i>		79
DIDAKTIKA PRAKTICKÉHO VYUČOVÁNÍ V OŠETŘOVATELSTVÍ A V PORODNÍ ASISTENCI II.		
Klinická a komunitní praxe v bakalářském studijním programu Ošetřovatelství, studijním oboru Všeobecná sestra <i>(Daniel Jirkovský)</i>		98
Klíčové kompetence mentorů při realizaci klinické a komunitní ošetřovatelské praxe <i>(Daniel Jirkovský)</i>		110
Pedagogické dokumenty k realizaci klinické a komunitní ošetřovatelské praxe ve studijním oboru Všeobecná sestra <i>(Daniel Jirkovský)</i>		116

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270		 EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI		
Rámcová náplň činnosti mentora/ky klinické a komunitní ošetrovatelské praxe (Daniel Jirkovský)		119
REPETITORIUM TEORIE OŠETŘOVATELSTVÍ (Šárka Tomová)		123
OBEČNÁ A VÝVOJOVÁ PSYCHOLOGIE		
Obecná psychologie (Kateřina Juklová)		190
Úvod do vývojové psychologie (Markéta Levínská, Kateřina Soudná)		212
Vývojová psychologie – periodizace lidského života (Markéta Levínská, Kateřina Soudná)		217
SOCIÁLNÍ PSYCHOLOGIE A PSYCHOLOGIE OSOBNOSTI		
Psychologie osobnosti (Jindra Novotná)		225
Sociální psychologie (Jindra Novotná)		235
PEDAGOGICKÁ PSYCHOLOGIE (Pavel Vacek)		246
ODBORNÁ PRAXE		
Realizace praktické části vzdělávacího programu certifikovaného kurzu (Daniel Jirkovský)		264
Evaluace a autoevaluace odborné praxe v certifikovaném kurzu (Daniel Jirkovský)		268

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270		 EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI		
ÚVOD:		
Vážení účastníci a účastnice kurzu,		
<p>dostáváte do rukou Sborník pomocných učebních textů a výukových prezentací Certifikovaného kurzu pro přípravu mentorů klinické praxe a školitelů specializačního vzdělávání. Tato publikace není klasickým učebním textem, který by mohl nahradit kontaktní výuku v kurzu. Jde pouze o soubor výukových prezentací a dalších materiálů, které by Vám měly napomoci v základní orientaci ve vyučované problematice, která se (jak předpokládáme) stane východiskem pro Vaše samostatné vyhledávání odborných informací z doporučené studijní literatury. Předkládaný sborník můžete také využít jako základní osnovu k přípravě na závěrečnou zkoušku certifikovaného kurzu.</p>		
Přejeme Vám hodně úspěchů ve studiu!		
Za autory prezentací a lektory		
PhDr. Daniel Jirkovský, Ph.D., MBA		

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha Program Operační Program Praha EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

CERTIFIKOVANÝ KURZ PRO PŘÍPRAVU MENTORŮ KLINICKÉ PRAXE A ŠKOLITELŮ SPECIALIZAČNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

Lektor: Daniel Jirkovský

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha Program Operační Program Praha EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA CK

- ZDŮVODNĚNÍ A VÝZNAM CK
- CÍLE CERTIFIKOVANÉHO KURZU
- VSTUPNÍ A DALŠÍ POŽADAVKY NA ÚČASTNÍKY VZDĚLÁVÁNÍ
- UČEBNÍ PLÁN
- VÝSTUPNÍ ZNALOSTI A DOVEDNOSTI ABSOLVENTA CK
- ZPŮSOB ZAKONČENÍ
- ČINNOSTI, KE KTERÝM BUDE ZÍSKÁNA ZVLÁŠTNÍ ODBORNÁ ZPŮSOBILOST

ZDŮVODNĚNÍ A VÝZNAM CK

Certifikovaný kurz pro přípravu mentorů klinické praxe a školitelů specializačního vzdělávání prohlubuje způsobilost všeobecných sester a porodních asistentek stanovenou zák. č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních, ve znění pozdějších předpisů a Vyhl. č. 55/2011 Sb., kterou se stanoví činnosti zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků, v platném znění, k vedení praktického vyučování ve studijních oborech (programech) k získání způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání všeobecné sestry a porodní asistentky uskutečňovaných středními školami, vyššími odbornými školami a vysokými školami v ČR, k výuce v akreditovaných kvalifikačních kurzech a k praktické realizaci výkonu činnosti školitele specializačního vzdělávání podle shora uvedeného zákona.

ZDŮVODNĚNÍ A VÝZNAM CK

Absolventi certifikovaného kurzu se uplatní jako:

- mentoři klinické praxe v rámci kvalifikačního vzdělávání zdravotnických pracovníků v ošetrovatelských profesích na středních, vyšších odborných a vysokých školách;
- školitelé teoretické i praktické části specializačního vzdělávání všeobecných sester a porodních asistentek;
- školitelé teoretické i praktické části akreditovaných kvalifikačních kurzů pro přípravu sanitářů, ošetrovatelů a zdravotnických asistentů.

ZDŮVODNĚNÍ A VÝZNAM CK

Smyslem kurzu je vybavit všeobecné sestry a porodní asistentky základními poznatky z pedagogiky, psychologie, didaktiky a také příslušnými metodickými znalostmi a dovednostmi, vztahujícími se k praktickému vyučování a napomoci jim k lepší orientaci v metodice praktického vyučování a zároveň tím přispět ke zkvalitňování klinické (eventuelně i komunitní) praxe žáků a studentů, případně dalších účastníků vzdělávání.

CÍLE CERTIFIKOVANÉHO KURZU

K hlavním vzdělávacím cílům patří:

- vybudovat u všeobecných sester a porodních asistentek systém kompetencí v oblasti pedagogiky a psychologie pro kvalifikovaný výkon činnosti mentora klinické praxe/školitele specializačního vzdělávání – pro úspěšné prognózování, realizaci a evaluaci výchovně vzdělávacího procesu v odborné praxi žáků, studentů a dalších účastníků vzdělávání;

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
Praktická
škola

EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

CÍLE CERTIFIKOVANÉHO KURZU

K hlavním vzdělávacím cílům patří:

- prohloubit pedagogické a psychologické myšlení o jevech výchovně vzdělávací reality pro hlubší pochopení příčin, průběhu a následků pedagogických i životních situací a pro kvalifikovanější rozhodování ve výchovně vzdělávací oblasti;

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
Praktická
škola

EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

CÍLE CERTIFIKOVANÉHO KURZU

K hlavním vzdělávacím cílům patří:

- přispět k samostatnosti, tvořivosti a flexibilitě v pedagogické práci. Přispět k integraci nových teoretických poznatků s dosavadními zkušenostmi v oblasti vedení praktického vyučování z vlastní praxe účastníků vzdělávání.

CÍLE CERTIFIKOVANÉHO KURZU

Uvedené cíle CK budou realizovány prostřednictvím témat pedagogických disciplín (základů pedagogiky, obecné didaktiky, didaktiky praktického vyučování v ošetrovatelství a v porodní asistenci atp.) a psychologie (vývojové a pedagogické psychologie, sociální psychologie, psychologie osobnosti).

VSTUPNÍ A DALŠÍ POŽADAVKY NA ÚČASTNÍKY VZDĚLÁVÁNÍ

Podmínkou pro zařazení do kurzu je:

- odborná způsobilost k výkonu zdravotnického povolání Všeobecné sestry nebo Porodní asistentky podle přísl. ust. zák. č. 96/2004 Sb., v pl. znění;
- způsobilost k výkonu povolání bez odborného dohledu (registrace);
- nejméně 1 rok výkonu povolání Všeobecné sestry / Porodní asistentky;
- u školitele specializačního vzdělávání i specializovaná způsobilost a pracovní zařazení odpovídající oboru specializace.

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
Praktická
učebnice
EU EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

UČEBNÍ PLÁN

- Celková délka vzdělávacího programu je 180 hodin (á 45 min) – kontaktních.
- Z celkové hodinové dotace připadá 130 hodin na teoretickou přípravu a 50 hodin na praktické vyučování v simulační učebně a na klinickém pracovišti.
- Minimální délka studia je stanovena na 6 kalendářních měsíců.

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
Praktická
učebnice
EU EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

UČEBNÍ PLÁN

Část vzdělávacího programu / předmět:	Poč. hod.
<i>Teoretická část vzdělávacího programu:</i>	
Pedagogické vědy:	
Základy pedagogiky	20
Obecná didaktika	16
Didaktika praktického vyučování v ošetrovatelství a v porodní asistenci I	10
Aplikovaný pedagogický výzkum	10
Teorie výchovy	16
Psychologické vědy:	
Obecná a vývojová psychologie	16
Pedagogická psychologie	16
Sociální psychologie a psychologie osobnosti	16
Repetitorium teorie ošetrovatelství:	10
<i>Celkový počet hodin za teoretickou část vzdělávacího programu:</i>	130
<i>Praktická část vzdělávacího programu:</i>	
Didaktika praktického vyučování v ošetrovatelství a v porodní asistenci II	10
Odborná praxe	40
<i>Celkový počet hodin za praktickou část vzdělávacího programu:</i>	50
<i>Celkový počet hodin za vzdělávací program:</i>	180

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
regionální
operační
program
EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

VÝSTUPNÍ ZNALOSTI A DOVEDNOSTI ABSOLVENTA CK

Úspěšný absolvent vzdělávacího programu certifikovaného kurzu vykazuje následující etalon **výstupních znalostí**:

- orientuje se v aktuální problematice moderní pedagogiky a teorie ošetřovatelství; je schopen nejnovější poznatky v oboru přenášet do klinické praxe, včetně praktické aplikace vybraných teoretických modelů ošetřovatelství;
- prokazuje dostatečné znalosti z psychologie, pedagogiky a didaktiky, včetně didaktiky speciální;
- zná základní pojetí mentoringu;
- zná základní způsoby řešení konfliktů a dokáže je aplikovat v praxi;
- zná přístupy a postoje k hodnocení studentů, včetně nejčastějších chyb v hodnocení;
- zná náplň a cíle praktického vyučování studentů.

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
regionální
operační
program
EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

VÝSTUPNÍ ZNALOSTI A DOVEDNOSTI ABSOLVENTA CK

Úspěšný absolvent disponuje následujícím souborem **výstupních dovedností** :

- vede studenta k odpovědnému přístupu k profesi, vystupuje jako profesní vzor;
- rozvíjí schopnosti aplikovat a integrovat znalosti, teoretické vědomosti a postoje studenta v praxi;
- vzbuzuje zájem studenta o rozvoj konkrétní dovednosti;
- povzbuzuje studenta a pomáhá mu při úvahách nad prací kritickým myšlením;
- hodnotí studenta způsobem, který jej posiluje, povzbuzuje a motivuje k dalšímu zdokonalování a rozvoji;
- prokazuje komunikační dovednosti vedoucí k efektivnímu zvládnání problémů;
- chová se proaktivně a kolegiálně – partnersky;
- podporuje kreativitu a seberealizaci studenta.

ZPŮSOB ZAKONČENÍ

Komisionální zkouška před stanovenou zkušební komisí. Zkušební komise je nejméně tříčlenná. Komisi jmenuje ředitel FN Motol na návrh odborného garanta – osoby odpovědné za realizaci vzdělávacího programu.

Členem komise je zpravidla jeden zástupce oblasti pedagogických věd, jeden zástupce oblasti psychologických věd a jeden zástupce za praktickou část vzdělávacího programu.

Komise rozhoduje prostou většinou přítomných členů.

ČINNOSTI, KE KTERÝM BUDE ZÍSKÁNA ZVL. ODB. ZPŮSOBILOST

Podle §66 zák. č. 96/2004 Sb., v pl. znění a podle §3, odst. 1) písm. e) vyhl. č. 55/2011 Sb., v pl. znění, získá úspěšný absolvent (všeobecná sestra nebo porodní asistentka) zvláštní odbornou způsobilost k vedení praktického vyučování ve studijních oborech k získání způsobilosti výkonu zdravotnického povolání uskutečňovaných středními školami, vyššími odbornými školami, v akreditovaných zdravotnických programech k získání způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání uskutečňovaných vysokými školami v ČR, v akreditovaných kvalifikačních kurzech a v certifikovaných kurzech.

ČINNOSTI, KE KTERÝM BUDE ZÍSKÁNA ZVL. ODB. ZPŮSOBILOST

Podle ust. § 59, odst. 2) a §66 zák. č. 96/2004 Sb., v pl. znění a podle §48, odst. 7) vyhl. č. 55/2011 Sb., v pl. znění, získá úspěšný absolvent (všeobecná sestra nebo porodní asistentka se specializovanou způsobilostí) zvláštní odbornou způsobilost k vedení specializačního vzdělávání v oboru své specializace.

LITERATURA:

ARCHALOUSOVÁ, A. Mentor / školitel klinické a komunitní praxe. In. *Cesta k modernímu ošetřovatelství XI. – recenzovaný sborník příspěvků z konference*. s. 14 – 16, 1. vyd. Praha: Fakultní nemocnice v Motole, 2009 ISBN 978-80-87347-02-7

JIRKOVSKÝ, D., ŠVARCOVÁ, E., NOVÁKOVÁ, J. Certifikovaný kurz pro přípravu mentorů klinické praxe a školitelů specializačního vzdělávání ve FN Motol In. *Cesta k modernímu ošetřovatelství XI. - recenzovaný sborník příspěvků z odborné konference* s. 19 - 23, 1. vyd. Praha: Fakultní nemocnice v Motole, ISBN 978-80-87347-02-7

JIRKOVSKÝ, D. Inovace praktické výuky ošetřovatelství. In. *Cesta k modernímu ošetřovatelství XII. - recenzovaný sborník příspěvků z odborné konference* s. 80 - 82, 1. vyd. Praha: Fakultní nemocnice v Motole, 2011, ISBN 978-80-87347-02-7

JIRKOVSKÝ, D. *Certifikovaný kurz pro přípravu mentorů klinické praxe a školitelů specializačního vzdělávání – žádost o udělení akreditace a akreditační spis*. Interní materiál Fakultní nemocnice v Motole, 2009

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

KONTAKT NA AUTORA:

PhDr. Daniel Jirkovský, Ph.D., MBA

*Ústav ošetrovatelství UK 2. LF a FN Motol
V Úvalu 84
150 06 Praha 5 – Motol
Email: d.jirkovsky@lfmotol.cuni.cz*

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Aplikovaný pedagogický výzkum

Lektor: Martina Maněnová

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
Praktická
škola

EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Pojmy k zapamatování

- Orientace výzkumu.
- Kvalitativní výzkum.
- Kvantitativní výzkum.
- Výzkumné metody a techniky.
- Validita a reliabilita.
- Úrovně měření.
- Popisná statistika.
- Hypotéza.

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
Praktická
škola

EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Výzkum

kvalitativní

kvantitativní

<p>Kvantitativní výzkum</p> <ul style="list-style-type: none"> • pozitivismus • jedna realita • vysvětlení jevů, ověřování teorie • číslo • zkoumá velké skupiny lidí • směřuje ke zevšeobecnění • odstup od zkoumaného 	<p>Kvalitativní výzkum</p> <ul style="list-style-type: none"> • fenomenologie • více realit • porozumění smyslu jevů, budování nové teorie • slovo, význam • zkoumá malé skupiny lidí • jedinečnost • vcítění se, ponoření se do situace
---	--

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
Regionální operační program
EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Validita a reliabilita výzkumného nástroje

Validita

- schopnost výzkumného nástroje zjišťovat to, co zjišťovat má
- druhy validity
 - obsahová
 - konstruktová
 - kriteriální (souběžná a predikční)

Reliabilita

- přesnost, spolehlivost výzkumného nástroje
- způsoby stanovení reliability
 - opakování měření
 - ekvivalentní formy výzkumného nástroje
 - vnitřní konzistence
 - shoda mezi posuzovateli

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
Regionální operační program
EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Výzkumné metody

Obecný metodologický nástroj k získávání a zpracování dat
Vymezuje širší a komplexní úhel pohledu na šetřenou problematiku

Přehled vybraných metod a technik

- Explorační metody
- Ratingová metody
- Obsahová analýza
- Testy
- Projektivní metody a techniky
- Metody měření sociálních vztahů
- Behaviorální metody
- Experimentální metody
- Longitudinální šetření

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
Praktická
škola
EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Inspirativní literatura:

CHRÁSKA, M. *Úvod do výzkumu v pedagogice*. Olomouc : PdF UP, 2003. ISBN 80-244-0765-5.

ŠKALOUDOVÁ, A. *Statistika v pedagogickém výzkumu*. Praha : PdF UK, 1998. ISBN 80-86039-56-0.

HENDL, J. *Přehled statistických metod zpracování dat*. Praha : Portál, 2004. ISBN 80-7178-820-1.

GIBILISCO, S. *Statistika bez předchozích znalostí*. Brno : Computer Press, ISBN 987-80-251-2465-9.

LAŠEK, J., MANĚNOVÁ, M. *Základy statistického zpracování pedagogicko-psychologického výzkumu*. Hradec Králové : Gaudeamus, 2009. ISBN 80-7041-749-8.

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
Praktická
škola
EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Kontakt na autorku:

PaedDr. Martina Maněnová, Ph.D.
Martina.manenova@uhk.cz

Ústav primární a preprimární edukace
Pedagogická fakulta, Univerzita Hradec Králové
Rokitanského 62
500 03 Hradec Králové

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
Praktická
škola

EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

TEORIE VÝCHOVY

Specifické vývojové poruchy učení

Lektor: Eva Švarcová

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
Praktická
škola

EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Příčiny vzniku

- **Faktory**
 - biologické,
 - chemické,
 - mechanické,
 - kombinace několika příčin.

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
regionální
operační
program

EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Základní dělení

- Dyslexie.
- Dysgrafie.
- Dysortografie.
- Dyskalkulie.
- Dysmuzie.
- Dyspinxie.
- Dyspraxie.

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
regionální
operační
program

EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Projevy SVPU I.

Dyslexie

- Porucha postihuje rychlost, správnost, techniku čtení a porozumění textu.
- Dítě např. luští písmena, hláskuje, nebo naopak čte zbrkle, domýšlí si slova, koncovky;
- zaměňuje tvarově (b-d-p) či zvukově (t-d) podobná písmena nebo také naprosto nepodobná písmena;
- používá dvojí čtení a není schopno provést syntézu hlásek; nerozumí přečtenému.

Projevy SVPU II.

Dysgrafie

- Porucha, která postihuje grafickou stránku písemného projevu (čitelnost a úpravu).
- Dítě si např. špatně pamatuje tvary písmen, má problémy s jejich napodobováním;
- často škrta a přepisuje písmena;
- písmo je neupravené, příliš malé či příliš velké, špatně čitelné;
- tempo psaní je velmi pomalé, vyžaduje mnoho energie, vytvalosti a času.

Projevy SVPU III.

Dysortografie

- Projevuje se zvýšeným počtem specifických dysortografických chyb, obtížemi při osvojování gramatiky a při aplikaci gramatických jevů.
- Dítě má problémy v rozlišování krátkých a dlouhých samohlásek;
- v rozlišování tvrdých a měkkých slabik (di – dy, ti – ty, ni – ny); v rozlišování sykavek; nedodrží hranice slov v písmu;
- vynechává nebo přidává písmena nebo slabiky.

Projevy SVPU IV.

Dyskalkulie

- Porucha, která postihuje schopnost manipulovat s čísly, provádět matematické operace, snižuje matematickou představivost a schopnost geometrie.
- Dítě má problémy při osvojování matematických pojmů, chápání a osvojování matematických operací; zaměňuje matematická znaménka;
- často bývá porušena matematická logika a dítě nechápe základní postupy.

Diagnostika SVPU I.

ZŠ – pedagogická diagnostika

- úroveň čtení, psaní, počítání, řeči, soustředění, sluchové a zrakové vnímání, orientace v prostoru, určování pravé a levé strany, reprodukce rytmu, výkyvy v chování.
- ### Vyšetření praktického dětského lékaře
- zrak, sluch, řeč, neurologické vyš. – vyloučení organické příčiny.

Diagnostika SVPU II.

Pedagogicko-psychologická poradna Anamnéza.

Rozhovor s rodiči

- získání důvěry rodičů,
- postoj rodičů k dítěti,
- způsob výchovy,
- pozorné naslouchání.

Rozhovor s dítětem.

Diagnostika SVPU III.

Vyšetření psychologem

- testy inteligence, dovedností, paměti,
- osobnostní testy .

Vyšetření speciálním pedagogem

- úroveň čtenářských dovedností – čtenářský kvocient;
- úroveň psaní – grafická, pravopisná i obsahová stránka (opis, přepis, diktát, sloh);

Diagnostika SVPU IV.

- vyšetření matematických schopností;
- úroveň sluchového vnímání;
- úroveň zrakového vnímání;
- úroveň pravolevé a prostorové orientace;
- vyšetření řeči;
- úroveň jemné a hrubé motoriky.

Terapie a metody speciální pedagogiky I.

Reedukace – multisenzoriální přístup (zrak, sluch, hmat, manipulace s prvky a předměty).

Kompensace – audionahrávky; psaní tiskacím písmem, psaní na počítači, kopírování zápisů; číselná osa, tabulky násobků atd.

Neuropsychologická terapie – specifická (zaměřena na nedostatečně rozvinutou hemisféru) a nespecifická (rozvíjí obě hemisféry) stimulace hemisfér.

Terapie a metody speciální pedagogiky II.

Rehabilitace – úprava společenských vztahů, obnova narušených praktických schopností a dovedností, seberealizace postiženého jedince.

Pracovní terapie – koordinace jemné a hrubé motoriky.

Integrace – do běžné třídy, dyslektické a vyrovnávací třídy, dys kabinet, spec. dys školy atd.

Moderní technologie – EEG biofeedback.

Medikamentózní léčba - nootropní látky, sedativa,...

Spolupráce – rodina + škola + pedagogicko-psychologická poradna.

Základní postupy I.

- Respektovat styl učení.
- Zadávat jednoduché, krátké a splnitelné úkoly.
- Náročnost a rozsah úkolů zvyšovat až na základě dosažených výsledků.
- Klást důraz na kvalitní plnění a dokončování úkolů (více než na chování dítěte).
- Sdělovat pouze několika krokové instrukce a pokyny, komunikace musí být srozumitelná.
- Pozitivně posilovat žádoucí chování a ukládat mírné tresty. Důležitá je častá zpětná vazba.

Základní postupy II.

- Stanovit jasná pravidla, důležitý je řád a struktura, přesné určení toho, co se od dítěte očekává.
- Nutná je důslednost a trvání na přiměřených požadavcích.
- Nepoužívat slova musíš – nesmíš.
- Stále udržovat kontakt – dítě s vychovatelem, učitelem, rodičem, s ošetřující osobou.
- Používat tvořivé vyučovací metody.
- Méně psaní, méně domácích úkolů.

Základní postupy III.

- Nediskutovat o vhodnosti chování. Mantinely a pravidla stanovuje jednoznačně dospělý.
- Vést dítě k sebekontrolě a sebehodnocení.
- Přiměřenou formou sdělit spolužákům a kamarádům podstatu žákových obtíží, předcházet izolování dítěte od ostatních.
- STOP technika.
- Zachovat si optimismus a pevné nervy.

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Inspirativní literatura:

ZELINKOVÁ, O. *Poruchy učení*. Praha: Portál, 2003.
SELIKOWITZ, M. *Dyslexie a jiné poruchy učení*. Praha: Grada, 2000.
POKORNÁ, V. *Teorie, diagnostika a náprava specifických poruch učení*. Praha: Portál, 1997.

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Kontakt na autorku:

PhDr. Eva Švarcová eva.svarcova@uhk.cz

Katedra pedagogiky a psychologie
Pedagogická fakulta, Univerzita Hradec Králové
Rokitanského 61
500 03 Hradec Králové

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPPA Praha
EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

TEORIE VÝCHOVY

Šikana, mobbing, bossing

Lektor: Eva Švarcová

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPPA Praha
EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Šikana obecně

- Šikana je jakékoli chování, jehož záměrem je ublížit, ohrožit, ponižovat nebo zastrašovat jiného člověka či skupinu lidí.
- Závažná agresivní porucha chování.
- Výskyt - věková neomezenost.

INOVACE PRAKTICKÉ VYUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPPA Praha
EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Hlavní rysy šikany

1. patrný úmysl **ublížit**;
2. útoky jsou **opakované**;
3. **nepoměr sil** mezi útočníkem a obětí.

Hlavním znakem je **samoúčelnost** a **agrese**.

INOVACE PRAKTICKÉ VYUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPPA Praha
EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Ke vzniku přispívá

- **náročná situace ve skupině**, kde se zvyšuje napětí;
- **nuda**, kterou agresivní jedinci zahánějí vymýšlením programu na úkor slabých;
- **několik výrazných agresivních asociál** ve skupině.

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Aktéři šikany

- **Agresoři**
- **Oběti**
- **Silné osobnosti**
- **Neutrállové**

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Dělení šikany I.

a) skrytá: **ostrakizmus**

- projevuje se sociální izolací, vyčleněním oběti ze skupiny, slovní šikanou (pomluvy, intriky, legrácky,...);
- je nejběžnějším druhem šikany (hlavně u žen a dívek).

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Dělení šikany II.

b) zjevná:

1. **fyzické násilí a ponižování** – bití, týrání, kopání, podrážení nohou apod.
2. **psychické ponižování a vydírání** – veřejné zesměšňování, nucení k posluhování, obnažování, sexuální vydírání apod.
3. **destrukce majetku oběti.**

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Stádia vývoje šikany

1. Ostrakizmus, skrytá šikana, „ořukávání“ potenciálních obětí,
2. Fyzická agrese, přitvrzování útoků.
3. Vytvoření jádra - vznik skupiny agresorů, kteří tyranizují ostatní.
4. Normy agresorů přijímá většina.
5. Totalita (dokonalá šikana).

Postup a zásady řešení šikany I.

- neprozradit zdroj informací;
- nehovořit o získaných informacích;
- uskutečnit pohovor s informátory;
- vyslechnout poškozeného (oběť);
- hledat vhodné svědky;
- uskutečnit individuální a konfrontační rozhovory se svědky (nikoliv konfrontace obětí a agresorů!);

Postup a zásady řešení šikany II.

- zajistit poškozenému (oběti) ochranu;
- vyslechnout obviněného (agresora),
- v případě více obviněných (agresorů) provést konfrontaci mezi nimi;
- zaznamenat výsledky šetření.

Postup a zásady řešení šikany III.

V některých případech šikany lze použít metodu vnějšího nátlaku, nebo metodu usmíření.

Metoda vnějšího nátlaku je metodou, která se aplikuje formou hrozby (prémie, přeřazení na jiné pracoviště atd.).

Metodu usmíření lze použít v případě počáteční formy šikany, kdy skupina ještě nepřijala normy agresorů.

Šikana na pracovišti I.

Jedním z druhů šikany, který se vyskytuje na pracovišti je **mobbing**.

Agresorem v tomto případě bývá **jeden z kolegů**.

Jeho nejčastějším cílem je poškození kolegy za účelem jeho propuštění ze zaměstnání, jeho zdiskreditování, znevážení jeho osobnosti apod.

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPPA Praha
EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Šikana na pracovišti II.

Za mobbing je považováno sexuální obtěžování na pracovišti, sociální izolace, pomluvy, zesměšňování, ponižování, časté neoprávněné kritizování, vyhrožování násilím či jiné formy úmyslného znepríjemňování života.
Vše většinou na pozadí vlastního strachu.

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPPA Praha
EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Šikana na pracovišti III.

Obdobou mobbingu je **bossing**, s tím rozdílem, že se šikany dopouští nadřízený pracovník.
V tomto případě se kromě projevů uvedených u mobbingu přidávají například nepřiměřeně náročné úkoly, nesmyslné úkoly, vyhrožování výpovědí, úmyslné přehlížení, bránění vyjádřit svůj názor apod.

INOVACE PRAKTICKÉ VYUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPPA Praha
EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Příčiny šikany na pracovišti

Příčinou mobbingu může být (vedle příčin typických pro ostatní druhy šikany)

- strach z neúspěchu,
- strach ze ztráty zaměstnání,
- pocit sociálního ohrožení,
- konkurenční vztahy na pracovišti,
- závist,
- sexuální odmítnutí apod.

INOVACE PRAKTICKÉ VYUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPPA Praha
EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Právní aspekty šikany

Občansko právní řízení – neúčinnější;
neplatí zde presumpce neviny;
pachatel musí sám dokázat, že se neprovinil.

Sankce – peněžitý trest až do statisíců Kč,
exekučně vymahatelné.

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Prevence šikany

Výchova silných osobností.
Charta proti šikaně.
Informovanost o možných příznacích šikanování,
mobbingu, bossingu.
Rady obětem.
Rady pro vedoucí pracovníky – platí s výjimkou
bossingu.

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Inspirativní literatura:

MATOUŠEK, O. a KROFTOVÁ, A. *Mládež a delikvence*. Praha: Portál, 1998.
ŘÍČAN, P. *Agresivita a šikana mezi dětmi*. Praha: Portál, 1995.
ŠVARCOVÁ, E. *Úvod do etopedie*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2002.
ŠVARCOVÁ, E. *Vybraná témata z etopedie*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2009.

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA
EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Kontakt na autorku:

PhDr. Eva Švarcová eva.svarcova@uhk.cz

Katedra pedagogiky a psychologie
Pedagogická fakulta, Univerzita Hradec Králové
Rokitanského 61
500 03 Hradec Králové

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA
EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

ZÁKLADY PEDAGOGIKY

Hlavní principy demokratického vzdělávání

Lektor: Irena Loudová

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Pojmy k zapamatování

- Schopnost kritického myšlení.
- Samostatnost a odpovědnost.
- Sociální dovednosti (spolupráce, týmová práce, komunikativnost).
- Flexibilita v reagování na změny.
- Schopnost řešit problémy.

Principy demokratické vzdělávací politiky:

- spravedlivý přístup ke vzdělávacím příležitostem,
- maximální rozvíjení potenciálu každého jedince,
- proměna tradiční školy, změna obsahu vzdělávání, metod a forem výuky,

INOVACE PRAKTICKÉ VYUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Principy demokratické vzdělávací politiky:

- klimatu a prostředí školy,
- posílení autonomie škol,
- zvyšování statusu profesionality pedagogického personálu.

Požadavky:

- schopnost kritického myšlení,
- samostatnost a odpovědnost,
- sociální dovednosti (spolupráce, týmová práce, komunikativnost),
- flexibilita v reagování na změny,
- schopnost řešit problémy.

INOVACE PRAKTICKÉ VYUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Principy celoživotního učení pro všechny:

- Vzdělávání se stává obecným jevem, nezbytnou součástí života, která zahrnuje všechny fáze životního cyklu jedince.
- Cíl mezinárodních vládních organizací (EU, Rady Evropy, OECD, UNESCO) a vyspělých i rozvojových zemí.

Principy pedagogického přístupu zaměřeného na dítě:

- víra ve schopnost druhých,
- učitel-facilitátor sdílí odpovědnost za učební proces se žáky a jejich rodiči,
- žáci se spoluúčastní tvorby studijního plánu.

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Inspirativní literatura:

ČÁP, J. MAREŠ, J. *Psychologie pro učitele*. Praha : Portál, 2001.
HELUS, Z. *Psychologické problémy socializace osobnosti*. 1. vydání. Praha: SPN, 1973.
KREJČOVÁ, V. (ed) *Aktuální témata výchovy a vzdělávání ve škole*. Hradec Králové : Gaudeamus, 2005.

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Kontakt na autorku:

Mgr. Irena Loudová Irena.Loudova@uhk.cz

Katedra pedagogiky a psychologie
 Pedagogická fakulta, Univerzita Hradec Králové
 Rokitanského 61
500 03 Hradec králové

INOVACE PRAKTICKÉ VYUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

ZÁKLADY PEDAGOGIKY

Současné trendy ve vzdělávání

Lektor: Irena Loudová

INOVACE PRAKTICKÉ VYUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Pojmy k zapamatování

- Vzdělávací systém ČR.
- Řídící orgány.
- Příklady fungování systému.
- Zřizovatelé škol.
- Typy škol.
- Alternativní školy a jejich příklady.
- Zapojení dítěte z alternativní školy do školy „běžné“ a obráceně.
- Domácí vzdělávání.

INOVACE PRAKTICKÉ VYUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
Praktický
projekt
MŠMT

EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Reforma vnitřního systému:

vnitřní
vnější

Hlavní cíle vzdělávání:

- umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení,
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů,
- vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci,
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých,

INOVACE PRAKTICKÉ VYUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
Praktický
projekt
MŠMT

EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Hlavní cíle vzdělávání:

- připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti,
- vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací; rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě,
- učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný,
- vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi.

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
Praktická
pedagogika
učitelů

EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Inspirativní literatura:

SPIILKOVÁ, V. *Proměny primární školy a vzdělávání učitelů v historicko srovnávací perspektivě* Praha : PdF U, 1997.

PRŮCHA (ED.), Jan. *Pedagogická encyklopedie*. 1. Praha : Portál, 2009. 936 s. ISBN 978-80-7367-546-2.

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
Praktická
pedagogika
učitelů

EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Kontakt na autorku:

Mgr. Irena Loudová Irena.Loudova@uhk.cz

Katedra pedagogiky a psychologie
Pedagogická fakulta, Univerzita Hradec Králové
Rokitanského 61
500 03 Hradec králové

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

ZÁKLADY PEDAGOGIKY

Vývoj pedagogického myšlení

Lektor: Tomáš Svatoš

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

K pojmu PEDAGOGIKA

Původ slova: **pais = dítě, ago = vedení**

Pedagogika = věda o výchově, Komenského didaktika = pedagogika, vědecká disciplína až v 19. století, v současnu převažují sociální důrazy: „člověk ve výchově, vzdělávání, sebevýchově...“ rozvoj Pg závislý na společnosti...

Aby věda byla vědou, musí mít:

- předmět zkoumání (výchova),
- terminologii (pojmosloví),
- svou metodologii (výzkumné nástroje)

Pedagogika: interdisciplinární přístup, individuální determinace

Zadání 1: rozepište se na témata – v které době bych chtěl(a) žít? V které době bych chtěl(a) profesně pracovat? V které době se nelépe dařilo učitelství – školství A PROČ...

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
Praktická
výchova
EU
EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Výchovně vzdělávací koncepce VVK

Koncepce:
teoreticky zdůvodněné, reálně uplatňované, vznikaly v jednotlivých společenských podmínkách, _____
ovlivňovány: společensky..., systémový přístup

Koncepce výchovy zahrnují (a od sebe odlišují):

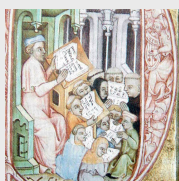
- cíl a organizaci vyučování,
- vztahy mezi učitelem a žákem,
- pedagogickou komunikaci,
- obsahy výuky,
- organizační formy,
- metody výuky,
- podmínky ...

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
Praktická
výchova
EU
EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Poř	Výchovně vzdělávací koncepce:	století	léta
A.	<u>DOGMATICKÁ</u> koncepce	9.-16.	
B.	SLOVNÉ NÁZORNÉ vyučování pojetí <u>J.A.Komenského</u> a <u>J.F.Herbarta</u>	17.-19.	
C.	REFORMNÍ VZDĚLÁVACÍ koncepce pedocentrismus a jeho směry	19. 20.	90. 20.- 30.
D.	PROBLÉMOVÉ vyučování pragmatizmus, problémová koncepce	19.-20.	
X.	<u>Pedagogická koncepce J. Cimrmána</u>	19. - 20.	
E.	PROGRAMOVANÉ vyučování (učení)	20.	50.-70.
F.	ROZVÍJEJÍCÍ konc. (socialistická Pg)	20.	60.-80.
G.	ALTERNATIVNÍ koncepce výchovy	20. - 21	80.-90.
H.	HUMANISTICKÉ pojetí výchovy tradiční zdroje, současnost (Rogers..)	18.-21.	

Dogmatická koncepce

Feudální společnost, pojem **dogma**, verbální osvojování, pozice učitele a žáka, škola **chaotická**, sedmero svobodných umění, **latina**, pamětné učení, opakování, **dedukce**

1. pravidlo-pojem 2. příklad 3. napodobování

Slovně názorná koncepce I

J.A. Komenský: kritika dogmatického vyučování, tvořivý člověk, smyslové vnímání, slovo + názor, **indukce**:

1. věc (smysly) 2. pravidlo (příklad) 3. cvičení (napodobování)

Zavedl pojmy: školní rok, třída, vyučovací hodina; společná práce žáků a učitele, dekurioni...
filozof výchovy, pedagogický optimista a humanista

J.A. Komenský: Orbis sensualium pictus

KEJKLÍŘSTVÍ

Kejklíř (1) dělá rozličné kusy ohebnosti svého těla, brzo chodě po rukou, brzo skákuje skrz obruč (2) a jiné. Časem také tančuje (4) se strojenou tvář. Figláš – kouzelník (3) provádí (mámení z kouzelnické kapsy). Provazolezec (5) chodí a skáká po provaze, drže v ruce bidlo (6), nebo se věší za ruku nebo za nohu (7).

ZÁVĚREK

Tak jsi viděl všeliké věci a naučil se nej-přednější slovy. Pokračuj nyní dále a čti pilně knihy dobré, abys byl učeným, moudrým a nábožným. Dejž ti Bůh ducha moudrosti. Bůh s tebou!

INOVACE PRAKTICKÉ VYUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Slovně názorná koncepce II

Johann Friedrich HERBART: z vrcholů klasické německé Pg, rozlišit názory Herbartů od **herbartismu!** (pokleslá forma), pojmy: výchovné vyučování, vedení a kázeň

Psychologické základy:
elementová asocianistická psychologie, apercepce
formální stupně vyučování:

1. **JASNOST** (výklad učitele, nové učivo)
2. **ASOCIACE** (rozhovor, nové představy do stávajících)
3. **SYSTÉM** (závěry, zobecnění, začlenění)
4. **METODA** (cvičení, praxe)

INOVACE PRAKTICKÉ VYUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Komenského citáty o výchově

Zadání 2:
přečtete vybraný citát (myšlenku) J. A. Komenského,

- snažte se porozumět a určit jeho význam,
- objasněte svými slovy a uvažujte o jeho nadčasovosti,
- uveďte příklad (konkretizaci), pokud se Vám vybaví...

PŘÍKLAD:
..knihy ať jsou velmi přesné, avšak psány přístupně. Mají být sepsány formou dialogickou. Není nic důvěrnějšího, nic přirozenějšího nad rozmluvou. Rozmluvy vzbuzují, oživují a podporují pozornost. Forma dialogu upevňuje vědění...

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Struktura pedagogických věd

ZÁKLADNÍ	HRANIČNÍ	APLIKOVANÉ
Pg propedeutika, metodologie Pg, obecná didaktika, teorie výchovy, dějiny pedagogiky, srovnávací Pg ...	Pg psychologie, sociologie výchovy, filozofie výchovy, kybernetická Pg...	předškolní Pg, speciální Pg, andragogika, manažerská Pg...

Základní pedagogické disciplíny:

obecná pedagogika (propedeutika): usiluje o systematizaci a interpretaci základních Pg jevů a zákonitostí a norem...

dějiny pedagogiky: zkoumá výchovu jako společenský jev, sleduje proměny pedagogického myšlení v čase...

metodologie pedagogiky: popisuje přístupy ke zkoumání pedagogických jevů, nabízí metody, postupy, interpretace...

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Pedagogika a další vědy

Pedagogika a:

filozofie výchovy,
sociologie výchovy,
školní hygiena,
pedag. psychologie,
teorie řízení,
biologie (dítěte),
ekonomie vzdělávání,
matematické vědy,
technické vědy,
logika,
právní vědy,
estetika...

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Některé pedagogické pojmy

andragogika, dějiny pedagogiky, didaktika, filozofie výchovy, individuální determinace, jev, kybernetická pedag., metodologie pedagogiky, pedagogika, pedag.propedeutika, pedagogická psychologie, výchova - sebevýchova, sociálně ekonomický rozvoj, sociologie výchovy, srovnávací pedagogika, teorie výchovy, terminologie, věda, zákonitost.

Inspirativní literatura:

JANIŠ, K., KRAUS, B. A VACEK, P. *Kapitoly ze základů pedagogiky*. Hradec Králové : Gaudeamus, 2004.
 JŮVA, V. a V. *Úvod do pedagogiky*. Brno : MU, 1995.
 PAŘÍZEK, V. *Základy obecné pedagogiky*. Praha : PedF UK, 1996.
 PRŮCHA, J. *Přehled pedagogiky*. Praha : Portál, 2000.
 PRŮCHA, J., WALTEROVÁ, E., MAREŠ, J. *Pedagogický slovník*. Praha : Portál, 2001.

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Kontakt na autora:

Doc. PhDr. Tomáš Svatoš, Ph.D. Tomas.Svatos@uhk.cz

Katedra pedagogiky a psychologie
 Pedagogická fakulta, Univerzita Hradec Králové
 Rokitanského 61
 500 03 Hradec Králové

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

ZÁKLADY PEDAGOGIKY

Rodina a rodinná výchova

Lektor: Irena Loudová

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Pojmy k zapamatování

- Rodina a její funkce.
- Cíle a proces rodinné výchovy.
- Vybrané problémy výchovy v rodině.

Výchova dětí v rodině není volnočasová aktivita rodičů, kterou vykonávají, pokud jim zůstane čas. Je to svou pravidelností, neodkladností a požadavkem na výsledek velmi odpovědná práce. Rodinné prostředí je významným výchovným faktorem. Rodiče mají autoritu, promyšlené výchovné záměry, vytvářejí vnitřní řád rodinného života a zajišťují dětem optimální životní standard. Řeší konflikty a současně vytvářejí prostor pro zapojení dětí do rozhodování o svém životě i životě v rodině.

Rodinná výchova se dá charakterizovat několika možnými způsoby:

- rodinná výchova v nejužším slova smyslu, která je realizovaná v konkrétní rodině,
- výchova sledující přípravu dospívajících na převzetí některých rolí zastoupených v životě rodiny,
- jako jedno z krajních typů v pojetí sexuální výchovy,
- pojmání rodinné výchovy jako jedné z forem výchovy,
- rodinná výchova jako vyučovací předmět.
- Nejčastěji je vnímána rodinná výchova jako výchova v prostředí rodiny, tzn. výchovné působení rodičů, případně jako vyučovací předmět v prostředí školy.

Význam spolupráce rodiny a školy:

a) z pohledu dítěte

- rostoucí sebevědomí dítěte, pokud se některý z členů rodiny aktivně podílí na školním životě,
- vliv na pozitivnější postoje dítěte ke škole, k učiteli,
- lepší přijímání autority dospělých.

b) z pohledu rodiny

- posílení sebeúcty rodičů – rodiče si uvědomují, co vše je v jejich silách, jaké mají kompetence,
- prostředí školy poskytuje rodičům možnost osvojit si odpovídající výchovné postupy, lépe porozumět otázkám vzdělávání a získat hlubší pohled na meze a možnosti vzdělávání u svého dítěte.

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
Právní
praktická
pedagogika

EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Význam spolupráce rodiny a školy:

c) z pohledu učitele a školy

- výměna informací o vývoji dítěte,
- vzájemné sdílení poznatků o potřebách dítěte pomáhá rodině i učiteli.
- přizpůsobení metod a forem výuky potřebám dětí, individuální plán, řešení problémů.

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
Právní
praktická
pedagogika

EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Inspirativní literatura:

HAVLÍK, R. *Úvod do sociologie*. Praha : Karolinum, 1995.
 KRAUS, B., POLÁČKOVÁ, V. et al. *Člověk – prostředí, výchova*
 (K otázkám sociální pedagogiky). Brno : Paido, 2001.
 KVAPILOVÁ, S. *Kapitoly ze sociální pedagogiky*. Olomouc : PF
 UP, 1996.

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPPA Praha
EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Kontakt na autorku:

Mgr. Irena Loudová Irena.Loudova@uhk.cz

Katedra pedagogiky a psychologie
Pedagogická fakulta, Univerzita Hradec Králové
Rokitanského 61
500 03 Hradec Králové

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPPA Praha
EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

ZÁKLADY PEDAGOGIKY
Individualizace ve výchově
a vzdělávání

Lektor: Irena Loudová

INOVACE PRAKTICKÉ VYUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Pojmy k zapamatování

- Individuální přiměřenost.
- Potřeby dítěte.
- Temperamentové charakteristiky dítěte.
- Styly učení.
- Schopnosti dítěte.

Individualizujeme, pokud chceme, aby každé dítě:

- mělo příležitost rozvíjet se jako celá osobnost,
- mělo příležitost dosáhnout svého osobního maxima,
- mohlo ve vyučování rozvíjet své zájmy, navazovat na vlastní zkušenosti a předcházející dovednosti,

INOVACE PRAKTICKÉ VYUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Individualizujeme, pokud chceme, aby každé dítě:

- zažilo při vyučování úspěch a vzdělávání pro něj bylo spojeno převážně s kladnými emocemi,
- získalo pozitivní vztah ke vzdělávání a potřebu dále se vzdělávat,
- neslo odpovědnost za své vlastní vzdělávání,
- mělo příležitost vytvářet si reálný sebeobraz.

Učitel vychází vstříc individuálním potřebám dětí a podporuje rozmanitost.
Učitel si uvědomuje existující individuální rozdíly mezi žáky.
Učitel slouží jako facilitátor (pomocník), podporuje individuální růst žáka s ohledem na jeho vývojovou úroveň.
Učitel jedná rovnoprávně s žáky různých národností, etnik, náboženství, rodinného zázemí.

INOVACE PRAKTICKÉ VYUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Učitel zajišťuje možnost podílet se společném tématu podle jejich schopností.
Učitel uznává individuální potřeby dětí, včetně postižených – adaptuje podmínky pro jejich vzdělávání.

Učitel s dětmi hovoří o jejich problémech, o místech, která pro ně mají osobní význam a poskytuje jim možnost svěřovat se ostatním dětem.
Učitel seznamuje žáky i sebe s historií a hodnotami kultur žáků, které navštěvují jeho třídu.
Učitel uznává přínos jednotlivých etnik a podporuje jejich specifika.
Učitel využívá materiálů a pomůcek, které odrážejí rozmanitost dětí a jejich rodin zastoupených ve třídě.

INOVACE PRAKTICKÉ VYUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Inspirativní literatura:

ČÁP, J. MAREŠ, J. *Psychologie pro učitele*. Praha : Portál, 2001.
HELUS, Z. *Psychologické problémy socializace osobnosti*. 1. vydání. Praha : SPN, 1973.
KREJČOVÁ, V. (ed) *Aktuální témata výchovy a vzdělávání ve škole*. Hradec Králové : Gaudeamus, 2005.

INOVACE PRAKTICKÉ VYUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Kontakt na autorku:

Mgr. Irena Loudová Irena.Loudova@uhk.cz

Katedra pedagogiky a psychologie
Pedagogická fakulta, Univerzita Hradec Králové
Rokitanského 61
500 03 Hradec králové

INOVACE PRAKTICKÉ VYUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

ZÁKLADY PEDAGOGIKY
Inkluzivní vzdělávání

Lektor: Irena Loudová

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
praktické
učení

EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Pojmy k zapamatování

- Žáci se zdravotním postižením (tělesným, zrakovým, sluchovým, mentálním...).
- Žáci se zdravotním znevýhodněním (zdravotním oslabením, dlouhodobým onemocněním, lehčími zdravotními poruchami...).
- Žáci se sociálním znevýhodněním (z rodinného prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením, ohrožení sociálně patologickými jevy, s nařízenou ústavní výchovou nebo uloženou ochrannou výchovou, žáci v postavení azylantů aj.).

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
praktické
učení

EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Cíle:

- každé dítě by mělo dosáhnout maximálního možného vzdělání,
- umístit postižené dítě do prostředí běžné školy,
- zachovat dobrou úroveň speciálního školství a využívat ho pro potřeby dětí s nejtěžšími poruchami,
- vytvořit podmínky pro zvýšení počtu zdravotně postižených dosahujících SŠ a VŠ vzdělání,
- podporovat vzdělávací programy na SŠ umožňující zdravotně postiženým studentům využít poznatky na trhu práce a v praktickém životě,
- rozšířit celoživotní vzdělávání pro zdravotně postižené,
- odstranit institut „osvobození od povinné školní docházky“,
- vzdělávání těžce mentálně postižených řešit formou individuálního vzdělávacího plánu.

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Shrnutí

- rovný přístup ke vzdělání pro všechny,
- zařadit děti se zdravotním postižením do běžné školy,
- příležitost ke vzdělávání pro zdravotně postižené by měla být automatická,
- zdravotní postižení je něco, co dítě má nebo prožívá, ne to čím je,
- inkluzivní vzdělávání učí toleranci a akceptaci individuálních rozdílů,
- vzdělávací postupy nabízené na speciálních školách může nabízet i běžná škola,
- děti se zdravotní postižením se rozvíjí lépe mezi svými zdravými vrstevníky.

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Inspirativní literatura:

ČÁP, J. MAREŠ, J. *Psychologie pro učitele*. Praha : Portál, 2001.
HELUS, Z. *Psychologické problémy socializace osobnosti*. 1. vydání. Praha : SPN, 1973.

INOVACE PRAKTICKÉ VYUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Kontakt na autorku:

Mgr. Irena Loudová Irena.Loudova@uhk.cz

Katedra pedagogiky a psychologie
Pedagogická fakulta, Univerzita Hradec Králové
Rokitanského 61
500 03 Hradec králové

INOVACE PRAKTICKÉ VYUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

ZÁKLADY PEDAGOGIKY
Pedagogický text

Lektor: Tomáš Svatoš

INOVACE PRAKTICKÉ VYUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Komunikační možnosti pedagogického textu

PT = specifická skupina informačních zdrojů, dopředu stanovené záměry rozvoje učícího se člověka, základní funkce:

- didakticky ztvárňují vědecké poznatky v podobě učiva,
- vedou k procvičování, opakování, systematizaci...
- jsou prostředkem sebevzdělání a sebekontroly,
- působí na postoje, motivy, zájmy...

Vlastnosti pedagogického textu:

- ✓ plní záměr (cílový stav poznání),
- ✓ vykazuje kohezi (věty),
- ✓ vykazuje koherenci (celky)
- ✓ obsahem pedagogické informace

INOVACE PRAKTICKÉ VYUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Recipování pedagogického textu

= přijímání a vnitřní zpracování informací,
tři fáze práce s pedagogickým textem:

**vnímání
porozumění
zapamatování**

k recipaci nutné úsilí - podmíněno motivací,
jinak recipují žáci, jinak dospělí (uvědomělost),

Schéma recipace

```

graph TD
    A[vědomosti recipienta] --> B[TEXT]
    B --> C[nové vědomosti]
    B --> D[aktivizace]
    B --> E[prohlubování]
    D --> A
    E --> A
    E --> C
  
```

INOVACE PRAKTICKÉ VYUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
Operační program
Praktická inovace
učení

EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Vnímání pedagogického textu

proces rozlišování a registrace grafických prvků textu a přiřazování významů (smyslové vnímání):

- pohyby očí **fixace a sakády**,
- vnímání do **operační paměti** (cca 7 slov – prvků),
- podmínky **dlouhodobého zapamatování** (zapomínání)

Porozumění pedagogickému textu

Psycho-lingvistická činnost

- spojení objektivní reality s prvky textu, jež je vyjadřují,
- spojení mezi textem a vědomostmi recipienta,
- podmínky porozumění: intelekt, dovednosti, postoj ...

INOVACE PRAKTICKÉ VYUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
Operační program
Praktická inovace
učení

EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Porozumění pedagogickému textu

Analýza textu

- **mechanický způsob:** opakované čtení textu a mechanické učení se z paměti
- **nemechanický způsob:** proniknutí do podstaty,

Uspořádání informací

- vyšší formy vztahů: mezivětné vztahy
- nižší formy vztahů: vnitrovětné vztahy

Selekce informací

podle Brownové:

1. tématická věta (hlavní informace)
2. triviální informace
3. redundandní informace

Kondenzace textu

čtenářovo zestručňování textu (verbální redukce)

2 postupy: generalizace v jedné větě, integrace dvou nebo vícero vět

INOVACE PRAKTICKÉ VYUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Zapamatování pedagogického textu

- uložení doslovných informací do **krátkodobé paměti**,
- převod do **dlouhodobé paměti**, schopnost vybavení,
- podmínky**: individuální (zvýraznění, struktura, přepis, čas, stravování, pohyb, světlo, jiní lidé...)

Metakognitivní procesy

prognózování: jak náročný na osvojení byl vybraný úsek učiva?
Jak bude náročné učení „celé“ knize?
(Mistrik)

monitorování: které pasáže z celého textu "přinutily" k největšímu soustředění a proč?

INOVACE PRAKTICKÉ VYUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Recipování pedagogického textu

Zadání 3:

- přečtete připravený odborný článek z Pedagogické orientace,
- osvojte si detailně s jeho obsah – včetně tabulek,
- seznamte se s recipačním formulářem a jeho částmi,
- podle jeho struktury:
 - vyplňte citační údaje
 - zapište hlavní analyzované poznatky,
 - ujasněte kriteria řazení podkapitol (částí) textu,
 - uvedte tematické věty (nejpodstatnější poznatky),
 - uvedte příklad triviálních a redundantních informací,
 - kondenzujte obsah sdělení do jedné věty a také do několika souvětí.

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Citování pedagogického textu

1. KNIŽNÍ (monografie – publikace – skripta...)
2. ČASOPISECKÁ (studie – článek – příspěvek – recenze...)
3. INTERNETOVÁ (webová – databázová – e_mailová...)
4. JINÉ (diplomka – vědecká studie – rukopis...)

GAVORA, P. *Žiak a text*. Bratislava : UK, 1993. (počet stran, ISBN).

ŠVEC, V. Studentské portfolio v učitelské přípravě. *Pedagogika*, XXXIV., č. 4, s. 245 – 257. (ISSN).

SPILKOVÁ, V. Proměny učitelského vzdělávání v primární pedagogice. IN: DOLEŽALOVÁ, J. (ed.) *Pedagogika pro 21. století* (sborník). Hradec Králové : Gaudeamus 2008. S. 112 – 124. ISBN 94-12-7041-589-12.

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

ZÁKLADY PEDAGOGIKY

Evaluace výuky - hospitace

Lektor: Tomáš Svatoš

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Metody učitelské EVALUACE

Jaké metody zná pedagogika?

Výzkumné
Teoretické a empirické

Vyučovací

Výchovné

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Metody učitelské EVALUACE

Kterými metodami je možné společenské jevy a procesy poznávat?

Teoretické metody - spojeny s duševními procesy:
analýza, syntéza, indukce, dedukce, komparace, systematizace

Empirické metody - spojeny se školou:

- pozorování (observace, hospitace, kategoriální systémy),
- hospitační procedury,
- rozhovor (dialog, interview),
- dotazník (anketa),
- pedagogický experiment,
- studium dokumentů (historicko srovnávací metoda),
- sociometrická šetření.

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

HOSPITAČNÍ ČINNOST I

HOSPITACE (hospitatio)

získávání informací o **pedagogickém procesu** (vyučování) **průběhu, výsledcích**, práci účastníků a podmínkách

Záměry HOSPITACE

- získávat první zkušenosti z „cizího“ vyučování,
- rozvíjet pedagogické zkušenosti (metodika, kolegiální hospitace)
- kontrolovat a hodnotit

Základní metodou pozorování

cílevědomé, plánované,
nenarušení průběhu výuky,
podstatou hospitace:
jednota smyslového a
racionálního

DRUHY:
krátkodobé x dlouhodobé,
zúčastněné x nezúčastněné,
přímé x zprostředkované (TV)

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

HOSPITAČNÍ ČINNOST II

Hospitace a její charakteristika:

CO lze pozorovat a hodnotit?

- časově obsahová struktura vyučování
- k cíli vedoucí postup (metody, organizace, prostředky...)
- realizace učitelské přípravy
- prostor pro interakci a komunikaci ...

JAKÉ FÁZE má hospitace?

1. **příprava** (záměry, organizace...)
2. **hospitační činnost** (pozorování + zápis jevů)
3. **pohospitační rozbor** (rekonstrukce výuky, vztahy, diskuse)
4. **stanovení závěrů**
5. **archivace** výsledků

INOVACE PRAKTICKÉ VYUKY OŠETROVATELSTVÍ reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270				OPP A PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA		EVROPSKÁ UNIE	
EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI							
<h2>Hospitační arch ČOS - 1</h2>							
Škola - výchovné zařízení:					třída:		
škol.rok:	předmět:	vyuč.hodina:		Učivo:			
den:	měsíc:	rok:	poznámky:				
cíle: vzdělávací: výchovné:							
Tematika pozorování:							
Údaje o hospitujícím jméno a příjmení: _____ ročník: _____ aprobace: _____							
Pedagogický vedoucí praxe:							
Časová orientace	Charakteristika sledovaných pedagogických jevů - situací - proměnných					Poznámky k rozboru	

INOVACE PRAKTICKÉ VYUKY OŠETROVATELSTVÍ reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270				OPP A PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA		EVROPSKÁ UNIE	
EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI							
<h2>HOSPITAČNÍ ČINNOST III</h2>							
Pohospitační (sebe)reflexe:							
<ul style="list-style-type: none"> • uvedl(a) jsem výchovně-vzdělávací cíle vyučování? • s ohledem na cíle byl vhodně zvolen typ vyučování hodiny: (opakování, motivační, fixační, smíšená, nového učiva, hodnocení a kontroly, praktických činností...) • z kolika částí se vyučování v přípravě a v reálu skládalo? • která část byla v přípravě a v realitě časově nejnáročnější? • která část byla v přípravě a v reálu didakticky nejnáročnější? • jak sebehodnotím můj slovní, pohybový a grafický projev? • získali žáci predikované znalosti a poznatky? • získali žáci predikované dovednosti a postoje? • jak jsem rozvíjel(a) komunikaci (vztahy mezi žáky a mnou)? • používali jsme funkčně učební pomůcky a didaktickou techniku? • splnil(a) jsem celkové cíle vyučování? (a proč) • jaký krátkodobý a dlouhodobý význam mělo vyučování pro mne. 							

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Pojmy a literatura k tématu

hypotézy, chyby pozorování, interpretace, hospitace, kvalitativní x kvantitativní metody, observace, pohospitační rozbor, pozorovací arch, rekonstrukce vyučování, respondent, charakteristika vzorku, smyslové a racionální, standardizace, sumarizace, tabulární a grafické vyjádření, verifikace, výzkumné metody, výzkumný projekt, výzkumný záměr,

Doporučená literatura:

GAVORA, P. *Výzkumné metody v pedagogice*. Brno : Paido 2002.

PRŮCHA, J., WALTEROVÁ, E., MAREŠ, J. *Pedagogický slovník*. Praha : Portál, 2001.

ŠVEC, V. *Kvalitativní pedagogický výzkum*. Brno : MU, 1994.

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Kontakt na autora:

Doc. PhDr. Tomáš Svatoš, Ph.D. Tomas.Svatos@uhk.cz

Katedra pedagogiky a psychologie
Pedagogická fakulta, Univerzita Hradec Králové
Rokitanského 61
500 03 Hradec Králové

INOVACE PRAKTICKÉ VYUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPPA PRAHA
EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

OBEČNÁ DIDAKTIKA

Jana Doležalová

INOVACE PRAKTICKÉ VYUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPPA PRAHA
EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

OBEČNÁ DIDAKTIKA

- je teorií vzdělávání a vyučování,
- zabývá se všemi prvky systému vzdělávání.

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA
EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

VZDĚLÁVÁNÍ

je proces záměrného, soustavného a organizovaného osvojování vědomostí, dovedností, návyků a postojů. Jedná se o proces, který zajišťuje vzdělání prostřednictvím institucí.

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA
EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Funkce vzdělávání

- spočívá v přípravě pracovní, sociální, zdravotní a v přípravě na péči a výchovu dětí,
- jsou spjaty se sociálním složením společnosti

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Druhy vzdělávání:

- **Formální a materiální vzdělávání**
- **Všeobecné a odborné vzdělávání**

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Edukačními procesy

- **je označována činnost lidí, při níž dochází k učení na straně subjektu, jemuž je určitý druh informace exponován jiným subjektem přímo nebo zprostředkovaně (např. textem) (J. Průcha, 1997, s. 59).**

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
praktické
učebnice

EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Výuka

- **je forma vzdělávací činnosti, při níž žáci a učitelé vstupují do určitých vztahů a jejich cílem je dosažení stanovených cílů nebo jeho částí.** (J. Průcha - E.Walterová - J. Mareš, 1998, s. 297).
- **formou výchovy zaměřenou na osvojování společenského poznání žáky, probíhající ve vymezeném prostoru a čase, pod vedením pedagoga a na základě promyšleně vymezeného učiva.** (J. Maňák, 1997, s. 70)

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
praktické
učebnice

EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Výuku lze chápat jako systém vzájemně propojených prvků. Jedná se o následující prvky:

- **cíl, obsah, typy výuky, fáze, cykly,**
- **technologie výuky,**
- **výsledky výuky,**
- **antropogenní činitelé výuky,**
- **prostředí, podmínky.**

(J. Maňák, 1997)

Etapy výuky:

- **Přípravná** – v přípravné etapě učitel (pedagogický sbor, vedení školy) připravují výuku. Nejenom, že stanovují cíle, časovou a obsahovou strukturu výuky (především v činnostech žáka), ale také podmínky a prostředky její realizace.

Etapy výuky (pokračování)

- **Realizační** – v realizační etapě dochází k navozování, procvičování a upevňování nového učiva, k opakování a upevňování dříve exponovaného učiva. V průběhu těchto procesů učitel neustále motivuje žáky k činnosti, povzbuzuje je k dosažení cíle. Zároveň diagnostikuje procesy učení žáků, aby včas přizpůsobil strategii výuky.

Etapy výuky (pokračování)

- **Hodnotící** – k této etapě dochází jednak na závěr vyučovací jednotky, na závěr určitého tématu nebo po skončení určitého období. Učitel i žáci hodnotí, zda, jak a proč se jim (jednotlivcům i skupině) podařilo (nepodařilo) dosáhnout cíle. Hodnotící etapa probíhá ještě také po skončení výuky. Na základě dosažených výsledků stanovuje cíle pro další období.

Fáze výuky

- **Motivace** – podněcuje zájem a pozornost žáka k učební činnosti .
- **Expozice** – zprostředkovává osvojování nového učiva žáky různými postupy (výkladem učitele i aktivními přístupy žáků – samostatnou prací, experimentováním, objevováním).

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Fáze výuky - pokračování

- **Fixace** – sleduje upevňování osvojených vědomostí a dovedností nejčastěji formou opakování a cvičení.
- **Diagnóza** – různorodým prověřováním zajišťuje zpětnou vazbu o žakově práci, aby mohla být včas provedena případná náprava.

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Fáze výuky - pokračování

- **Aplikace** – v ní dochází k používání získaných vědomostí a dovedností v praktické činnosti.

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPPA Praha
Operační program
Praktická výuka
OPPA Praha

EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

CÍLE VZDĚLÁVÁNÍ A VÝUKY

- **Cíl výuky je zamýšlený a očekávaný výsledek, k němuž vyučující a žáci směřují** (J.Šturma, 1996).

Složky cílů:

- • kognitivní
- • konativní
- • emotivní

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPPA Praha
Operační program
Praktická výuka
OPPA Praha

EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Požadavky na cíle výuky:

- - v činnostech žáků
- - hodnotitelný (pozorovatelný,...)
- - přiměřený, splnitelný

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA
EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

OBSAH VÝUKY

- **Reflektuje systém hodnot, idejí a sociálních vzorců chování, kulturní tradice, poznání vědecké a umělecké, potřeby sociopolitické a ekonomické.**
- ***poznatková***
- **(Průcha, J. – Walterová, E. – Mareš, J.: *Pedagogický slovník*, 2001.)**

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA
EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Složky obsahu výuky:

- ***dovednostní***
- ***hodnotová***
- ***charakterové vlastnosti - citové a volní, tělesné a rozumové***
- ***zkušenosti***

METODY VÝUKY

Vyučovací metoda je způsob záměrného uspořádání činnosti učitele i žáka, které směřují ke stanoveným cílům." (J. Skalková, 1999, s. 166)

Klasifikace metod výuky na základě zdroje poznání

- **Metody slovní (monologické, dialogické, práce s textem),**
 - **metody názorně demonstrační,**
 - **metody praktických činností.**
- Pokyny k realizaci vybraných metod viz pracovní listy.**

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA
EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

ORGANIZAČNÍ FORMY VÝUKY

- ***Jedná se o uspořádání výuky v prostoru, v čase a z hlediska místa, kde se odehrává výuka.***

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA
EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Členění organizačních forem:

- **Z hlediska vztahů mezi U a Ž: skupinová, hromadná, individualizovaná, individuální.**
- **Z hlediska času: vyučovací hodina, dvouhodiny, bloky.**
- **Z hlediska místa: ve třídě, v odborné pracovně, exkurze, na pracovištích v reálné praxi.**

HODNOCENÍ VÝUKY

- je vyjádření se ke kvalitě (a hodnotě) průběhu a výsledků výuky.
- Funkce hodnocení:
informační, motivační a diagnostická.
- Formy hodnocení:
 - 1. kvantitativní – známky, body, %,...
 - 2. kvalitativní – slovní hodnocení

Literatura:

- Literatura:
- BERTRAND, Y.: *Soudobé teorie vzdělávání*. Praha 1998.
- CANGELOSI, J. S. *Strategie řízení třídy*. Praha 1994.
- DOLEŽALOVÁ, J. *Výuka, cíle a obsah výuky*. Hradec Králové, 2004.
- FISHER, M.: *Učíme děti myslet a učit se*. Praha 1997.
- HUNTEROVÁ, M.: *Účinné vyučování v kostce*. Praha 1999.
- KALHOUS, Z.- OBST, O. a kol.: *Školní didaktika*, Praha 2002.
- KASÍKOVÁ, H.: *Kooperativní učení, kooperativní škola*. Praha 1997.
- KYRIACOU, Ch.: *Klíčové dovednosti učitele*. Praha 1996.
- MAŇÁK, J.: *Nárys didaktiky*. Brno 1995.
- PRŮCHA, J. - WALTEROVÁ, E. – MAREŠ, J.: *Pedagogický slovník*, Praha 2001.
- PASCH, M. a kol.: *Od vzdělávacího programu k vyučovací hodině*. Praha 1998.
- PETTY, G.: *Moderní vyučování*. Praha 1996.
- PRŮCHA J.: *Alternativní školy*. Hradec Králové 1996.
- PRŮCHA, J.: *Moderní pedagogika*. Praha 1997.
- SKALKOVÁ, J.: *Obecná didaktika*. Praha 1999.

INOVACE PRAKTICKÉ VYUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPPA PRAHA
EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Kontakt na autorku

PhDr. Jana Doležalová, Ph.D.
Katedra pedagogiky a psychologie
Pedagogické fakulty Univerzity Hradec Králové
Mail: Jana.Dolezalova@uhk.cz

INOVACE PRAKTICKÉ VYUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPPA PRAHA
EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

INOVACE PRAKTICKÉ VYUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Didaktika praktického vyučování v ošetrovatelství a v porodní asistenci I

PhDr. Marie Hlaváčová
Ústav ošetrovatelství UK 2. LF

INOVACE PRAKTICKÉ VYUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Didaktika

- Patří mezi **základní pedagogické disciplíny**
- Původ slova z řec.didaskein = učit, vyučovat, poučovat, jasně vykládat, dokazovat (Skalková 2007)
- V současnosti je didaktika v pedagogické literatuře prezentována jako **teorie vzdělávání a vyučování**

INOVACE PRAKTICKÉ VYUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A
PRAHA
PRAHA
PRAHA
PRAHA

EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Zařazení didaktiky praktického vyučování v hierarchii didaktických disciplín

- **Pedagogika**
 - **Didaktika**
 - **Oborová didaktika** (např. didaktika zdravotnických předmětů)
 - **Předmětová didaktika** (např. didaktika ošetrovatelství)
- **Do didaktiky odborných předmětů patří:**
 - **Didaktika teoretického vyučování** (žáci získávají vědomosti)
 - **Didaktika praktického vyučování** (žáci získávají dovednosti)

INOVACE PRAKTICKÉ VYUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A
PRAHA
PRAHA
PRAHA
PRAHA

EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Didaktika ošetrovatelství

- Patří mezi **předmětové didaktiky**
- Jako didaktika odborného předmětu – ošetrovatelství zkoumá zákonitosti vyučovacího procesu tohoto odborného praktického předmětu

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
Operační program
Praktická výuka
OPERAČNÍ PROGRAM
EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Struktura procesu vyučování

- **Cíle procesu vyučování**
- **Obsah (učivo)**
- **Součinnost učitele a žáků**
- **Metody, organizační formy a didaktické prostředky**
- **Podmínky, za nichž proces vyučování probíhá**

- **Vyučování představuje specifický druh lidské činnosti, spočívající ve vzájemné součinnosti učitele a žáků, která směřuje k určitým cílům (Skalková, 2007)**

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
Operační program
Praktická výuka
OPERAČNÍ PROGRAM
EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Výukové cíle

- **Členíme do 3 oblastí:**
 - **Kognitivní (poznávací, vzdělávací cíle)**
 - **Afektivní (postojové, hodnotové cíle)**
 - **Psychomotorické (výcvikové cíle)**
- **Požadavek komplexnosti**
 - systematická práce se všemi 3 dimenzemi

INOVACE PRAKTICKÉ VYUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
Praktická
projektová
akce

EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Kognitivní oblast

- Učitel stanovuje cíle tak, aby věděl, **co a jak se má žák naučit.**
- Žák by měl přesně **pochopit, jaký výkon se od něho očekává**, jaké úlohy má umět vyřešit apod.

INOVACE PRAKTICKÉ VYUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
Praktická
projektová
akce

EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Afektivní oblast

- Učitel promýšlí z hlediska obsahu tématického celku – jak může **ovlivnit postoje žáků** a jejich **hodnotovou orientaci**
- Vytváří prostor pro **sdělení** osobních zkušeností, pro polemiku o určitém problému
- Vytvořit podmínky, aby žáci mohli prožít **radost z úspěšného řešení**

INOVACE PRAKTICKÉ VYUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Psychomotorická oblast

- Cíle jsou stanoveny podle **psychomotorických dovedností**, které mají studenti získat
- např. student si osvojí správný postup aplikace intramuskulární injekce

INOVACE PRAKTICKÉ VYUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Učení ve vyučovacím procesu

- základní regulativní a formativní proces
- nabývání vědomostí a způsobilostí
- poměrně **trvalá změna** v potenciálním chování jedince v důsledku zkušenosti

SMYSLUPLNÉ UČENÍ

Znaky smysluplného učení:

- učící se je **aktivní**
- **aktivně zpracovává nové informace**
- získává zkušenosti **postupně**

- řídí své učení sám
- má představu o cíli – svém cíli
- individuální odlišnosti

KOOPERATIVNÍ UČENÍ

- **Rozvíjí schopnost spolupracovat**
- Probíhá ve dvojicích, ve skupinách
- Uplatňujeme při řešení společného problému, společně činnosti

INOVACE PRAKTICKÉ VYUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPPA Praha
EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

POTŘEBA UČENÍ

Okamžik, kdy učící se **PROJEVÍ ZÁJEM** o učení

Chce se dovědět novou informaci

Projeví zájem získat novou dovednost nebo zlepšit současnou

INOVACE PRAKTICKÉ VYUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPPA Praha
EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Potřeba učení souvisí s faktory:

**FYZICKÝMI
EMOCIONÁLNÍMI
ZKUŠENOSTNÍMI
VĚDOMOSTNÍMI**

Faktory ovlivňují proces vyučování

INOVACE PRAKTICKÉ VYUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Vyučovací metody

- Způsoby záměrného uspořádání činností učitele i žáků, které směřují ke stanoveným cílům (Skalková 2007)

INOVACE PRAKTICKÉ VYUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Pyramida učení

- dle úspěšnosti jednotlivých metod

- ◆ **Výklad (5 %)**
- ◆ **Čtení (10 %)**
- ◆ **Audiovizuální metoda (20 %)**
- ◆ **Demonstrace (30 %)**
- ◆ **Diskuse ve skupině (50 %)**
- ◆ **Praktická cvičení (70 %)**
- ◆ **Učení jiných (90 %)**

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
Operační program
Praktická inovace
učebních metod

EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Výklad (efekt 5 %)

- ◆ Rychlá prezentace dílčí části učiva učitelem, čímž se liší od přednášky.
- ◆ Výklad může mít charakter minipřednášky, prezentace písemného textu, heuristické metody, hledání řešení problému atd.
- ◆ Nevýhoda – může být pro žáky nudná, nejsou-li do výuky zapojeni.

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
Operační program
Praktická inovace
učebních metod

EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Čtení (10 %)

- ◆ **Efektivnost čtení** se zvyšuje **kombinací** s ostatními vyučovacími metodami
- ◆ Ošetrovatelská dokumentace, edukační materiály, ošetrovatelské standardy, metodické listy, nástěnky apod.

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Audiovizuální metoda (20 %)

- ◆ Pomůcky - CD, videokazety, filmy – podporují myšlenky podporované učitelem
- ◆ Úspěšnost může zvýšit pracovní list k danému tématu (s otázkami, cvičením apod.) či diskuse vedená po prezentaci
- ◆ Spíše doplňující metoda

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Demonstrace (30 %)

- ◆ Pochází z lat. (demonstro - ukazují),
 - = předvádění pracovního úkonu.
- ◆ Úkon má být předveden odborně a didakticky správně
- ◆ Studenti napodobují učitele, a tím si osvojují dovednosti
- ◆ V běžném pracovním rytmu, zpomaleně, s přestávkami v důležitých fázích, opakovat výkon

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
praktická
učebnice

EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Diskuse ve skupině (50 %)

- ◆ Velmi užitečná
- ◆ Umožňuje studentům využívat vlastní myšlenky, poslouchat ostatní a tolerovat názory jiných
- ◆ Diskuse podporuje schopnost prezentovat vlastní názory, pocity a myšlenky, které se vztahují k tématu.

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
praktická
učebnice

EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Praktická cvičení (70 %)

- ◆ Jsou **základem ošetřovatelství** i ošetřování nemocných v rámci odborné praxe, žáci mají **aktivní roli**
- ◆ Pomůcky musí být **předem** připravené
- ◆ Praktické cvičení má být promyšlené
- ◆ Učitel podá **instrukce**, předvede výkon, po té žáci procvičují
- ◆ Při cvičení je možné činnost komentovat
- ◆ Po cvičení je vhodný **zápis**

INOVACE PRAKTICKÉ VYUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPPA Praha
praktické
metody

EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Vyučování ostatních

- ◆ Žák, který učí ostatní, si zapamatuje 90 % informací sám
- ◆ Touto metodou dochází **ke změně chování toho, kdo učí**
- ◆ Využívá zvýšeného vlivu vrstevníků

INOVACE PRAKTICKÉ VYUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPPA Praha
praktické
metody

EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Alternativní vyučovací metody

- ◆ **Brainstorming** (mozková bouře)
- ◆ **Bzučící skupiny**
- ◆ **Sněhová koule**
- ◆ **Kolečko**
- ◆ **Diskuse**
- ◆ **Hraní rolí**
- ◆ **seminář a další**

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPPA PRAHA
EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Uplatnění RWCT metod při praktické výuce

- **RWCT metody** (metody vedoucí k samostatnému myšlení žáků)
- **Fáze** (evokace, uvědomění si významu, fixace)
 - Metody vhodné evokaci
 - Metody vhodné pro fixaci

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPPA PRAHA
EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Insert

- Vhodný při práci s textem (např. příprava nemocného na vyšetření)
- Studenti při čtení textu v něm vyznačují 4 symboly:
 - + souhlas
 - nesouhlas
 - ? dotazy
 - známé myšlenky

INOVACE PRAKTICKÉ VYUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Pětilístek

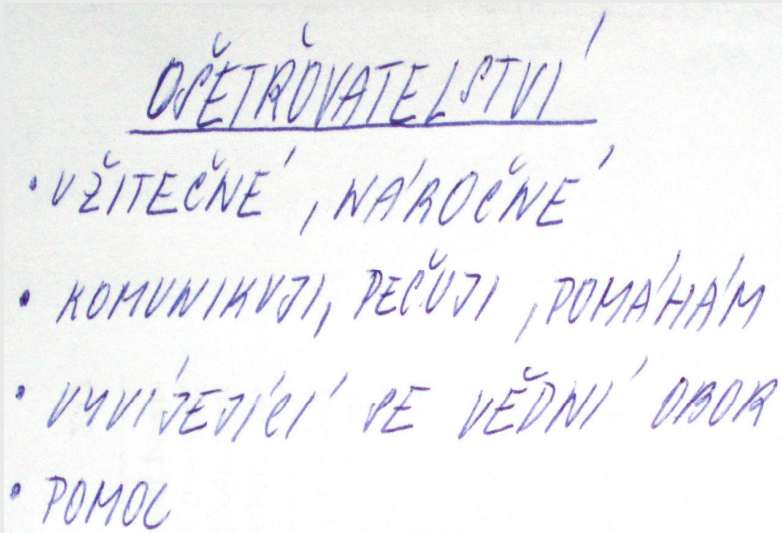
- Patří mezi RWCT metody
- K zadanému tématu (pojmu) student připíše:
 - 2 adjektiva spojená s tématem
 - 3 slovesa
 - vyjádření vztahu k tématu (4 slova bez určení slovních druhů)
 - synonymum k tématu

INOVACE PRAKTICKÉ VYUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Pětilístek na téma ošetrovatelství

OŠETŘOVATELSTVÍ

- VŽITEČNĚ, NA'ROČNĚ
- KOMUNIKUJI, PEČŮJI, POMA'HAM
- VYVIJEJI'EI' VE VĚDNÍ' OBOA
- POMOC

INOVACE PRAKTICKÉ VYUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
praktické
učení

EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Myšlenkové mapy

Grafické záznamy myšlenkových struktur

Slouží ke zviditelnění myšlenkových procesů, které se odehrávají při zkoumání nějakého tématu

Možno využít i při praktickém vyučování

INOVACE PRAKTICKÉ VYUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
praktické
učení

EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Metody z hlediska pramene poznání a typu poznatků (Maňák, 1995)

- 1) Slovní
- 2) Názorně demonstrační
- 3) Praktické

INOVACE PRAKTICKÉ VYUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Názorně demonstrační metody

- ◆ **Použití materiálních didaktických prostředků doplňuje** slovní doprovod lektora (mentorky)
- ◆ **Metoda demonstrace** objektů a jevů, které účastníci pozorují
- ◆ **Instruktaž** – lektor předvádí a vysvětluje postup činnosti, např. ošetření stomie
- ◆ **Vyvozovací forma instruktaže** – postup odvozen za aktivní spolupráce účastníků

INOVACE PRAKTICKÉ VYUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Praktické metody

- ◆ **Samostatná praktická činnost** účastníků
(návěky pohybových a pracovních dovedností)
- ◆ Navazují obvykle na **instruktaž** (i písemnou)

Nácvik

- ◆ Při **nácviku** jde o opakované provádění činnosti
- ◆ Nácvik je spojený
 - ◆ s vhodnou motivací
 - ◆ účinnou metodou učení

DIDAKTICKÉ PROSTŘEDKY

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
praktická
učebnice

EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Příprava v odborné učebně

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
praktická
učebnice

EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Projektování praktické výuky

- **Příprava výuky** (kurzu, vyuč.hodiny)
- **Mezipředmětové vztahy**
- **Studijní plány** (pro Magisterský studijní program obor Všeobecné lékařství, Bakalářský studijní program obor Všeobecná sestra)
- **Promyslet si předem:**
 - Proč vzděláváme? (cíle)
 - Koho?
 - Co? (obsah)
 - Kdy?
 - Jak? (metody)
 - Za jakých podmínek?
 - S jakými výslednými efekty?

Příprava výuky

- **Seznámení s modelovou učebnou**
- **Struktura praktické vyuč. hodiny**
- **Práce ve skupinách – návrh vyuč. hodiny**

Použitá literatura

- Bastl, P., Švec, V. *Zdravotník lektorem*. IDVPZ, Brno, 1997
- Cichá, M., Dorková, Z. *Didaktika praktického vyučování zdravotnických předmětů 1*, UP v Olomouci, 1. vyd., Olomouc, 2006
- Čáp, J., Mareš, J. *Psychologie pro učitele*. Praha: Portál, 2001
- Hlaváčová, M., Horová, H., Pavlíková, P.: RWCT metody a jejich využití ve vzdělávání sester, *sborník z mezinárodní konference: Dny Marty Staňkové III*. Praha, 2006, s.27-32
- KALHOUS, Zdeněk; OBST, Otto. *Školní didaktika*. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-253-X
- SKALKOVÁ, Jarmila. *Obecná didaktika*. 2. rozšířené a aktualiz. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., 2007. 328 s. ISBN 978-80-247-1821.

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha Program Operační Praha Evropská Unie

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

DIDAKTIKA PRAKTICKÉHO VYUČOVÁNÍ V OŠETŘOVATELSTVÍ A V PORODNÍ ASISTENCI II.

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha Program Operační Praha Evropská Unie

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

KLINICKÁ A KOMUNITNÍ PRAXE V BAKALÁŘSKÉM STUDIJNÍM PROGRAMU OŠETŘOVATELSTVÍ, STUDIJNÍM OBORU VŠEOBECNÁ SESTRA

Lektor: Daniel Jirkovský

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A
Operační program
Praktická výuka
v medicíně

EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

OBEČNÁ USTANOVENÍ O ODBORNÉ OŠETŘOVATELSKÉ PRAXI

Odborná ošetřovatelská praxe je realizována pod odborným dohledem (přímým vedením) akademického pracovníka Ústavu ošetřovatelství UK 2. LF a FN Motol nebo pod vedením mentora ošetřovatelské praxe – všeobecné sestry (porodní asistentky) zařazené na pracovišti, na kterém odborná ošetřovatelská praxe probíhá pod supervizí akademického pracovníka Ústavu ošetřovatelství UK 2. LF a FN Motol.

Podmínkou realizace praxe je platné očkování studenta/ky proti přenosným onemocněním v rozsahu, který stanoví zvláštní právní předpis.

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A
Operační program
Praktická výuka
v medicíně

EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

HODINOVÁ DOTACE ODBORNÉ OŠETŘOVATELSKÉ PRAXE

- Odborná praxe v bakalářském studijním programu u Ošetřovatelství, studijním oboru Všeobecná sestra, na UK 2. LF zahrnuje v kombinované i v prezenční formě studia celkem 2.320 hodin. Z toho připadá na předmět Odborná ošetřovatelská praxe I – VI. celkem 1.760 hodin a na předmět Prázdninová odborná ošetřovatelská praxe I. a II. po 280 hodinách odborné praxe, tedy celkem 560 hodin. Délka 1 hodiny praktické výuky ve zdravotnickém zařízení (eventuelně v bytovém zařízení sociálních služeb) je 60 minut.

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPPA Praha
EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

HODINOVÁ DOTACE ODBORNÉ OŠETŘOVATELSKÉ PRAXE

- Předmět Odborná ošetrovatelská praxe I. – VI. je v prezenční formě studia rozvržen do šesti semestrů takto:
 - 1. ročník:
 - ZS – 200 hodin / 4 kredity, LS – 200 hodin / 4 kredity
 - 2. ročník:
 - ZS – 240 hodin / 5 kreditů, LS – 240 hodin / 5 kreditů
 - 3. ročník:
 - ZS – 320 hodin / 8 kreditů, LS – 560 hodin / 16 kreditů

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPPA Praha
EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

HODINOVÁ DOTACE ODBORNÉ OŠETŘOVATELSKÉ PRAXE

Předmět Prázdninová odborná ošetrovatelská praxe je v prezenční formě studia rozvržen tak, že student/ka vykoná 280 hodin odborné praxe po skončení kontaktní výuky v letním semestru I. ročníku studia a 280 hodin odborné praxe po skončení kontaktní výuky v letním semestru II. ročníku studia.

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
praktická
výuka
ošetřovatelství

EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

TYPY A NÁLEŽITOSTI PRACOVIŠŤ ODBORNÉ PRAXE:

- Zařízení ambulantní, jednodenní, lůžkové a domácí zdravotní péče a pobytové zařízení sociálních služeb. Konkrétní výčet zdravotnických zařízení a jejich jednotlivých pracovišť je uveden ve studijním plánu.
- Vybavení pracoviště odpovídá platným legislativním požadavkům, na každém pracovišti je k dispozici mentor odborné praxe, který splňuje kvalifikační a odborné požadavky, používané metody jsou v souladu s platnými předpisy a pedagogickými dokumenty, jsou k dispozici pomůcky potřebné pro provádění ošetrovatelské praxe, pracoviště má k dispozici prostory pro studenty na převlékání a odpočinek (ve FN Motol je řešeno centrální šatnou pro studenty).

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
praktická
výuka
ošetřovatelství

EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

POŽADAVKY NA MENTORY ODBORNÉ PRAXE:

- Splňuje způsobilost k výkonu povolání podle platných právních předpisů, má minimálně 2 roky praxe v oboru, je odborníkem se způsobilostí k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu a má vhodnou přípravu pro roli vyučujícího. Část mentorů má pedagogickou způsobilost získanou předchozím studiem, část mentorů získala zvláštní odbornou způsobilost absolvováním Certifikovaného kurzu pro přípravu mentorů klinické ošetrovatelské praxe a školitelů specializačního vzdělávání a pedagogickou způsobilost lektora praktické výuky podle zák. č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů.

INOVACE PRAKTICKÉ VYUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
regionální
operační
program
EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

POŽADAVKY NA MENTORY ODBORNÉ PRAXE:

- Na každém pracovišti je vždy nejméně jeden mentor ošetrovatelské praxe, který má pedagogickou způsobilost podle zák. č. 563/2004 Sb., v platném znění nebo zvláštní odbornou způsobilost podle zák. č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních, v platném znění.
- Počet studentů na jednoho mentora je stanoven podle typu pracoviště. Na standardním lůžkovém oddělení a na ambulancích max. 4 studenti na jednoho mentora. Na pracovištích intenzivní a resuscitační péče a na operačních sálech max. 2 studenti na jednoho mentora.

INOVACE PRAKTICKÉ VYUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
regionální
operační
program
EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

STRUČNÁ CHARAKTERISTIKA ODBORNÉ OŠETŘOVATELSKÉ PRAXE V 1. ROČNÍKU STUDIA:

- Praxe v zimním semestru vychází z koncepčního modelu hlavních determinant zdraví SZO, je orientována jednak na oblast podpory zdraví a prevence vzniku onemocnění a jednak na nácvik a osvojení ošetrovatelských, diagnostických a terapeutických činností v ambulantních zdravotních službách. Studenti se seznámí se strukturou služeb v rámci ambulantní péče, s jednotlivými formami ošetrovatelské péče a pomoci, včetně druhů zařízení v rámci tohoto typu péče. Naučí se zhodnotit prostředí (materiální a společenské) ve kterém lidé žijí, rizika pro jejich zdraví, seznámí se s druhy onemocnění, která se v daném prostředí vyskytují, s potřebou preventivních opatření a naučí se využívat metody zdravotní výchovy individuální i skupinové.

INOVACE PRAKTICKÉ VYUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
Operační program
Praktická
učebnice

EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

STRUČNÁ CHARAKTERISTIKA ODBORNÉ OŠETŘOVATELSKÉ PRAXE V 1. ROČNÍKU STUDIA:

- Naučí se základním ošetrovatelským dovednostem. V letním semestru je praxe orientována na oblast ambulantní a lůžkové péče. Studenti se seznámí se strukturou nemocničních služeb a jejich odbornými odděleními. Naučí se zhodnotit prostředí (materiální a personální), které odpovídá potřebám jedince, zdokonalí se v hodnocení individuálního zdravotního stavu a potřeb klientů z hlediska ošetrovatelské péče.

INOVACE PRAKTICKÉ VYUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
Operační program
Praktická
učebnice

EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

STRUČNÁ CHARAKTERISTIKA ODBORNÉ OŠETŘOVATELSKÉ PRAXE V 2. ROČNÍKU STUDIA:

- Praxe je orientována na oblast lůžkových služeb. Studenti se seznámí se strukturou nemocničních služeb a jejich odbornými odděleními. Prohlubují schopnost zhodnotit prostředí (materiální a personální), které odpovídá potřebám jedince, zdokonalí se v hodnocení individuálního zdravotního stavu a potřeb klientů/pacientů z hlediska ošetrovatelské péče.

INOVACE PRAKTICKÉ VYUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
Praktická
ošetřovatelství

EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

STRUČNÁ CHARAKTERISTIKA ODBORNÉ OŠETŘOVATELSKÉ PRAXE VE 3. ROČNÍKU STUDIA:

- Praxe je orientována na oblast lůžkové péče. Studenti se naučí poskytovat péči na základních i speciálních ošetřovacích jednotkách s metodou ošetřovatelského procesu. Prohloubí si znalosti a praktické dovednosti při poskytování individuální ošetřovatelské péče pacientům/klientům.

INOVACE PRAKTICKÉ VYUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
Praktická
ošetřovatelství

EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

TYPY PRACOVÍŠŤ ODBORNÉ OŠETŘOVATELSKÉ PRAXE V 1. ROČNÍKU STUDIA:

OZNAČENÍ ODBORNÉ OŠETŘOVATELSKÉ PRAXE VE STUDIJNÍM PLÁNU A JEJÍ SPECIFIKACE	ECTS		Zimní semestr	Letní semestr
	Z	L	počet hodin	počet hodin
Odborná ošetřovatelská praxe I •Ambulantní zařízení, tj. všeobecné, odborné a specializované ambulance ve FN Motol (200 h.)	4	-	200	-
Odborná ošetřovatelská praxe II •Léčebna pro dlouhodobě nemocné FN Motol (120 h.) •Ambulantní zařízení, tj. všeobecné, odborné a specializované ambulance ve FN Motol (80 h.)	-	4	-	200

OZNAČENÍ ODBORNÉ OŠETŘOVATELSKÉ PRAXE VE STUDIJNÍM PLÁNU A JEJÍ SPECIFIKACE		ECTS		Zimní semestr	Letní semestr
		Z	L	počet hodin	počet hodin
Odborná ošetřovatelská praxe III •Interní klinika UK 2. LF a FN Motol (80 h.) •Chirurgická klinika UK 2. LF a FN Motol (80 h.) •Pneumologická klinika UK 2. LF a FNM (40 h.) •Dermatovenerologická klinika UK 2. LF a FNB, příp. Dermatovenerol. oddělení FN Motol (40 h.)		5	-	240	
Odborná ošetřovatelská praxe IV •Interní klinika UK 2. LF a FN Motol (40 h.) •Chirurgická klinika UK 2. LF a FN Motol (40 h.) •Urologická klinika UK 2. LF a FN Motol (40 h.) •Dětská a dospělá ortopedie a traumatologie UK 2. LF a FN Motol (40 h.) •Gynekologicko – porodnická klinika UK 2. LF a FN Motol (40 h.) •Neurologická klinika dospěl. UK 2. LF a FN Motol (40 h.)		-	5		240

OZNAČENÍ ODBORNÉ OŠETŘOVATELSKÉ PRAXE VE STUDIJNÍM PLÁNU A JEJÍ SPECIFIKACE		ECTS		Zimní semestr	Letní semestr
		Z	L	počet hodin	počet hodin
Odborná ošetřovatelská praxe V •Lůžkové pracoviště resuscitační nebo intenzivní péče o dospělé ve FN Motol (120 h.) •Pediatrická klinika UK 2. LF a FN Motol (120 h.) •Klinika dětské psychiatrie UK 2. LF a FN Motol (80 h.)		8	-	320	
Odborná ošetřovatelská praxe VI •Klinika rehabilitace a tělovýchovného lékařství UK 2. LF a FN Motol (120 h.) •Dětská stomatologická klinika UK 2. LF a FN Motol (40 h.) •Klinika ušní, nosní a krční UK 2. LF a FN Motol (80 h.) •Oční klinika dětí a dospělých UK 2. LF a FN Motol (40 h.) •Klinika dětské hematologie a onkologie UK 2. LF a FN Motol nebo Radioterapeuticko – onkologické oddělení FN Motol (40 h.) •Lůžkové pracoviště resuscitační nebo intenzivní péče o dospělé ve FN Motol (80 h.) •Lůžkové pracoviště interního typu ve FN Motol (80 h.) •Lůžkové pracoviště chirurgického typu ve FN Motol (80 h.)		-	16		560

INOVACE PRAKTICKÉ VYUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPPA Praha
EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

ODBORNÁ PRAXE V KOMBINOVANÉ FORMĚ STUDIA:

- Počet hodin přímé Odborné oš. praxe v přímé či nepřímé péči o pacienty / klienty: 550 hodin
- Počet hodin nepřímé Odborné oš. praxe v přímé či nepřímé péči o pacienty / klienty: 1.210 hodin
- Počet hodin přímé Prázdninové odborné ošetřovatelské praxe I. a II.: 180 hodin
- Počet hodin nepřímé Prázdninové odborné ošetřovatelské praxe I. a II.: 380 hodin
- **Celkem ošetřovatelské praxe v přímé či nepřímé péči o pacienty / klienty: 2.320 hodin**

Typy pracovišť pro přímou i nepřímou Odbornou ošetřovatelskou praxi se v kombinované formě studia neliší od prezenční formy studia.

INOVACE PRAKTICKÉ VYUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPPA Praha
EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

STRUČNÁ CHARAKTERISTIKA PRÁZDNINOVÉ ODBORNÉ OŠETŘOVATELSKÉ PRAXE V 1. ROČNÍKU STUDIA:

- Praxe je orientována jednak na oblast podpory zdraví a prevence vzniku onemocnění a jednak na prohloubení a upevnění (fixaci) dříve získaných znalostí a dovedností v ošetřovatelských, diagnostických a v terapeutických činnostech v ambulantních zdravotních službách a při poskytování ošetřovatelské péče u hospitalizovaných pacientů. Praxe bude probíhat na těchto pracovištích:
 - Ambulance praktického lékaře pro dospělé nebo pro děti a dorost;
 - Terénní zařízení sociálních služeb nebo agentura domácí ošetřovatelské péče;
 - Pobytové zařízení sociálních služeb;
 - Interní oddělení a Chirurgické oddělení.

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Evropská unie

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

STRUČNÁ CHARAKTERISTIKA PRÁZDNINOVÉ ODBORNÉ OŠETŘOVATELSKÉ PRAXE V 2. ROČNÍKU STUDIA:

- Praxe navazuje na předchozí teoretickou i praktickou výuku ve 2. ročníku studia. Je orientována na oblast lůžkových služeb. Studenti si prohloubí dosavadní schopnost zhodnotit prostředí (ma-teriální a personální), které odpovídá potřebám jedince, zdokonalí se v hodnocení individuálního zdravotního stavu a potřeb klientů/pacientů z hlediska ošetrovatelské péče. Praxe bude probíhat na těchto pracovištích:
 - Lůžková zařízení interního a neurologického typu;
 - Lůžková zařízení chirurgického typu;
 - Gynekologicko – porodnické oddělení.

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Evropská unie

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

TYPY PRACOVÍŠŤ PRÁZDNINOVÉ ODBORNÉ OŠETŘOVATELSKÉ PRAXE V PREZENČNÍ FORMĚ STUDIA:

PREZENČNÍ FORMA STUDIA				
OZNAČENÍ PRÁZDNINOVÉ PRAXE VE STUDIJNÍM PLÁNU A JEJÍ SPECIFIKACE	ECTS		Zimní semestr	Letní semestr
	Z	L	počet hodin	počet hodin
I. ROČNÍK:				
Prázdninová odborná ošetrovatelská praxe I <ul style="list-style-type: none"> • Ambulance praktického lékaře pro dospělé nebo pro děti a dorost (40 h.) • Terénní zařízení sociálních služeb nebo agentura domácí oš. péče (40 h.) • Pobytové zařízení sociálních služeb (40 h.) • Interní oddělení (80 h.) • Chirurgické oddělení (80 h.) 	-	6	-	280
II. ROČNÍK:				
Prázdninová odborná ošetrovatelská praxe II <ul style="list-style-type: none"> • Lůžk. zařízení interního a neurologického typu (120 h.) • Lůžková zařízení chirurgického typu (120 h.) • Gynekolog. – porodnické oddělení (40 h.) 	-	6		280

INOVACE PRAKTICKÉ VYUKY OŠETŘOVATELSTVÍ reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270		OPPA Operační program Praktická akce		EVROPSKÁ UNIE	
EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI					
TYPY PRACOVIST PRAZDNIHOVÉ ODBORNE OŠETŘOVATELSKÉ PRAXE V KOMBINOVANÉ FORMĚ STUDIA:					
KOMBINOVANÁ FORMA STUDIA					
OZNAČENÍ PRAZDNIHOVÉ OŠETŘOVATELSKÉ PRAXE VE STUDIJNÍM PLÁNU A JEJÍ SPECIFIKACE	ECTS		Zimní semestr	Letní semestr	
	Z	L	počet hodin	počet hodin	
I. ROČNÍK:					
Prázdninová odborná ošetřovatelská praxe I • Terénní zařízení sociálních služeb nebo agentura domácí ošetřovatelské péče • Ambulance praktického lékaře pro dospělé nebo pro děti a dorost • Interní oddělení • Chirurgické oddělení	-	6	-	90	
II. ROČNÍK:					
Prázdninová odborná ošetřovatelská praxe II • Lůžková zařízení interního a neurologického typu • Lůžková zařízení chirurgického typu • Gynekologicko – porodnické oddělení	-	6		90	

INOVACE PRAKTICKÉ VYUKY OŠETŘOVATELSTVÍ reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270		OPPA Operační program Praktická akce		EVROPSKÁ UNIE	
EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI					
POŽADAVKY NA UKONČENÍ PŘEDMĚTŮ:					
<ul style="list-style-type: none"> ■ 100% účast na praxi na zdravotnických pracovištích podle shora uvedených přehledů a ve stanoveném hodinovém rozsahu; ■ splnění minimálního počtu provedených výkonů; ■ vypracování akceptovatelné případové studie – ošetřovatelské kasuistiky z každého pracoviště, na kterém je odborná praxe vykonávána (za Prázdninovou ošetřovatelskou praxi student/ka předkládá pouze jednu případovou studii v 1. ročníku studia a jednu případovou studii ve 2. ročníku studia); 					

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
Operační program
Praktická
výchova
EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

POŽADAVKY NA UKONČENÍ PŘEDMĚTŮ:

- příznivé hodnocení studenta/ky ze všech pracovišť, na kterých byla individuální ošetrovatelská praxe vykonávána a předložení autoevaluačního dotazníku za praxi na všech pracovištích, na kterých byla Odborná individuální praxe vykonávána.
- **Předmět Odborná ošetrovatelská praxe VI. je v letním semestru 3. ročníku ukončen komisionální zkouškou v klinickém provozu.**

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
Operační program
Praktická
výchova
EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

LITERATURA:

JIRKOVSKÝ, D. Inovace praktické výuky ošetrovatelství. In. *Cesta k modernímu ošetrovatelství XII. - recenzovaný sborník příspěvků z odborné konference* s. 80 - 82, 1. vyd. Praha: Fakultní nemocnice v Motole, 2011, ISBN 978-80-87347-02-7

Metodický pokyn č. 5 částky 6 Věstníku MZ ČR roč. 2008: *Metodický pokyn k vyhlášce č. 39/2005 Sb., pro obor studijní obor všeobecná sestra*

JIRKOVSKÝ, D. *Žádost o prodloužení a rozšíření akreditace bakalářského studijního programu Ošetrovatelství, studijního oboru Všeobecná sestra*, 2010, Interní materiál UK 2. LF

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha Pracovní program Motol EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

KONTAKT NA AUTORA:

PhDr. Daniel Jirkovský, Ph.D., MBA

**Ústav ošetrovatelství UK 2. LF a FN Motol
V Úvalu 84
150 06 Praha 5 – Motol**

Email: d.jirkovsky@lfmotol.cuni.cz

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha Pracovní program Motol EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

**KLÍČOVÉ KOMPETENCE MENTORŮ PŘI
REALIZACI KLINICKÉ A KOMUNITNÍ
OŠETŘOVATELSKÉ PRAXE**

Lektor: Daniel Jirkovský

INOVACE PRAKTICKÉ VYUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A
Operační program
Praktická
výuka
OPP A
EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

OBECNÉ POŽADAVKY NA MENTORY KLINICKÉ A KOMUNITNÍ OŠETŘOVATELSKÉ PRAXE

- Evropská strategie Světové zdravotnické organizace, která vymezuje směry ve vzdělávání v oborech ošetrovatelství a porodní asistence z roku 2000, v rámci cíle č. 18 Evropského zdraví 21 s názvem „Příprava pracovních sil pro zdravotnictví“ stanoví, že cit.: „Klinické sestry nebo porodní asistentky, které učí a působí jako mentorky a které podporují studenty v průběhu jejich praxe, musí:
 - být odborníky ve své oblasti praxe;
 - projít odpovídající přípravou na své poslání učitelů, mentorů a poskytovatelů podpory a pomoci;
 - udržovat si svoji klinickou způsobilost.“

(Strategické dokumenty pro všeobecné sestry a porodní asistentky 2, s. 42)

INOVACE PRAKTICKÉ VYUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A
Operační program
Praktická
výuka
OPP A
EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

SOUHRNNÝ PŘEHLED KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ MENTORŮ KLINICKÉ A KOMUNITNÍ OŠETŘOVATELSKÉ PRAXE

- Kompetence odborné – profesní
- Kompetence psychodiagnostické
- Kompetence komunikativní
- Kompetence organizační a řídicí
- Kompetence diagnostické a intervenční
- Kompetence poradenské a konzultativní
- Kompetence reflexe vlastní činnosti

(upraveno podle Průchy, 1997)

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha praktická univerzita EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

KOMPETENCE ODBORNÉ – PROFESNÍ

- souvisejí s obecnými požadavky na mentora
 - odborná způsobilost k výkonu povolání všeobecné sestry a porodní asistentky
 - způsobilost k výkonu povolání bez odborného dohledu
 - nejméně jeden rok praxe

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha praktická univerzita EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

KOMPETENCE PSYCHODIAGNOSTICKÉ

- v této oblasti by měl mentor zejména:
 - umět motivovat k poznávání studenty
 - aktivizovat myšlení studentů
 - vytvářet příznivé sociální klima pro praktickou výuku
 - řídit procesy učení studenta (individualizace z hlediska času, tempa, míry pomoci, interpretace učiva apod.)
 - umět vhodným způsobem hodnotit činnosti studentů

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
Právní
praktický
projekt

EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

- v této oblasti by měl mentor zejména:
 - adekvátně komunikovat se studenty
 - vhodně komunikovat s pacienty
 - adekvátně komunikovat s ostatními členy zdravotnického týmu na pracovišti, na kterém výuka probíhá
 - vhodnými komunikačními strategiemi předcházet konfliktům se všemi zúčastněnými stranami

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
Právní
praktický
projekt

EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

KOMPETENCE ORGANIZAČNÍ A ŘÍDÍCÍ

- v této oblasti by měl mentor zejména:
 - plánovat a projektovat svou pedagogickou činnost v souvislosti s mezipředmětovými vztahy a vazbami (samostatně, případně ve spolupráci se vzdělávací institucí) a s provozem na pracovišti
 - udržovat ve své pedagogické činnosti systém a řád

INOVACE PRAKTICKÉ VYUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPPA Praha
EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

KOMPETENCE DIAGNOSTICKÉ A INTERVENČNÍ

- v této oblasti by měl mentor zejména:
 - vědět jak student myslí, cítí a jedná a proč tomu tak je
 - umět zjistit, kde má student problémy a jaké (ve vztahu k učivu) a k jejich řešení zvolit vhodné pedagogické intervence

KOMPETENCE PORADENSKÉ A KONZULTATIVNÍ

- mentor by měl být pro studenta profesním vzorem

INOVACE PRAKTICKÉ VYUKY OŠETROVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPPA Praha
EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

KOMPETENCE REFLEXE VLASTNÍ ČINNOSTI

- v této oblasti by mentor měl:
 - mít schopnost autoevaluace vlastní činnosti
 - mít schopnost ze zjištěných výsledků vyvodit důsledky (modifikovat přístupy ke studentům a k výuce, použité výukové metody, vlastní chování apod.).

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
Praktická
učebnice
pro
učitelé
EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

LITERATURA:

ARCHALOUSOVÁ, A. Mentor / školitel klinické a komunitní praxe. In *Cesta k modernímu ošetřovatelství XI. – sborník příspěvků z odborné konference konané ve dnech 17.9. a 18.9. 2009 ve FN Motol*. 1. vyd. Praha, FN Motol, s. 14 – 18 ISBN 978-78-87347-02-7

AYFER, E. – HATICE, Y. S. *Students Opinions About and Expectations of Effective Nursing Clinical Mentors*. Journal of Nursing Education. Thorofare: 2008, vol. 47, Iss 3, pg. 118, 6 pgs ISSN 01484834

JIRKOVSKÝ, D. Inovace praktické výuky ošetřovatelství. In *Cesta k modernímu ošetřovatelství XII. - recenzovaný sborník příspěvků z odborné konference s. 80 - 82*, 1. vyd. Praha: Fakultní nemocnice v Motole, 2011, ISBN 978-80-87347-02-7

JOUWETT, V. – STEAD, R. *Mentoring students in higher education*. Education and Training. London: 1994, vol. 36, Iss. 5; pg. 20, 7 pgs. ISSN 00400912

PRŮCHA, J. *Moderní pedagogika*. vyd. 1: Praha, Portál, 1997, 495 s. ISBN 80-7178-170-3

Strategické dokumenty pro všeobecné sestry a porodní asistentky 2, vyd. 1, Praha, Ministerstvo zdravotnictví ČR, 271 s. ISBN 80-85047-21-7

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
Praktická
učebnice
pro
učitelé
EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

KONTAKT NA AUTORA:

PhDr. Daniel Jirkovský, Ph.D., MBA

**Ústav ošetřovatelství UK 2. LF a FN Motol
V Úvalu 84
150 06 Praha 5 – Motol
Email: d.jirkovsky@lfmotol.cuni.cz**

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha Program Operační Program Praha EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

PEDAGOGICKÉ DOKUMENTY K REALIZACI KLINICKÉ A KOMUNITNÍ OŠETŘOVATELSKÉ PRAXE VE STUDIJNÍM OBORU VŠEOBECNÁ SESTRA

Lektor: Daniel Jirkovský

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha Program Operační Program Praha EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

PŘEHLED PEDAGOGICKÝCH DOKUMENTŮ

- 1) Žádost o prodloužení a rozšíření akreditace bakalářského studijního programu Ošetřovatelství, studijního oboru Všeobecná sestra v prezenční a kombinované formě studia (2010)
- 2) Studijní plány bakalářského studijního programu Ošetřovatelství, studijního oboru Všeobecná sestra pro prezenční i kombinovanou formu studia (2010)
- 3) Sylaby předmětů Odborná ošetřovatelská praxe I. – VI. a Prázdninová odborná ošetřovatelská praxe I. a II. (2010)
- 4) Záznamník výkonů a jiných odborných aktivit všeobecné sestry – Logbook (2011)

Podstatné informace obsažené v pedagogických dokumentech uvedených pod pořadovými čísly 1 – 3) jsou uvedeny v prezentaci Klinická a komunitní ošetřovatelská praxe v bakalářském studijním programu Ošetřovatelství, studijním oboru Všeobecná sestra.

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
praktická
výuka
OPP A EU
EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

ZÁZNAMNÍK VÝKONŮ A JINÝCH ODBORNÝCH AKTIVIT VŠEOBECNÉ SESTRY (LOGBOOK):

- Záznamník výkonů a jiných odborných aktivit všeobecné sestry je dokladem studentky/ta ošetřova-telství o dosažených výkonech během praktické výuky, které vychází z kompetencí všeobecných sester, jako výstupních dovednostech studijního programu.
- Student/ka si údaje o provedených intervencích wpisuje do Záznamníku výkonů a jiných odborných aktivit sám/sama a akademický pracovník VŠ nebo mentor/ka popř. registrovaná všeobecná sestra tuto skutečnost stvrzuje čitelným podpisem.

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
praktická
výuka
OPP A EU
EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

OBSAH ZÁZNAMNÍKU VÝKONŮ A JINÝCH ODBORNÝCH AKTIVIT VŠEOBECNÉ SESTRY (LOGBOOKU):

- Název vzdělávací instituce/vysoké školy
- Údaje o studentovi: jméno a příjmení (popř. titul), datum narození, typ, forma, období studia (akademické roky)
- Příprava studenta/tky na praktickou výuku
- Osobní cíle studenta/tky
- Kritéria hodnocení studenta/tky
- Kompetence sester mentorek
- Kompetence studentů/studentek
- Práva a povinnosti studentů/studentek
- Přehled klinických pracovišť
- Obecné cíle praktické výuky

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Evropská unie

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

OBSAH ZÁZNAMNÍKU VÝKONŮ A JINÝCH ODBORNÝCH AKTIVIT VŠEOBECNÉ SESTRY (LOGBOOKU):

- Obecné cíle praktické výuky
- Specifické cíle praktické výuky pro jednotlivá oddělení
- Seznam praktických výkonů I. ročník
- Seznam praktických výkonů II. ročník
- Seznam praktických výkonů III. ročník
- Hodnocení studenta/tky
- Další činnosti v rámci praktické výuky – exkurze, stáže

(MP č. 5/2008 Věstníku MZ ČR)

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Evropská unie

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

LITERATURA:

JIRKOVSKÝ, D. Inovace praktické výuky ošetřovatelství. In. *Cesta k modernímu ošetřovatelství XII. - recenzovaný sborník příspěvků z odborné konference* s. 80 - 82, 1. vyd. Praha: Fakultní nemocnice v Motole, 2011, ISBN 978-80-87347-02-7

JIRKOVSKÝ, D. Logbook – Záznamník výkonů a jiných odborných aktivit všeobecné sestry vyd. 1. Praha: Fakultní nemocnice v Motole, 2011, ISBN 978-80-87347-06-5

Metodický pokyn č. 5 částky 6 Věstníku MZ ČR roč. 2008: *Metodický pokyn k vyhlášce č. 39/2005 Sb., pro obor studijní obor všeobecná sestra*

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
Praktická
škola
EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

KONTAKT NA AUTORA:

PhDr. Daniel Jirkovský, Ph.D., MBA

**Ústav ošetrovatelství UK 2. LF a FN Motol
V Úvalu 84
150 06 Praha 5 – Motol
Email: d.jirkovsky@lfmotol.cuni.cz**

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
Praktická
škola
EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

**RÁMCOVÁ NÁPLŇ ČINNOSTI
MENTORA/KY KLINICKÉ A KOMUNITNÍ
OŠETŘOVATELSKÉ PRAXE**

(Zpracováno podle MP č. 5/2008 Věstníku MZ ČR)

Lektor: Daniel Jirkovský

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
Praktická
učebnice
2011

EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

CHARAKTERISTIKA ČINNOSTI:

- Mentor/ka aktivně vede odbornou praxi v souladu s obsahovou náplní studijních předmětů. Předává poznatky a dovednosti v souladu s nejnovějšími poznatky v oboru teorie ošetřovatelství a klinického oboru, v němž pů-sobí. Spolupracuje s pracovníky fakulty (katedry, ústavu ošetřovatelství) na organizaci odborné praxe a hodnocení studentů.

Nadřízenost, podřízenost

- Mentor/ka je v oblasti vedení odborné praxe metodicky řízen/a vedoucí/m katedry, (ústavu) ošetřovatelství, eventuelně jím určeným akademickým pracovníkem. Při vedení praxe je nadřízen/a přiděleným studentům.

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
Praktická
učebnice
2011

EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

VYMEZENÍ ODPOVĚDNOSTI:

- Odpovídá za vedení výuky v souladu se studijním plánem a s didaktickými zásadami. Mentor/ka odborné praxe přiděluje studentům pacienty/klienty v souladu s jejich vědomostmi a dovednostmi a ověřuje si jejich znalosti, aby nedošlo k ohrožení zdravotního stavu pacienta.
- Vyučuje speciální ošetřovatelskou péči o pacienta v oblasti své zvláštní odborné nebo specializované způsobilosti. Motivuje studenty k co nejlepšímu výkonu na pracovišti.
- Soustavně se vzdělává v teoretických poznacích oboru ošetřovatelství, v klinickém oboru a v pedagogice a účastní se vzdělávacích seminářů a kurzů připravovaných školou.
- Účastní se pravidelných schůzek zaměřených na plánování odborné praxe a jejího hodnocení.

VYMEZENÍ PRÁVOMOCI:

- Přiděluje studentům (s ohledem na jejich vědomosti a dovednosti) vhodné pacienty/klienty.
- Rozděluje ve spolupráci se staniční sestrou studenty do směn.
- Kontroluje a eviduje docházku studentů a zaznamenává počet odpracovaných hodin.
- Průběžně si ověřuje znalosti a dovednosti studentů.
- Hodnotí studenty individuálně dle kritérií stanovených školou; vždy sděluje konkrétní nedostatky při hodnocení.
- Účastní se závěrečného hodnocení odborné praxe studentů s pracovníky fakulty (katedry, ústavu).

VYMEZENÍ PRÁVOMOCI:

- Provádí záznamy do Záznamníku výkonů studenta/ky.
- Nepovolí vykonávání odborné praxe u studentů nespĺňujících požadavky vymezené pracovními předpisy (vliv alkoholu a omamných látek, zřetelná únava a nedostatek spánku, zdravotní problém bránící vykonávat odbornou praxi, absence předepsaných ochranných pracovních prostředků a obuvi apod).
- Domlouvá se studentem náhradu odborné praxe.

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
Praktická
škola
EU EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

LITERATURA:

JIRKOVSKÝ, D. Logbook – Záznamník výkonů a jiných odborných aktivit všeobecné sestry vyd. 1. Praha: Fakultní nemocnice v Motole, 2011, ISBN 978-80-87347-06-5

Metodický pokyn č. 5 částky 6 Věstníku MZ ČR roč. 2008: *Metodický pokyn k vyhlášce č. 39/2005 Sb., pro obor studijní obor všeobecná sestra*

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
Praktická
škola
EU EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

KONTAKT NA AUTORA:

PhDr. Daniel Jirkovský, Ph.D., MBA

**Ústav ošetrovatelství UK 2. LF a FN Motol
V Úvalu 84
150 06 Praha 5 – Motol
Email: d.jirkovsky@lfmotol.cuni.cz**

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PROSPÍVA PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

REPETITORIUM TEORIE OŠETŘOVATELSTVÍ

PhDr. Šárka Tomová
Ústav ošetřovatelství UK 2. LF a FN Motol

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PROSPÍVA PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

OŠETŘOVATELSTVÍ

- Je moudrost, láska a pomoc
- Věda, která poskytuje moudrost
- Umění, které rozvíjí cit, vloh, vůli, schopnost pomáhat
- Světlo lampy (ICN)
- Symbolem moudrosti je.....
- Symbolem lásky.....
- Symbolem pomoci.....

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRACUJE PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

OŠETŘOVATELSTVÍ

- Vědní disciplína zabývající se uspokojováním potřeb jedinců a skupin vzhledem k jejich stavu zdraví a podmínkám prostředí

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRACUJE PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Věda má svůj smysl, pokud se chápe jako cesta k pravdě a pravda jako dobro člověka."
Jan Pavel II.

VĚDNÍ DISCIPLÍNA

- Filozofii – holistický přístup k jedinci
- Předmět zkoumání – metapardigma
- Teorii oboru – paradigma
- Metodologii oboru – ošetřovatelský proces
- Výzkum
- Systém univerzitního vzdělávání (prae a post)
- Profesní organizace – národní a mezinárodní (1899 - založení International Council of Nurses v Londýně), řízena Radou národních reprezentantů (CNR)

ČLENĚNÍ OŠETŘOVATELSTVÍ

- Základní obory – teorie ošetřovatelství, historie ošetřovatelství, metodologie ošetřovatelství
- Aplikované obory – interní, chirurgické, gynekologicko-porodnické, pediatrické, rehabilitační, onkologické, paliativní, geriatrické ošetřovatelství, komunitní ošetřovatelství, ošetřovatelství v primární péči, v oblasti zdraví při práci.....

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRACUJE PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

MULTIDISCIPLINÁRNÍ VĚDA

- Potřeby biologické, psychosociální a duchovní
- Jednotlivé medicínské obory
- Humanitní obory – filozofie, etika, psychologie, sociologie, pedagogika

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRACUJE PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

OŠETŘOVATELSTVÍ JAKO PROCES

- Procesualita – každá činnost vykonávaná v čase je procesem (diagnostický, terapeutický, výchovný, vzdělávací....)
- Ošetřovatelská péče je orientovaná na:

Osobu nacházející se v určitém stavu zdraví a v určitém prostředí

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRACUJE PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

POŽADAVKY NA SESTRU

- Předpokládají se vědomosti o:
 - Osobě (jejím vývoji, prožívání, chování, jednání a těchto změnách v nemoci
 - Zdraví, nemoci, onemocnění, odchylkách a těchto vlivech na jedince
 - Prostředí, ve kterém jedinec žije ve všech jeho složkách

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRACUJE PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

I. FILOZOFIE OŠETŘOVATELSTVÍ

- Holismus
- Řecký slovní základ – holos = celek
- Filozofický směr tzv, filozofie celistvosti, 20.léta 20. století
- Jan Christian Smutz – jihoafrický generál
- Holistická teorie – živé organismy jsou celky složené z mnoha částí, které jsou ve vzájemné interakci (ne jen vedle sebe), porucha jedné části vyvolá poruchu celého systému

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRACUJE PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

HOLISMUS V OŠETŘOVATELSTVÍ

- Péče o člověka po stránce bio-psycho-socio-spirituální, tedy přístup jako k celku, ne jen k jeho porušené části/ funkci
- Nerovnováhou jedné složky dojde k nerovnováze v celém systému a organismus reaguje nemocí
- Nerovnováha psychická vyvolává nerovnováhu tělesnou a naopak

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRACUJE PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

HOLISMUS V OŠETŘOVATELSTVÍ

- V holistickém pojetí je každý sám zodpovědný za své zdraví, za jeho ochranu, za aktivizaci vlastních sil
- Nerovnováhu způsobují především stres, smutek, životní změny, sociální izolace, bolest apod.

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRACUJE PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

II. METAPARADIGMA

Předmět zkoumání,
čím se vědní disciplína
zabývá, co řeší

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRACUJE PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

METAPARADIGMA

- F. Nightingalová – neformálně popsala ve svých publikacích 4 ústřední pojmy ošetrovatelství (člověk, okolí, zdraví, oš

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRÁCE PROJEKT PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

METAPARADIGMA DNES

- člověk
- zdraví (zdravotní stav)
- prostředí
- profesionální ošetrovatelská péče

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRÁCE PROJEKT PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

OSOBNOST

- Ošetrovatelství se zabývá osobou a její interakcí s prostředím
- Jedinečný celek, jehož vývoj, formování a změny jsou determinovány mnoha faktory (genetické, prostředí a výchova, aktivita)

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAKTIKÉ PRŮJEDY PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

OŠETŘOVATELSTVÍ A OSOBNOST

- To, co člověk může určit jeho schopnosti, dovednosti, vědomosti, zkušenosti, zručnosti
- To, co člověk chce je dáno motivací, hodnotami, hodnotovým žebříčkem
- To, jaký člověk je vymezují jeho vlastnosti, temperament, postoje, charakter

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAKTIKÉ PRŮJEDY PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

POHLED A CHÁPÁNÍ LIDSKÉ BYTOSTI

- Mechanistický pohled
- Organistický pohled
- Otevřený systém
- Adaptivní systém
- Holistický pohled – zahrnuje všechny předchozí

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRACÍM PRO PRAHU EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

ZDRAVÍ

- Zahrnuje více komponentů fyzické, psychické, spirituální, sociální, intelektuální, environmentální
- Definice není jednoduchá
- Nejznámější definice z roku 1947 – stav úplné fyzické, psychické a sociální pohody, nejen chybění nemoci
- Holistický pohled – zdraví jako celek, ne analýza jednotlivých oblastí zdraví

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRACÍM PRO PRAHU EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

■ MODELY ZDRAVÍ

Klinický model

chybění znaků a symptomů nemoci nebo úrazu (velmi úzká interpretace zdraví)

Model hraní role

schopnosti člověka plnit určité úlohy ve společnosti, nemoc je charakterizována jako neschopnost vykonávat svou práci. Lidé, kteří vykonávají svou práci mohou být i klinicky nemocní

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRACUJE PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Adaptační model

- jedinec se stále aktivně adaptuje na měnící se prostředí, nemoc je poruchou schopnosti adaptace

Eudaimonistický model

- zdraví je stav rozvinutí a uplatnění osobního potenciálu, vrozených a získaných vlastností, nemoc je chápána jako nemožnost seberealizace a uplatnění vlastních schopností

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRACUJE PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

MODELY ZDRAVÍ

Zdraví znamená dobře se cítit a naplno využívat své síly.“

F. Nightingalová

Blaho (wellness) – 5 základních dimenzí – fyzické, duchovní, emocionální, sociální, intelektuální

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAKTIČTĚ PRAKTIČTĚ PRAKTIČTĚ EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

STRATEGIE ZDRAVÍ

- Zdraví pro všechny ve 21. století – SZO, 21 cílů
- Rovnost ve zdraví, zdravý start do života, zdraví pro mladé, zdravé stárnutí, zdravé a bezpečné životní prostředí, snížení výskytu infekčních nemocí, snížení výskytu úrazů z násilí a nehod, management kvality péče, výzkum a poznání pro zdraví.....

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAKTIČTĚ PRAKTIČTĚ PRAKTIČTĚ EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

PROSTŘEDÍ

- Okolní podmínky, vnější i vnitřní, okolnosti a vlivy, působící na vývoj organismu jedince

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRACOVNÍ PRACOVNÍ PRACOVNÍ PRACOVNÍ EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

OŠETŘOVATELSTVÍ A PROSTŘEDÍ

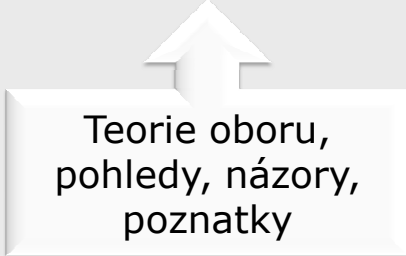
- Prostorové vybavení pracoviště
- Podmínky bezpečného prostředí
- Hlučnost prostředí
- Organizace práce
- Image personálu
- Úroveň vztahů
- Intimita při výkonech
- Charakter onemocnění
- Následky
- Finanční dopad nemoci
- Vztahy v rodině
- Bytové podmínky
- Finanční situace
- Lokalizace domácnosti

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRACOVNÍ PRACOVNÍ PRACOVNÍ PRACOVNÍ EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

III. PARADIGMA

Teorie oboru,
pohledy, názory,
poznatky

zaměřuje se na vybrané jevy související s oborem
vznikají indukcí (zobecnování), dedukcí (vyvozování z existujícího),
převzetím z jiného vědního oboru

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP PRAHA PRAKTIKÉ PRÁCE
EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

SOUČÁSTI MODELŮ

- **Asumpce** - předpoklady, které jsou základem pro koncepci v ošetrovatelství, odvozují se od teorie a praxe, jsou ověřitelné v praxi. Liší se u jednotlivých modelů
- **Hodnotový systém** – základní myšlenky oboru, které jsou totožné nebo podobné ve všech modelech (celostní pojetí člověka, zaměření na uspokojování potřeby nemocného, respektování lidské bytosti apod.)

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP PRAHA PRAKTIKÉ PRÁCE
EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

HIERARCHIE POJMŮ

- Pro většinu vědních oborů existuje jediné metaparadigma, více paradigmat (koncepčních modelů)
- Stejný konceptní model (paradigma) lze využít ve vícero disciplínách
- Ošetrovatelské teorie – zabývají se jednotlivými jevy konkrétněji. Mohou být popisem konkrétního jevu, vysvětlením vztahu mezi jevy, předpovědí účinku jednoho jevu na druhý

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAKTIČESKÉ PRÁCE EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

DRUHY OŠETŘOVATELSKÝCH TEORIÍ

Popisné	<ul style="list-style-type: none"> • popisují, hodnotí, charakterizují jednotlivce, skupiny, situace
Vysvětlující	<ul style="list-style-type: none"> • blíže specifikují vztahy mezi charakteristikami osob, prostředí
Predikační	<ul style="list-style-type: none"> • pohybují se mezi vysvětlováním a předpovídáním vztahů nebo rozdílů mezi osobami, situacemi

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAKTIČESKÉ PRÁCE EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

HLAVNÍ JEDNOTKY OŠETŘOVATELSKÝCH MODELŮ

Cíl – co se snažíme péčí dosáhnout
Pacient - liší se v pojetí příjemce
Role sestry – co je jejím úkolem
Zdroj potíží – ošetřovatelská diagnóza
Ohnisko zásahu – zaměření oš. intervencí
Způsoby intervence
Důsledky – očekávané výsledky

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRACUJE PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

KATEGORIE OŠETŘOVATELSKÝCH MODELŮ

- Humanistické
- Interakční
- Systémové
- Modely energetického pole
- Vývojové modely
- Modely potřeb
- Modely zákroků
- Modely výsledků
- Modely náhrady
- Modely podpory
- Modely zlepšení

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRACUJE PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

METODOLOGIE OŠETŘOVATELSTVÍ

- Metodika
- Metoda
- Metodologie

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRACÍM PRO PRAHU EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

METODOLOGIE OŠETŘOVATELSTVÍ

- **Metodologie** – nauka o metodách, zejména vědeckého bádání, učení o metodách a východiscích vědeckého výzkumu
- **Metoda** – cesta za něčím, záměrný postup, pomocí kterého se dosáhne určitého cíle
- **Metodika** – konkrétní formy a způsoby použitých metod

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRACÍM PRO PRAHU EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

DĚLENÍ METOD

The diagram consists of three overlapping circles arranged in a triangle. The top circle is labeled 'Teoretické', the bottom-left circle is labeled 'Empirické', and the bottom-right circle is labeled 'Modelové'. The circles overlap in the center and at the intersections between pairs of circles.

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRACUJE PROLEPŠIT ŽIVOT
EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

EMPIRICKÉ METODY

- Pozorování
- Ošetřovatelská kasuistika – case study
- Experiment
- Rozhovor
- Dotazník

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRACUJE PROLEPŠIT ŽIVOT
EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

IV. OŠETŘOVATELSKÝ PROCES (NURSING PROCES)

myšlenkový
algoritmus sestry při
plánování
ošetřovatelských
aktivit a systém
logických a vzájemně
na sebe navazujících
kroků při ošetřování
pacienta

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRACÍSE PRACÍSE PRACÍSE EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

OŠETŘOVATELSKÝ PROCES

vědecká
metoda
řešení
problémů
nemocných

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRACÍSE PRACÍSE PRACÍSE EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

OŠETŘOVATELSKÝ PROCES

kontinuální a
cyklický nikdy
nekončící
vztah mezi
sestrou a
pacientem

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPPA PRAHA PRAKTIKÉ PRÁCE EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

OŠETŘOVATELSKÝ PROCES

série vzájemně propojených činností, které se provádějí ve prospěch nemocného při individualizované ošetrovatelské péči

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPPA PRAHA PRAKTIKÉ PRÁCE EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

OŠETŘOVATELSKÝ PROCES

plánovitá ošetrovatelská péče, vychází z individuálních potřeb pacienta, který je v centru zájmu a činností celého ošetrovatelského týmu

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPPA PRAHA PRAKTIKÉ PRÁCE PROJEKT EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

OŠETŘOVATELSKÝ PROCES

plánovaný,
uspořádaný a
systematický
proces
ošetřování
pacienta

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPPA PRAHA PRAKTIKÉ PRÁCE PROJEKT EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

VÝZNAM OŠETŘOVATELSKÉHO PROCESU

Změna dosavadní role sestry při ošetřování pacientů, spočívající v rutinním a pasivním plnění výkonů a ordinaci lékaře
Nový přístup k pacientům spočívající v aktivním vyhledávání a uspokojování potřeb pacientů
Plánovaná, cílevědomá a individualizovaná péče o pacienta
Ovlivnit chování, jednání a vlastní úroveň ošetřovatelské péče
Zvýšit samostatnost, zodpovědnost a tvořivost sestry při poskytování individualizované péče
Zefektivnit spolupráci s rodinou a blízkými a zapojit je do péče o pacienta

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAKTIČESKÉ PRÁCE EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

HISTORIE

- konec 60. let 20. stol. z USA do Evropy
- předtím jen málo odkazů v literatuře, Peplau 1962, Hall 1955, Johnson 1959, Orlando 1961
- postupně dochází k vývoji dotazníků, hodnotících škál, kdy sestry mohly systematicky posoudit stav pacienta (MNDS Minimal Nursing Data System, apod.)

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAKTIČESKÉ PRÁCE EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

1. FÁZE

ZHODNOCENÍ NEMOCNÉHO (NURSING ASSESSMENT)

- Základní údaje nutné k zahájení léčebné a ošetrovatelské péče
- Holistický (celostní) přístup
- Bio-psycho-socio-duchovní potřeby

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPPA PRAHA PRAKTIKÉ PRÁCE PROČ EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

ZHODNOCENÍ NEMOCNÉHO

- individuální přístup
- identifikace problémů, zvyklostí, rituálů
- kulturní a rasové odlišnosti
- příležitost pro dotazy nemocného (pocit bezpečí a jistoty)

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPPA PRAHA PRAKTIKÉ PRÁCE PROČ EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

TYPY HODNOCENÍ

The diagram consists of three overlapping circles arranged horizontally. The leftmost circle is labeled 'Vstupní (základní)', the middle circle is labeled 'Průběžné', and the rightmost circle is labeled 'Závěrečné'. The circles overlap in the center, suggesting an integrated or sequential process.

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPPA PRAHA PRAKTIKOVÁNÍ PRACÍ EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

TYPY HODNOCENÍ

Vstupní (základní)

- provést max. do 24 hod. po příjmu
- ošetřovatelská anamnéza, rychlé zhodnocení závažnosti stavu (subjektivní, objektivní)

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPPA PRAHA PRAKTIKOVÁNÍ PRACÍ EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

TYPY HODNOCENÍ

Průběžné

- upřesnění diagnostiky, korekce plánu

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRÁCE PROJEKT PRÁCE EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

TYPY HODNOCENÍ

Závěrečné

- zajištění kontinuity
ošetřovatelské péče
(překladová zpráva)

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRÁCE PROJEKT PRÁCE EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

OBSAH HODNOCENÍ

- všechny anamnestické údaje

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAKTIČTĚ PROJEKT PRACÍ EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

METODY ZHODNOCENÍ STAVU

The diagram consists of four overlapping circles arranged in a diamond pattern. The top circle is labeled 'rozhovor', the left circle 'měření', the right circle 'pozorování', and the bottom circle 'testování'. The circles overlap in the center and at the intersections between adjacent circles.

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAKTIČTĚ PROJEKT PRACÍ EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

ZDROJE INFORMACÍ

The list of information sources is presented as a vertical stack of eight rounded rectangular buttons. From top to bottom, they are: 'pacient', 'zdravotnická dokumentace', 'rodina, přátelé', 'členové zdravotnického týmu', 'spolupacienti', 'měřicí techniky, škály', 'pozorování', and 'rozhovor'.

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAKTIČTĚ PROBLÉM PRAKTIČTĚ EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

2.FÁZE OŠETŘOVATELSKÁ DIAGNÓZA (NURSING DIAGNOSIS)

- identifikace potřeb
- verbalizace současných problémů i s pacientem
- verbalizace potenciálních problémů i s pacientem
- stanovení priorit

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAKTIČTĚ PROBLÉM PRAKTIČTĚ EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

OŠETŘOVATELSKÁ DIAGNÓZA

- rozeznávat
- označovat
- odlišovat

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRÁCE PROJEKT PRÁCE EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

OŠETŘOVATELSKÁ DIAGNÓZA

- popisuje reakce pacienta na nemoc (ovlivnění „normálního“ života)
- orientuje se na člověka (jedince)
- mění se podle změn pacientových reakcí a schopností
- na jejím základě se plánují další fáze OP
- doplňuje lékařskou diagnózu

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAKTIČTĚ PROJEKT PRACÍ EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

TYPY DIAGNÓZ

The diagram consists of three light-colored rectangular boxes arranged horizontally. Each box has a circular cutout at the top. The boxes are labeled from left to right: 'Aktuální', 'Potenciální', and 'Kombinovaná-syndromová (porucha soběstačnosti)'. Below the boxes is a long, double-headed arrow pointing both left and right.

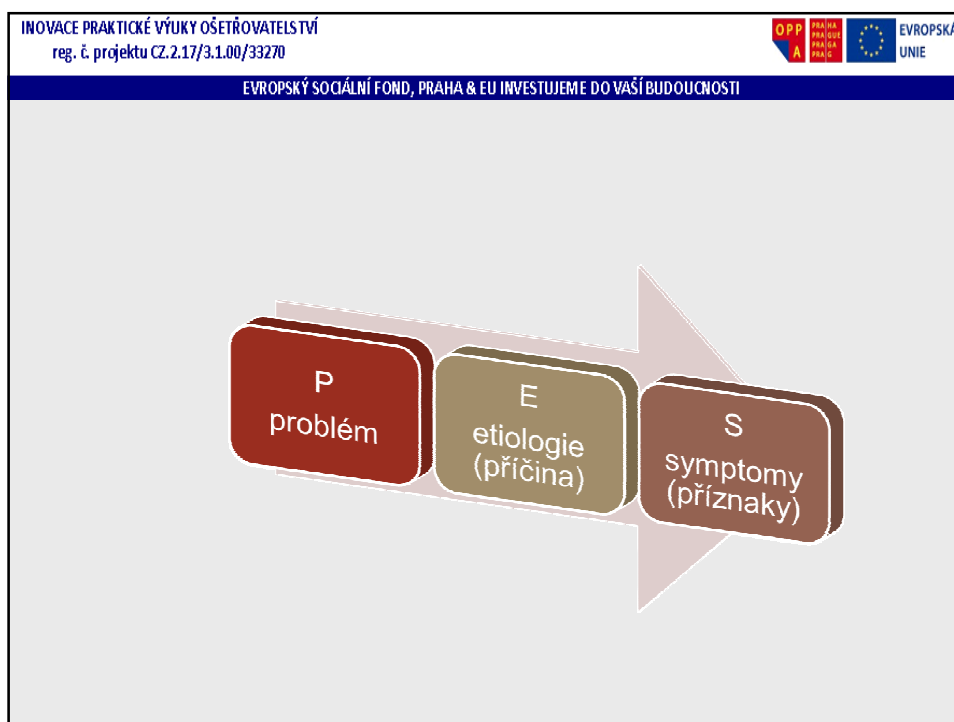
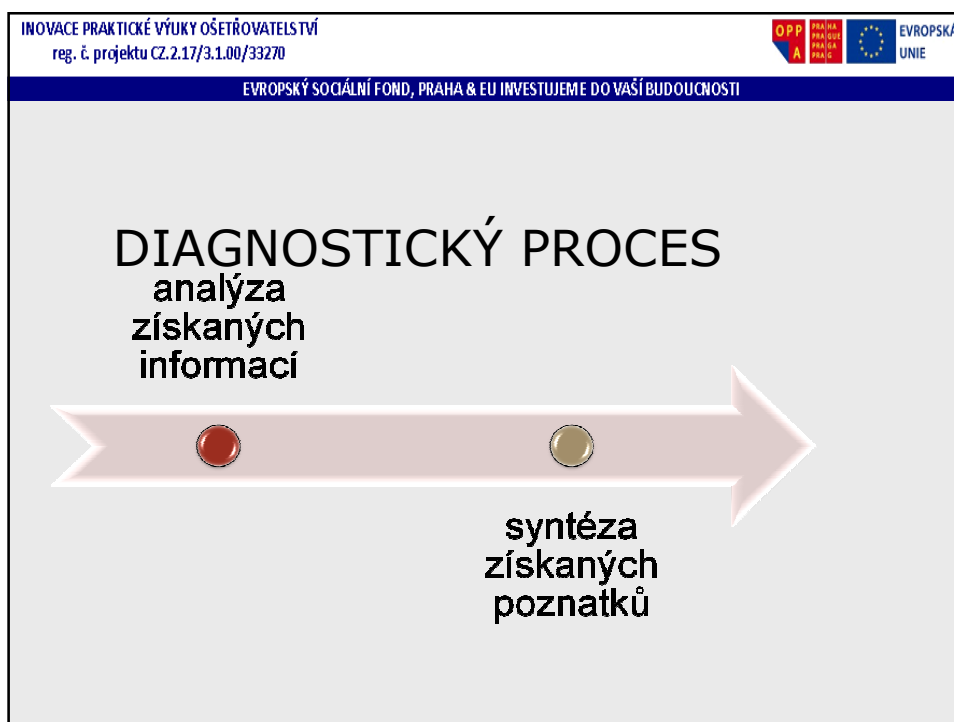
INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAKTIČTĚ PROJEKT PRACÍ EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

LÉKAŘSKÁ DIAGNÓZA

- popisuje specifický chorobný proces
- orientuje se na patologii nemoci
- zůstává konstantní v průběhu trvání nemoci
- ovlivňují ji ordinace lékaře-některé provádí sestra
- doplňuje ošetřovatelskou diagnózu
- má zavedený klasifikační systém

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRÁCE PROJEKT PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

TŘÍSLOŽKOVÁ DIAGNÓZA

*Porucha spánku.....
z důvodu.....
projevující se.....*

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRÁCE PROJEKT PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

TŘÍSLOŽKOVÁ DIAGNÓZA

- Porušené polykání projevující se prodlouženým polykáním v souvislosti s anomálií horních cest dýchacích
- P: porušený spánek – 00095
E: ztráta partnera
S: nadměrná spavost, snížená motivace spolupracovat, emoční labilita, obtížné usínání, nedostatečné odpočívání
- P: Riziko imobilizačního syndromu
RF: paréza, imobilizace

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAKTIČESKÉ PRÁCE EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

3. FÁZE PLÁNOVÁNÍ (PLANNING)

stanovení cílů

plán ošetrovatelské péče

určení priorit při řešení problémů

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAKTIČESKÉ PRÁCE EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

CÍL

- **žádoucí stav, čeho bychom chtěli dosáhnout spolu s pacientem**
- reálný
- konkrétní
- hodnotitelný (časová kritéria)
- jasný a srozumitelný

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPPA PRAHA PRAKTIKÉ PRÁCE EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

DĚLENÍ CÍLŮ

The diagram consists of two downward-pointing chevrons. The top chevron is dark red and contains the text 'Obecný cíle současného ošetrovatelství'. The bottom chevron is olive green and contains the text 'Specifický určitý ošetrovatelský zákrok'.

Obecný cíle současného ošetrovatelství

Specifický určitý ošetrovatelský zákrok

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPPA PRAHA PRAKTIKÉ PRÁCE EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

ČASOVÝ HORIZONT

The diagram features two arrows pointing vertically. The top arrow is dark red and points upwards, with the text 'krátkodobý (hodiny, dny)' to its right. The bottom arrow is olive green and points downwards, with the text 'dlouhodobý (do propuštění, domácí péče)' to its right.

krátkodobý (hodiny, dny)

dlouhodobý (do propuštění, domácí péče)

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPPA PRAHA PRAKTIKÉ PRŮJEDY PRAK- EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

OŠETŘOVATELSKÉ AKTIVITY

- sloveso v imperativu jednotného nebo množného čísla
- obsah intervence (co, kde, jak dlouho a jak často má být vykonáno)

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPPA PRAHA PRAKTIKÉ PRŮJEDY PRAK- EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

4. FÁZE REALIZACE (IMPLEMENTATION)

- Všechny aktivity, které provádím v 1. os.sg.
- Zaznamenávám rovněž reakce pacienta na mé aktivity a případné změny v jeho stavu a reakcích

5. FÁZE HODNOCENÍ (EVALUATION)

- zhodnocení efektu poskytované péče
- objektivní měřicí techniky
- zjištění dosažení cíle
- analýza jednotlivých kroků
- přehodnocení a úprava ošetřovatelského plánu

TAXONOMIE – NANDA I, II

- NANDA (North American Association for Nursing Diagnosis International) - Severoamerická asociace pro mezinárodní ošetřovatelskou diagnostiku
- vydala mezinárodní klasifikaci ošetřovatelských diagnóz
- společný odborný jazyk
- snazší dorozumění v oš. týmu
- prevence záměny
- NANDA I – 9 funkčních vzorců vycházejících z modelu Gordonové

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAKTIČTĚ PROJEKT PRACÍ EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

TAXONOMIE
POROVNÁNÍ

- NANDA II
- Kapesní průvodce sestry

Porušený obraz těla 00118 Obraz těla porušený

Akutní bolest 00132 Bolest akutní

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAKTIČTĚ PROJEKT PRACÍ EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

NANDA - INTERNATIONAL II - DOMÉNY

Domény

1. podpora zdraví
2. výživa
3. vylučování a výměna
4. aktivita, odpočinek
5. vnímání, poznávání
6. vnímání sebe sama
7. vztahy
8. sexualita
9. zvládnání zátěže, odolnost proti stresu
10. životní principy
11. bezpečnost, ochrana
12. komfort
13. růst a vývoj

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAKTIČESKÉ PRÁCE EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

DOMÉNY, TŘÍDY

3. doména	Vylučování a výměna	<ul style="list-style-type: none"> ■ Vyprazdňování moči ■ Gastrointestinální funkce ■ Funkce pokožky ■ Respirační funkce
------------------	----------------------------	--

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAKTIČESKÉ PRÁCE EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

DOMÉNA, TŘÍDA, DIAGNÓZA

3. Doména - Vylučování a výměna
Třída - vyprazdňování moče
Aktuální ošetrovatelské diagnózy:

- Porušené vyprazdňování moči 00016
- Retence moči 00023
- Úplná inkontinence moči 00021
- Funkční inkontinence moči 00020
- Stresová inkontinence moči 00017
- Reflexní inkontinence moči 00018
- Urgentní inkontinence moči 00019

Riziko urgentní inkontinence moči 00022

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAKTIČESKÉ PRŮKLETNÍ PRŮKLETNÍ EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

NIC, NOC

- NIC – (Nursing Interventions Classification) soubor ošetrovatelských intervencí
- NOC – (Nursing Outcomes Classification) sleduje vývoj výsledků ošetrovatelské péče
- Ke každé ošetrovatelské diagnóze jsou stanoveny konkrétní ošetrovatelské intervence a výsledky
- Ošetrovatelská intervence – název okruhu péče, pod který spadá soubor ošetrovatelských činností, užívaných k řešení konkrétní ošetrovatelské diagnózy
- Každá z intervencí má svou definici a je značena kódem

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAKTIČESKÉ PRŮKLETNÍ PRŮKLETNÍ EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

NIC

- Intervence základní péče – intervence specializované
- Intervence přímé – intervence nepřímé
- Ošetrovatelská Dg: Riziko infekce 00004
- Ošetrovatelská intervence: Ochrana před infekcí 6550
- Ošetrovatelská činnost: sledovat známky a příznaky infekce, sledovat citlivost vůči infekci, sledovat hodnoty granulocytů, omezit počet návštěv, dodržovat aseptické postupy, podpořit příjem tekutin.....

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAKTIČTĚ PROJEKT PRACÍ EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

NOC

- Klasifikace očekávaných výsledků ošetrovatelské péče
- Zaměřeny na jednotlivce, rodinu, komunitu
- Označeny kódem

- NOC hodnotící škála:
 1. Závislý jedinec, nepodílí se
 2. Požaduje asistenční službu a zařízení
 3. Požaduje asistenční službu
 4. Samostatný jedinec s podpůrným zařízením
 5. Kompletně samostatný

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAKTIČTĚ PROJEKT PRACÍ EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Ošetrovatelské modely

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAKTIČE PRÁCE EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

OŠETŘOVATELSTVÍ – vědní obor

- filozofii - holismus
- metaparadigma – předmět zkoumání (člověk, zdraví, péče, prostředí)
- paradigma – teorie oboru
- metodologie – ošetřovatelský proces
- výzkum
- vzdělávání
- profesní organizace

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAKTIČE PRÁCE EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Typy modelů

jejich klasifikace

příklady

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAKTIČTĚ PRAKTIČTĚ PRAKTIČTĚ EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Vývojové modely

Zdůrazňují proces růstu, vývoje a zrání. Člověk má vnitřní potřebu změny

- ❖ Oremová – Model sebeděče
- ❖ Roperová – Model životních aktivit
- ❖ Wiedenbachová – Teorie individuality

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAKTIČTĚ PRAKTIČTĚ PRAKTIČTĚ EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Systemové modely

Systemem je chápána osoba a prostředím rodina

- Johnsonová – Model systému chování
- ❖ Royová – Adaptační model
- ❖ Kingová – Teorie dosažení cíle
- ❖ Neumanová – Model systémů zdravotní péče

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAKTIČTĚ PROLEPŠÍ PRÁCI EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Interakční modely

Zdůrazňují vztahy mezi lidmi, zjišťují sociální problémy v mezilidských vztazích

- ❖ Peplauová – Psychodynamické ošetřovatelství
- ❖ Orlandová – Teorie ošetřovatelského procesu
- ❖ Wiedenbachová – Model „umění pomoci“

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAKTIČTĚ PROLEPŠÍ PRÁCI EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Modely potřeb

Zaměřují se na kategorizaci potřeb a stanovení jejich priorit z hlediska klienta

- ❖ Hendersonová – Model 14 potřeb
- ❖ Abdellahová – Model 21 problémů v ošetřovatelství

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPPA PRAHA PRAKTIČTĚ PŘÍJEM PRACÍ EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Modely výsledků

Zaměřují se na výsledky ošetrovatelské péče. Hodnotí výsledky uspokojování potřeb v rámci ošetrovatelského procesu.

- ❖ Kingová – teorie dosažení cíle
- ❖ Neumanová – Model dosažení klientovy stability a integrity

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPPA PRAHA PRAKTIČTĚ PŘÍJEM PRACÍ EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Humanistické modely

Zdůrazňují respektování lidských práv člověka, přístup k pacientovi a jeho blízkým

- ❖ Nightingalová – Moderní ošetrovatelství
- ❖ Hendersonová – Definice ošetrovatelství
- ❖ Abdellahová – Model 21 problémů ošetrovatelství
- ❖ Oremová – Teorie deficitu sebek péče
- ❖ Leiningerová – Transkulturní péče
- ❖ Watsonová – Filozofie a věda ošetrovatelství

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAKTIČTĚ PROLEPŠÍ PRÁCI EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Modely energetického pole

Zdůrazňují energii v rámci osoby a prostředí

- ❖ Levineová – konzervační principy
- ❖ Rogersová – teorie životního procesu
- ❖ Fitzpatricková – perspektivní model života

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAKTIČTĚ PROLEPŠÍ PRÁCI EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Modely ošetrovatelských zakroku (intervencí)

Zdůrazňují význam ošetrovatelských činností napomáhajících udržení zdraví, zlepšení péče

- ❖ Kingová – Identifikace systému klienta
- ❖ Abdellahová – Postupy k řešení problémů péče
- ❖ Gordonová – Model funkčního zdraví

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAKTIČTĚ PROLEPŠÍ PRÁCI EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

(nahrazení)

Zdůrazňují význam obranných mechanismů, chování zaměřené na náhradní cíle

- ❖ Oremová – Model sebepéče
- ❖ Peplauová – Psychodynamické ošetřovatelství

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAKTIČTĚ PROLEPŠÍ PRÁCI EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Modely zachování

Zdůrazňují úsilí o zachování zbylých příznivých okolností a schopností klienta

- Levineová – Principy zachování
- Roperová – Aktivity pro zachování života

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPPA PRAHA PRAKTIKÉ PRÁCE PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Modely udržování (opory)

Zdůrazňují aktivity vedoucí k pomoci klientovi snést poškození zdraví a adaptovat se na situaci

- ❖ Hendersonová – Komplementární model 14 základních potřeb
- ❖ Levineová – Adaptace na prostředí
- ❖ Wiedenbachová – Model „umění pomoci“

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPPA PRAHA PRAKTIKÉ PRÁCE PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Modely zlepšení

Zdůrazňují kvalitu péče o klienta jako cestu v ošetřovatelství

- ❖ Johnsonová – Systém chování
- ❖ Roperová – Aktivity zvyšující kvalitu života

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRÁCE PROČ PRÁCE EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Použitá literatura

- FARKAŠOVÁ, Dana. *Ošetřovatelství-teorie*. Martin : Osveta, 2006. 211 s. ISBN 80-8063-227-8.
- PAVLÍKOVÁ, Slavomíra. *Modely ošetřovatelství v kostce*. Praha : Grada, 2006. 152 s. ISBN 80-247-1211-3.
- MAREČKOVÁ, Jana. *Ošetřovatelské diagnózy v Nanda doménách*. Praha : Grada, 2006. 264 s. ISBN 80-247-1399-3.

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRÁCE PROČ PRÁCE EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

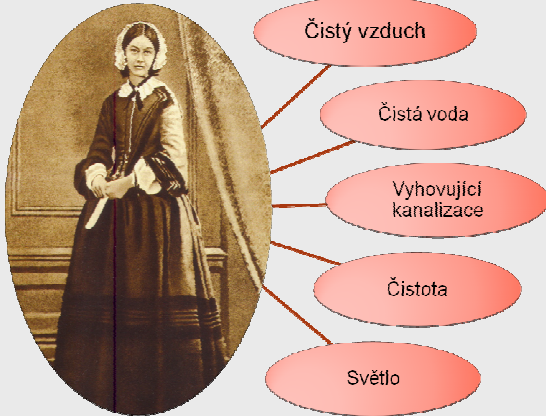
*ENVIRONMENTÁLNÍ MODEL
F. NIGHTINGALOVÉ*

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRACUJE PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

ENVIRONMENTÁLNÍ MODEL F. NIGHTINGALOVÉ

Čistý vzduch

Čistá voda

Vyhovující kanalizace

Čistota

Světlo

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRACUJE PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

ENVIRONMENTÁLNÍ MODEL F. NIGHTINGALOVÉ

- Podle Florence Nightingalové:
 - *je cílem ošetrovatelství přispívat ke schopnosti člověka dosáhnout zdraví přímo či nepřímo tím, že sestra upravuje prostředí....*
 - *ošetřování by mělo kromě podávání léků znamenati vhodné a rozumné užívání čerstvého vzduchu, světla, tepla, čistoty a požívání přiměřených a vybraných pokrmů...*
 - *dobré ošetřování zakládá se na bedlivém pozorování rozličných jednotlivostí*
 - *ošetřovatelka vede nemocného ke všemu, co jest mu prospěšno*

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP PRAHA PRAKTIKÉ PRŮKAZNÉ PRACI EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

ENVIRONMENTÁLNÍ MODEL F. NIGHTINGALOVÉ

- Její teorie zahrnuje 5 základních součástí zdravého prostředí:
 - Čistý vzduch
 - Čistá voda
 - Vyhovující kanalizace
 - Čistota
 - Světlo

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP PRAHA PRAKTIKÉ PRŮKAZNÉ PRACI EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

ENVIRONMENTÁLNÍ MODEL F. NIGHTINGALOVÉ

Vzduch

- *pro úzdravu je nezbytný čistý vzduch, přicházející otevřenými okny, způsob větrání*
- *zkažený vzduch plodí nemoc*
- *průvan však škodí a proto nikdy neotvírejte současně okno i dveře*
- *špinavé koberce a nábytek jsou zdrojem nečistého vzduchu*
- *důraz na adekvátní uložení pacienta v místnosti*

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAKTIČESKÉ PRÁCE EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

ENVIRONMENTÁLNÍ MODEL F. NIGHTINGALOVÉ

Světlo

- *pacient potřebuje světlo*
- *z lůžka má vidět sluneční paprsky a oblohu*

Teplo

- *pro uzdravení je nezbytné udržovat dostatečné teplo a vyvarovat se chladu*
- *lůžko je třeba ohřívat horkými lahvemi nebo cihlami*
- *nemocnému podávat horké tekutiny*

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAKTIČESKÉ PRÁCE EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

ENVIRONMENTÁLNÍ MODE F. NIGHTINGALOVÉ

Stravu

- *je zdůrazňována důležitost složení stravy a její dietní úpravy*
- *Je zdůrazňována úprava jídla na talíři i celého pokoje, kde se nemocný stravuje*
- *ošetřovatelky by měly nechat nemocného jíst o samotě, a pokud ho krmí, neklást mu otázky a vyvarovat se hovoru o nevhodných věcech*
- *nemocný se má sám rozhodnout, kdy se chce najíst*
- *jídlo má být čerstvé, teplé, má obsahovat dostatek tekutin*

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPPA PRAHA PRAKTIKÉ PRŮKAZNÉ PRACÍ
EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

ENVIRONMENTÁLNÍ MODEL F. NIGHTINGALOVÉ

Zápachy

- je třeba vyhýbat se zápachům
- zápach z těla nemocného je zdrojem choroby
- vždy se musí odstranit nejen zápach, ale i jeho příčina
- mytí nestačí, někdy je třeba i vypálení či vykouření

Hluk

- přerušovaný náhlý zvuk je pro nemocného nebezpečnější, než kontinuální zvuk

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPPA PRAHA PRAKTIKÉ PRŮKAZNÉ PRACÍ
EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

ENVIRONMENTÁLNÍ MODEL F. NIGHTINGALOVÉ

Psychické prostředí

- potřeba vytvoření jeho rozmanitosti, jež psychicky stimuluje
- nutnost správné komunikace s nemocným a udílení rad sestrou

Sociální prostředí

- na nemocného se dívala v kontextu zdravotní situace v regionu, v němž žije, jeho sociální postavení a pod.

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP PRAHA PRAKTIČESKÉ PRÁCE EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

ENVIRONMENTÁLNÍ MODEL F. NIGHTINGALOVÉ

- Podporuje ošetřování, které podporuje schopnosti pacienta a využívat jeho možností
- Klade důraz na vzdělávání sester – sestra jako nositelka morálky s profesionálním vztahem k pacientům
- Usilovala o rozvoj ošetřovatelství prostřednictvím výzkumu – shromažďovala údaje, analyzovala, graficky zpracovávala

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP PRAHA PRAKTIČESKÉ PRÁCE EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Model Virginie Hendersonové

Komplementární model 14 aktivit

Virginie Henderson

- „Ošetřovatelství je především asistence jednotlivci (nemocnému nebo zdravému) ve vykonávání těch činností, které souvisí se zdravím anebo s jeho navrácením a které by vykonával bez pomoci, kdyby měl potřebné schopnosti, vůli a vědomosti. Jedinečným přispěním ošetřovatelství je také pomoc jednotlivci stát se co nejdříve nezávislým na této asistenci.“

Virginie Henderson

- Dokud je člověk zdravý, je schopen si sám uspokojovat všechny bio-psycho-socio-spirituální potřeby
- Základem jejího modelu je uspokojování lidských potřeb – biologických, psychologických, sociálních, duchovních
- Na rozdíl od Maslowa se zaměřila více na fyziologické potřeby a potřeby bezpečí
- Definovala ošetřovatelství před obdobím vzniku ošetřovatelských teorií, než byla zdůrazňována koncepce holismu

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAKTIČESKÉ PRÁCE EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

14 aktivit základní ošetrovatelské péče

- Normální dýchání
- Adekvátní strava a pití
- Vylučování
- Pohyb a udržování tělesné polohy
- Spánek a odpočinek
- Výběr vhodného oděvu
- Udržování tělesné teploty v normě
- Udržování tělesné hygieny, úprava zevnějšku
- Vyvarování se nebezpečí z okolí

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAKTIČESKÉ PRÁCE EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

14 aktivit základní ošetrovatelské péče

- Komunikace s okolím, vyjádření emocí, potřeb, obav
- Konání pobožnosti podle vlastní víry
- Práce na něčem, co je smysluplné a přináší uspokojení
- Hry nebo účast v různých aktivitách
- Učit se, objevovat nebo uspokojovat zvědavost

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP PRAHA PRAKTIČTĚ PRACÍ EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

14 aktivit základní ošetrovatelské péče

- 1.-9. - fyziologické
- 10., 14. – psychologické
- 11. – duchovní
- 12., 13. - sociální

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAKTIČESKÝ PRŮJED PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Marjory Gordonová

„Funkční typ zdraví“

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAKTIČESKÝ PRŮJED PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

M. Gordon

- Všichni jedinci mají společné určité typy chování, které souvisí s jejich zdravím, kvalitou života, s rozvojem jejich schopností a dosažením lidského potenciálu
- Typ – úsek chování v určitém čase
- 11 funkčních typů zdraví
- Ošetřovatelská anamnéza obsahuje subjektivní údaje získané rozhovorem s nemocným, objektivní údaje získané pozorováním a vyšetřením
- Otázky kladené by měly být stručné, přizpůsobené klientovi a dané situaci

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPPA PRAHA PRAKTIKÉ PRŮKAZNÉ PRACÍ EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Obsah modelu – 12 oblastí

Vnímání zdraví
Výživa a metabolismus
Vylučování
Aktivita a cvičení
Spánek a odpočinek
Vnímání, citlivost a poznávání
Sebepojetí a sebeúcta
Role – mezilidské vztahy
Sexualita
Stres
Víra – životní hodnoty
Jiné

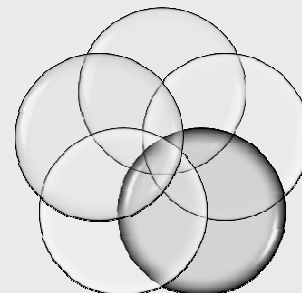
INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPPA PRAHA PRAKTIKÉ PRŮKAZNÉ PRACÍ EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Vnímání zdraví

Vnímání příčiny vzniku onemocnění, kdy nemoc začala, s jakými opatřeními, s jakým výsledkem

Způsob dodržování lékařských doporučení

Osobní přání v postupu při léčbě

Navyklé postupy a aktivity pro udržení zdraví

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPPA PRAHA PRAKTIK PRAC PRAK EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Výživa a metabolismus

Denní příjem jídla, přílohy, přidávky doplňky

Denní příjem tekutin

Změny hmotnosti v posledním období

Chuť k jídlu

Dodržování dietních omezení

Potíže při příjmu potravy

Délka hojení ran

Změny související se stavem vlasů, nehtů, sliznic. Chrupu

Stav kůže, barva, napětí poranění

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPPA PRAHA PRAKTIK PRAC PRAK EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Vylučování

Potíže při vyprazdňování – frekvence, konzistence, barva, příměsi, zápach, regulace

Potíže při močení – frekvence, barva, bolesti, regulace

Pocení, zápach

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAKTIČTĚ PŘÍJEM PRAKČE EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Aktivita, cvičení

- Vnímání energie svého těla – dušnost, bolest, nepohodlí
- Pravidelnost cvičení, sport
- Denní aktivity
- Držení těla, chůze, pohybová koordinace
- Úroveň sebeděče

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAKTIČTĚ PŘÍJEM PRAKČE EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Spánek a odpočinek

- Připravenost pro denní aktivity
- Kvalita spánku – probouzení se, délka spánku, denní doba, přerušovaný spánek

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAKTIČTĚ PRACÍ EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Vnímání, poznávání

- Smyslové vnímání
- Paměť, pozornost
- Učení, obtíže
- Vnímání bolesti
- Dostatek informací, pochopení situace, rozhodování
- Orientace časová, místní, osobou
- Způsob vyjadřování, schopnost komunikace

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAKTIČTĚ PRACÍ EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Sebepojetí, sebeúcta

- Emocionální naladění
- Hodnocení vlastní zručnosti, obratnosti, talentu
- Frekvence obav, strachu, úzkosti, úleva

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAKTIČTĚ PROLEPÍ PRACI EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Mezilidské vztahy

- Bydlení samostatně s rodinou
- Problémy v rodině, způsob jejich řešení
- Povinnost starat se o rodinné příslušníky
- Reakce rodiny na nemoc
- Výchova dítěte
- Mezilidské vztahy v rodině, zaměstnání
- Vnímání okolí, zapojení, izolace
- Příslušnost ke společenské skupině

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAKTIČTĚ PROLEPÍ PRACI EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Sexualita

Onemocnění pohlavních orgánů, bolesti, krvácení

Porod, potrat

Antikoncepce

Menstruace

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPPA PRAHA PRACÍ PRACÍ PRACÍ EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Stres, zátěžové situace

Nervozita, zvládnání stresu, léky, alkohol, kouření

Osoby při zvládnání stresové situace

Změny za poslední 1-2 roky

Efektivnost řešení problémů

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPPA PRAHA PRACÍ PRACÍ PRACÍ EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Víra, životní hodnoty

Smysl života,
potřeba přijímat a dávat lásku,
potřeba naděje,
tvořivosti

Vnímání náboženské víry

Životní cíle,
splnění tužeb

Individuální
přání náboženských služeb

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPPA PRAHA PRAKTIKÉ PRÁCE PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

OŠETŘOVATELSKÝ MODEL D. OREMOVÉ

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPPA PRAHA PRAKTIKÉ PRÁCE PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

OŠETŘOVATELSKÝ MODEL D. OREMOVÉ

- Ošetřovatelství poskytuje profesionální pomoc lidem s tzv. neschopností, tedy deficitem postarat se o sebe, těm, co nejsou schopni splnit požadavky na soběstačnost
- V r. 1958 zjistila, že lidé, kteří vyžadují lékařskou péči ne vždy potřebují ošetřovatelskou péči.

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAKTIČTĚ PROJEKT PRACÍ EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

OŠETŘOVATELSKÝ MODEL D.OREMOVÉ

- Ošetřovatelská péče je logická jen tehdy, vznikne-li stav, kdy je osoba neschopná zajistit si kontinuální péči o sebe v rozsahu a kvalitě potřebné pro optimální bytí – tzv. **deficit sebezpečí**
- Cílem je dosáhnout maximálně možnou úroveň sebezpečí pacienta
- Sama nemoc nebo tělesné postižení ještě není dostatečným důvodem na ošetřování

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAKTIČTĚ PROJEKT PRACÍ EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

VYCHÁZÍ ZE TŘECH TEORIÍ:

```

graph LR
    A[Teorie sebezpečí] --> B[Teorie deficitu sebezpečí]
    B --> C[Teorie ošetřovatelských systémů]
    A --> D[ ]
    B --> D
    C --> D
    D --> E[ ]
  
```

Teorie sebezpečí

Teorie deficitu sebezpečí

Teorie ošetřovatelských systémů

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAKTIČTĚ PRAKTIČTĚ PRAKTIČTĚ EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

TEORIE SEBEPÉČE

- Sebepéče – osobní péče, kterou je člověk schopen vykonávat nezávisle každý den
- je závislá na mnoha faktorech (věk, pohlaví, sociokulturní orientace, rodina, způsob života...)
- pacient musí vědět, jak má sebepěči vykonávat, proč má něco vykonávat a jak budou činnosti za sebou následovat, odhadnout průměrné aktivity, rozhodnout o těchto aktivitách
- podmínkou je existence určitých schopností, vůle a podmínek jedince
- ne všichni lidé dělají to, co jejich zdravá existence vyžaduje

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAKTIČTĚ PRAKTIČTĚ PRAKTIČTĚ EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

3 DRUHY POTŘEB PŘI SEBEPÉČI

- Univerzální požadavky při sebepěči
- Potřeby sebepěče spojené s růstem a vývojem člověka
- Potřeby péče o lidi, kteří jsou nemocní, ranění, mají určité defekty, jsou postižení

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRÁCE PROČ PRÁCE EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

DEFICIT SEBEPÉČE

- ošetrovatelská péče je vyžadována, když je dospělý jedinec omezen nebo není schopen zajišťovat soustavnou, plynulou a účinnou sebepéči

5 způsobů pomoci jedinci:

- Zastoupení nebo konání za pacienta
- Vedení, usměrňování pacienta
- Fyzická, psychická pomoc, podpora
- Zajištění prostředí
- Učení pacienta

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRÁCE PROČ PRÁCE EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

OŠETŘOVATELSKÝ MODEL D.OREMOVÉ

3 teorie systémů

- Celkově kompenzační ošetrovatelský systém – člověk je zcela závislý na druhých
- Částečně kompenzační ošetrovatelský systém – pacient a sestra vykonávají péči společně
- Podpůrně výchovný systém – sestra podporuje a učí ho sebepečujícím činnostem

Použitá literatura

- FARKAŠOVÁ, Dana. *Ošetrovatelství-teorie*. Martin : Osveta, 2006. 211 s. ISBN 80-8063-227-8.
- MAREČKOVÁ, Jana. *Ošetrovatelské diagnózy v Nanda doménách*. Praha : Grada, 2006. 264 s. ISBN 80-247-1399-3.
- KOZIEROVÁ, B., ERBOVÁ, G., OLIVIEROVÁ, R.: *Ošetrovatelstvo*. 1.a 2.díl. Martin: Osveta, 1995 ISBN 80-217-0528-0.
- *Lemon 1 : Learning Material On Nursing*. 1. Brno : IPVPZ, 1997. 184 s. ISBN 80-7013-234-5.
- NEJEDLÁ, Marie. *Fyzikální vyšetření pro sestry*. Praha: Grada, 2006. 248 s. ISBN 80-247-1150-8.
- PAVLÍKOVÁ, Slavomíra. *Modely ošetrovatelství v kostce*. Praha : Grada, 2006. 152 s. ISBN 80-247-1211-3.
- RICHADS, A., EDWARDS, Sh.: *Repetitorium pro zdravotní sestry*. Grada, 2004. 1474 s. ISBN 80-247-0932-5.
- TRACHTOVÁ, E. a kol.: *Potřeby nemocného v ošetrovatelském procesu*. Brno: NCO NZO, 2003 ISBN 80-7013-324-4.

Obecná psychologie

Kateřina Juklová

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAKTIČESKÝ PRŮJED PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

- Úvod do psychologie
- Psychologické směry 20. století
- Psychické jevy
- Poznávací (kognitivní) procesy
 - vnímání
 - paměť
 - myšlení
 - imaginativní procesy
- Emoce
- Vůle

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAKTIČESKÝ PRŮJED PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Vývoj předmětu psychologie

- jeho současné vymezení

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAKTIČTĚ PROJEKT PRACÍ EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Psychologie

- ..jako věda o duši
- ..vydělení psychologie z filozofie
- ..jako věda o subjektivní zkušenosti
- ..jako věda o chování
- ..jako věda o prožívání a chování

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAKTIČTĚ PROJEKT PRACÍ EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Základní psychologické pojmy

- chování
- prožívání
- psychika
- vědomí
- nevědomí
- podvědomí

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAHOU
EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Psychologie v systému věd

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAHOU
EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Psychologie v systému věd

```

graph TD
    vedy[vědy] --- formální[formální]
    vedy --- empirické[empirické]
    vedy --- empiricko-normativní[empiricko-normativní]
    formální --- logika[logika]
    formální --- statistika[statistika]
    formální --- matematika[matematika]
    empirické --- přírodní[přírodní]
    empirické --- společenské[společenské (humanitní)]
    empirické --- přírodně-společenské[přírodně-společenské]
    přírodně-společenské --- psychologie[psychologie]
    empiricko-normativní --- pedagogika[pedagogika]
    empiricko-normativní --- etika[etika]
    empiricko-normativní --- estetika[estetika]
    empiricko-normativní --- dots[...]
    přírodní --- fyzikálně-chemické[fyzikálně-chemické]
    přírodní --- biologické[biologické]
  
```

The diagram illustrates the classification of sciences. At the top is 'vědy' (sciences). It branches into three main categories: 'formální' (formal), 'empirické' (empirical), and 'empiricko-normativní' (empirical-normative). 'formální' includes 'logika' (logic), 'statistika' (statistics), and 'matematika' (mathematics). 'empirické' branches into 'přírodní' (natural), 'společenské (humanitní)' (social/humanities), and 'přírodně-společenské' (natural-social), which further leads to 'psychologie' (psychology). 'přírodní' includes 'fyzikálně-chemické' (physical-chemical) and 'biologické' (biological). 'empiricko-normativní' includes 'pedagogika' (pedagogy), 'etika' (ethics), 'estetika' (aesthetics), and an ellipsis '...'. Logos for OP A, Praha Praha, and Evropská Unie are visible in the top right corner.

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
regionální
operativní
program
EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Základní psychologické disciplíny

- obecná psychologie
- vývojová (ontogenetická) psychologie
- sociální psychologie
- psychologie osobnosti
- psychopatologie a patopsychologie
- biologická psychologie
- fylogenetická (srovnávací) psychologie(etologie)

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
regionální
operativní
program
EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Aplikované psychologické disciplíny

- pedagogická psychologie
- poradenská psychologie (por. školní ps.)
- klinická psychologie
- psychohygiena
- psychologie práce (řízení)
- forenzní (soudní) psychologie
- psychologie sportu

Vybrané psychologické směry 20. století

- psychoanalýza (S. Freud)
- analytická psychologie (C. G. Jung)
- individuální psychologie (A. Adler)
- behaviorismus (J. B. Watson)
- humanistická psychologie (Rogers, Maslow)
- kognitivní psychologie (Tolman, Simon)

Jak představit psychologický směr?

- 1. jmenovat **hlavní představitele**
- 2. identifikovat **klíčová slova**
- 3. vlastními slovy formulovat **hlavní myšlenky**
- 4. najít **uplatnění těchto myšlenek ve své osobní nebo profesní zkušenosti**

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
regionální
operační
program

EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Klasifikace psychologických teorií

1. ..rozhodující je prostředí
(environmentalistické teorie)
2. ..rozhodující je dědičnost
(nativistické teorie)
3. ..člověk je ovlivňován dědičností i
prostředím
(interakcionistické teorie)

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
regionální
operační
program

EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Psychické jevy

PSYCHICKÉ PROCESY	PSYCHICKÉ STAVY	PSYCHICKÉ VLASTNOSTI

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA
EVROPSKÁ UNIE

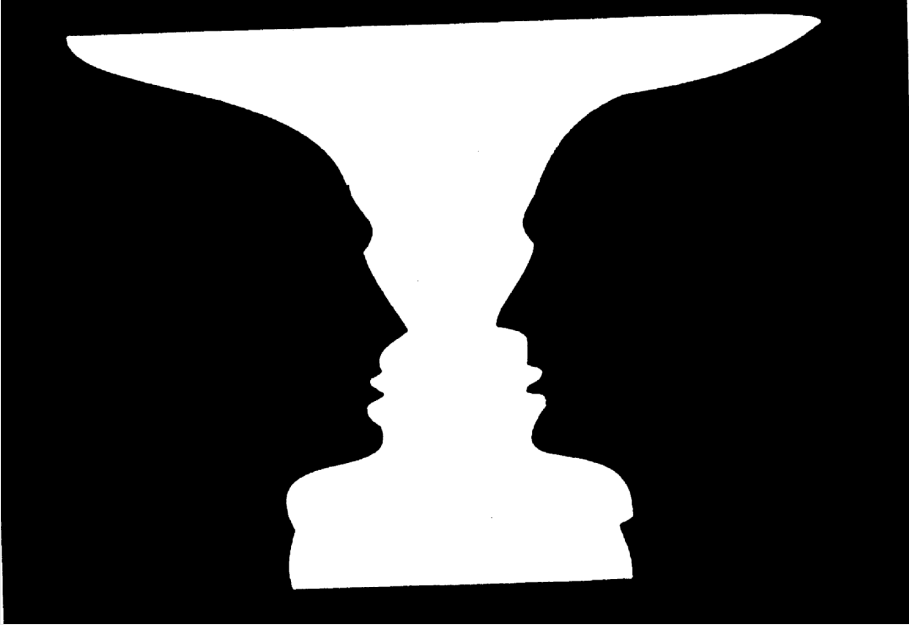
EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

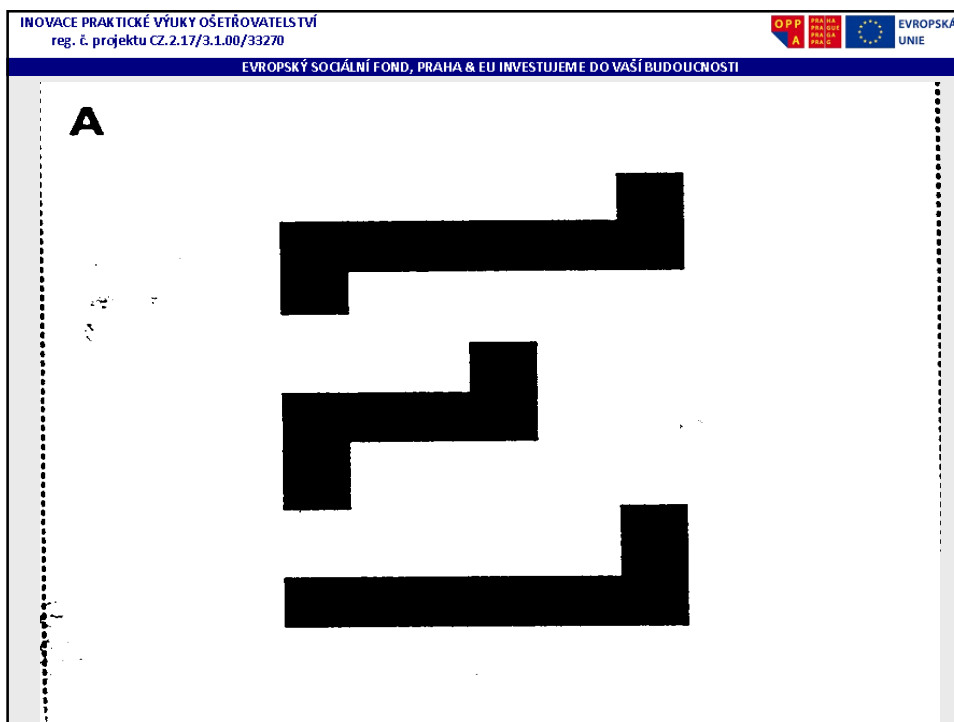
Je na nás, co si
vybereme...

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA
EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha Program Operační Program Praha EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

B

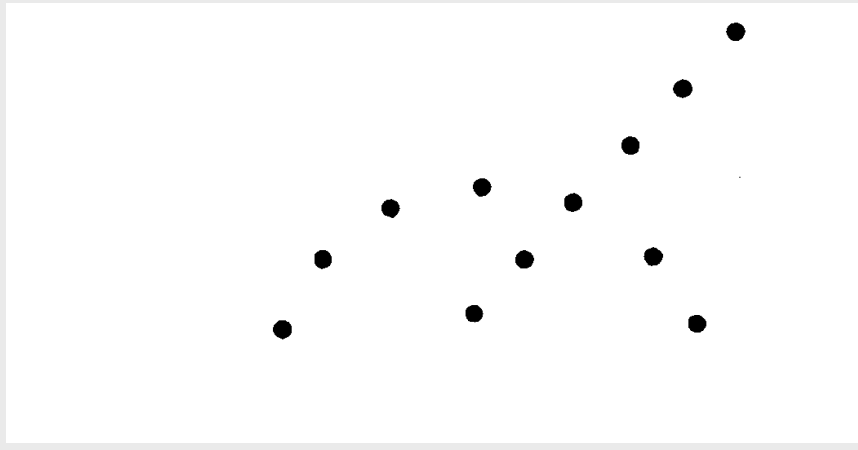

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha Program Operační Program Praha EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Co vidíte?

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA
EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Kolik vidíte trojúhelníků?

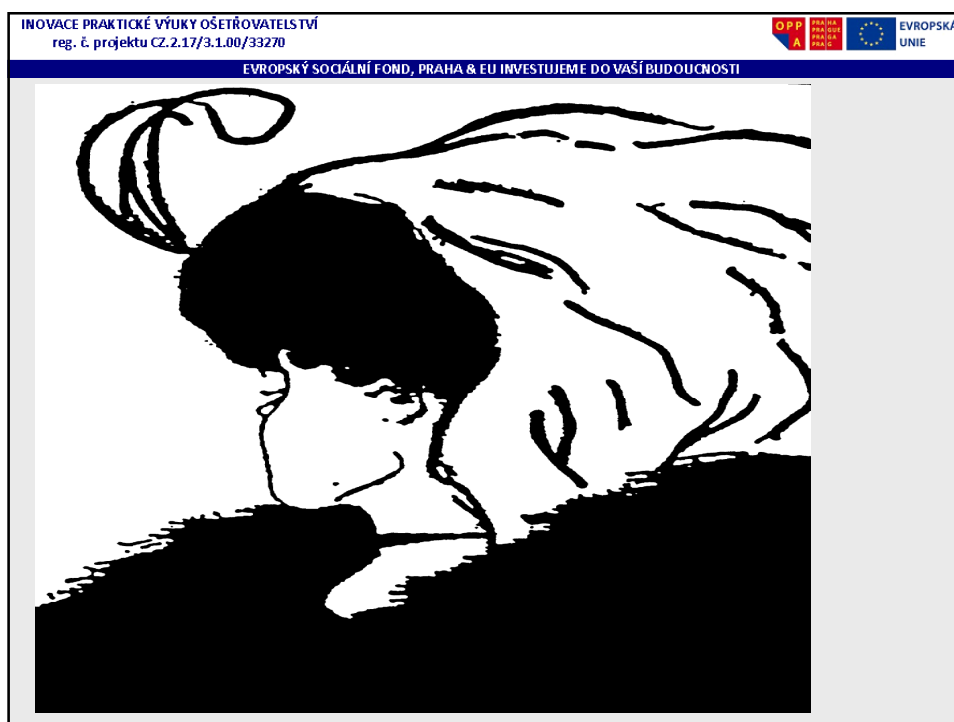
INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA
EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

C

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
Operační program
Praktická
školení

EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Paměť

- význam paměti
- principy výběru a modifikace informací
(princip ekonomie a tendence k zachování jednoznačnosti)
- druhy paměti, jejich funkce a vzájemné vztahy
- činitelé ovlivňující paměťové procesy
- transfer a jeho druhy
- podstata zapomínání

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
regionální
operační
program

EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Myšlení - klíčové pojmy

Myšlenkové operace **Výsledky m. operací**

- analýza, syntéza
- indukce, dedukce
- generalizace, konkrétní zace
- abstrakce
- klasifikace, komparace

- pojem
- soud
- úsudek

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
regionální
operační
program

EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Typy myšlení ve vztahu k řešení různých problémů

- konvergentní (sbíhavé) myšlení
- divergentní (rozbíhavé) myšlení

Imaginativní procesy (představivost a fantazie)

- funkce
- fantazijní a paměťové představy
- zákony vybavování představ
- rekonstrukční a tvořivé fantazie
- eidetická představa
- bdělé (denní) snění a jeho vliv na naše jednání

Emoce

- funkce emocí
- Zastoupení citů ve třech kategoriích psychických jevů
- citové procesy
 - citové stavy
 - citové vztahy

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha Program Operační Program Praha EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Základní vlastnosti citů z hlediska:

- **biologického**
- **sociálního**

- **city vývojově nižší a vyšší**

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha Program Operační Program Praha EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Interindividuální zvláštnosti v intenzitě prožívaných citů

- citová vzrušivost, síla citových projevů a jejich ovládnání
- náladovost
- citová ovlivnitelnost (sugestibilita)
- citlivost až citová zranitelnost
- citlivost ve smyslu empatie

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
regionální
operační
program

EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Emoční inteligence (citová zralost)

- porozumění vlastním emocím
- ovládání svých emocí
- motivovat sám sebe
- porozumění emocím druhých lidí
- vcítění se do emocí druhých (empatie)

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
regionální
operační
program

EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Trénink empatie

Jak naslouchat vstřícně ?

- Poslouchejte soustředěně a aktivně
- „Naslouchejte pocitům.“
- Poskytujte zpětnou vazbu.
- Nemluvte, aniž byste požádali o dovolení.
- Používejte otevřené odpovědi.
- Neřešíme problém.
- Akceptujeme pocity druhého.
- Poskytujeme podporu.
- Vyvarujte se komunikačních bloků.

Přehled komunikačních bloků

- odmítání pocitů
- filozofování
- rady
- vyptávání
- obhajování druhých
- utěšování a litování
- „psychologická analýza“
- zesměšnění a sarkasmus

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP Praha
Operační
program
Praktická
výuka

EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Rozhovor orientovaný na klienta (žáka, partnera)

- Znepokojivý výrok klienta:
(doplňte)
-
- Brzdící reakce pracovníka:
- Prožitky klienta:
- Podpurná reakce pracovníka:

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP Praha
Operační
program
Praktická
výuka

EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Vůle

Stadia volního procesu

- vznik pohnutky
- rozhodování (typy konfliktů, rozhodnutí)
- realizace rozhodnutí
- kontrola

charakterové vlastnosti v průběhu volního procesu

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
regionální
operační
program

EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Frustrace a reakce na ni:

- potlačení
- vytěsnění
- projekce
- agrese
- regrese
- racionalizace
- bagatelizace
- intelektualizace
- fantazie
- sublimace

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
regionální
operační
program

EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Literatura:

- ATKINSONOVÁ, R.L. a kol. Psychologie. Praha: Victoria Publishing, 1995.
- ČÁP, J. Psychologie výchovy a vyučování. Praha, UK, 1993.
- HARTL, P., HARTLOVÁ, H. Psychologický slovník. Praha, Portál, 2000.
- JUKLOVÁ, K. Základy obecné psychologie. Hradec Králové, Gaudeamus, 2005.
- KERN, H., MEHLOVÁ, Ch. Přehled psychologie. Praha, Portál, 1999.
- PLHÁKOVÁ, A. Učebnice obecné psychologie. Praha, Academia, 2004.

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP Praha
Praktická
škola

EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Kontakt na autorku

Mgr. Kateřina Juklová, Ph.D.
Katedra pedagogiky a psychologie
Pedagogické fakulty UHK
mail: Katerina.Juklova@uhk.cz

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP Praha
Praktická
škola

EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Vývojová psychologie

základní psychologická disciplína

(versus aplikované disciplíny)

Vymezení předmětu v širokém pojetí

- = disciplína studující změny chování a prožívání v časovém průběhu
- a) fylogeneze psychiky
 - b) antropogeneze psychiky
 - c) ontogeneze psychiky
 - d) aktuální geneze

Vývojová psychologie

Vymezení předmětu v úzkém pojetí

= disciplína studující ontogenezi psychiky člověka
Zájem o vývojové změny v průběhu celého lidského života
Největší důraz kladen na dětství (nejvíce prostudováno)

Dětství je konstrukt

Moderní pojetí dětství se vytváří od 16. století

Vývoj vzniku dětství:

1. fáze hýčkaného dětství
2. fáze krátkého dětství
3. fáze diferencovaného dětství

Význam dětství v moderní společnosti roste – v dětství se zakládají životní dráhy, Autoři: Ariés, de Singly

Cíle vývojové psychologie

1. **Popsat vývojové změny v určitém věku**
x nelze popsat všechny změny, k zájmu o určité změny nás směřují teorie/paradigmata
2. **Odvodit obecné zákonitosti vývoje člověka**
x každý člověk je individualita, zákonitosti ukazují normu
3. **Vytvořit jednotnou teorii**
x všezahrnující teorie neexistuje, důraz je vždy jen na určitou oblast (viz bod 1)

Co znamená „být normální“? Pojetí normality
- statistické pojetí - tradiční pojetí - individuální pojetí

Metodologie vývojové psychologie VÝZKUMNÉ PŘÍSTUPY

1. **Longitudinální výzkum**
2. **Příčný výzkum**
3. **Kombinovaný semilongitudinální přístup**
4. **Retrospektivní přístup**
5. **Prospektivní přístup**

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha Program Operační Program Praha EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Hlavní pojmy a koncepty

RŮST přibývání buněk, kvantitativní změny

ZRÁNÍ změny vyvolané obecně působícími mechanismy, lidské druhé charakteristiky

VÝVOJ změny od jednoduššího ke složitějšímu, vývoj podobný, avšak tempo různé podle stimulace

L. Vygotskij – Zóna nejbližšího vývoje

- vztah mezi zráním a vývojem
- vývoj může být podpořen mírně náročnější stimulací

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha Program Operační Program Praha EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Hlavní pojmy a koncepty

UČENÍ

- **kognitivní / sociální**
- **téma studované behaviorismem:**
 - klasické podmiňování
 - operantní podmiňování

SOCIALIZACE

= proces, prostřednictvím kterého se z narozeného člověka jako biologického tvora stává sociální bytost s interiorizovanými normami, hodnotami a pravidly chování

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Vývojové oblasti

1. **Tělesná**
2. **Motorická**
3. **Percepční**
4. **Kognitivní**
5. **Řečová a jazyková**
6. **Osobnostně-sociální**

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Autorka prezentace: Irena Smetáčková

Literatura

- LANGMEIER, J., KREJČÍŘOVÁ, D. Vývojová psychologie. Praha: Portál 1997.
- ŘÍČAN, P. Cesta životem. Praha: Panorama 1990.
- VÁGNEROVÁ, M. Vývojová psychologie. Praha: Grada Publishing 1998.

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
Praktická
akademie
EUROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Kontakt na autorku

Mgr. Markéta Levinská, Ph.D.
Katedra pedagogiky a psychologie
Pedagogické fakulty Univerzity Hradec
Králové
Mail: Marketa.Levinska@uhk.cz

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
Praktická
akademie
EUROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Vývojová psychologie Periodizace lidského života

Markéta Levínská, Kateřina Soudná

Periodizace lidského života

- ⇒ Jakou oblast považujeme ve vývoji za dominantní?
- ⇒ Vývoj v této oblasti stojí v základu celé periodizace
- ⇒ Periodizace obecné versus periodizace dílčí
- ⇒ Sledované oblasti: myšlení, morálka, řeč, kresba, vztahy atd.

Stádia ontogeneze člověka

1. Prenatální období
2. Novorozenecké období
3. Kojenecké období
4. Batolecí období
5. Předškolní věk
6. Mladší školní věk
7. Starší školní věk
- Prepuberta
- Puberta
8. Adolecence
9. Ranná dospělost
10. Střední dospělost
11. Pozdní dospělost
12. Stáří

Sigmund Freud

Periodizace psycho-sexuálního vývoje

Hlavní otázka: jak člověk uspokojuje pud slasti?

1. Orální stádium

0–1 rok

fixace na ústa

slast je spojena s přijímáním potravy

2. Analní stádium

1–2 roky

slast je spojena s vyměšováním

autoregulace

Sigmund Freud - pokračování

3. Falické stádium

3–5/6 let

fixace na rodiče opačného pohlaví

slast je spojena se vztahy – zastávání sociální role

Oidipovský komplex, Elektřin komplex

4. Stádium latence

6/7–10/12 let

sexuální oblast utlumena

slast je spojena s poznáváním světa – fascinace

novými poznatky

5. Genitální stádium

od 12 let

pohlavní zralost

slast je přímo spojena se sexualitou

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
Praktická
škola

EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Jean Piaget

Periodizace kognitivního vývoje

Hlavní otázka: jak člověk myslí?

hlavní pojem: koncept/pojetí – představa o určité třídě předmětů, vlastností nebo událostí
nové poznatky přiřazujeme k již existujícím konceptům
nové poznatky mohou být s existujícími koncepty v souladu nebo v rozporu

vztah nových poznatků a existujících konceptů:

- koncept je doplněn a rozšířen
- koncept je nabourán a změněn
- koncept je zachován, nové poznatky jsou odmítnuty

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
Praktická
škola

EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Jean Piaget: Periodizace kognitivního vývoje

- Senzomotorické stádium
0–2 roky
nejprve jen reflexivní reakce, posléze se vytvářejí schémata (sledy pohybů zaměřených na cíl)
- Předoperační stádium
 - předpojmové stádium: 2–4 let
neschopnost tvořit pojmy (mechanické přenášení označení), transduktivní myšlení (usuzování od zvláštního případu k jinému zvláštnímu případu)
 - intuitivní stádium: 4–7 let
egocentrismus v perspektivě, soustředění pozornosti na jeden parametr, nenávratnost myšlení

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Jean Piaget: Periodizace kognitivního vývoje

3. Stádium konkrétních operací
7–11 let
symbolické myšlení je vázáno na konkrétní zkušenosti
tendence k popisu, namísto vysvětlování (výčtové definice pojmů)
ubývá egocentrismu a centrismu, roste schopnost konzervace a shlukování
4. Stádium formálních operací
od 12 let
charakter myšlení se již podobá dospělým
úvahy jsou nezávislé na konkrétních zkušenostech
schopnost uvědomit si vzájemnou provázanost
hypoteticko-deduktivní usuzování: vytváření hypotéz a dedukování z výsledků – rozvíjení poznání

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Jiný přístup k periodizaci myšlení Jeronym Bruner

1. Akční stádium
myšlení je založeno na konání
2. Ikonické stádium
v myšlení začíná dominovat představivost
3. Symbolické stádium
v myšlení se uplatňuje složitá symbolizace, včetně řeči

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
regionální
operační
program
EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Laurence Kohlberg Periodizace morálního vývoje

1. Stádium předkonvenční morálky
2–7 let
 - 1a) trest a poslušnost
 - 1b) individualistická účelovost, odměna
2. Stádium konvenční morálky
7–11 let
 - 2a) konformita, snaha být „hodným dítětem“
 - 2b) autorita, řád a zákon
3. Stádium postkonvenční morálky
od 12 let
 - 3a) společenská smlouva, smysl pro spravedlnost, pravidla mohou být změněna
 - 3b) univerzální etické zásady

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
regionální
operační
program
EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Erik Erikson Periodizace psycho-sociálního vývoje

vývoj členěn podle **průběhu procesu socializace**
jednotlivá stádia jsou dána kombinací vnitřního
nasměrování a požadavků vnějšího okolí,

každé stádium obsahuje jeden **dominantní úkol**, jehož
zvládnutí je podmínkou pro vstup do dalšího stádia

hlavní pojem:
krize (konfrontace dvou tendencí, jejich vyřešení umožní
uzavřít dané období)

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

OPP A PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA EVROPSKÁ UNIE

Erik Erikson Periodizace psycho-sociálního vývoje

Období 1
Věk: 0–1 rok
Krise: důvěra vs. nedůvěra
Příznivé vyřešení: důvěra ve svět a optimismus

Období 2
Věk: 1–3 roky
Krise: autonomie vs. nedůvěra
Příznivé vyřešení: pocit sebekontroly a dostatečnosti

Období 3
Věk: 3–6 let
Krise: iniciativa vs. pocity viny
Příznivé vyřešení: účelnost a zaměření, iniciace vlastních aktivit

Období 4
Věk: 6–12 let
Krise: píle vs. pocity méněcennosti
Příznivé vyřešení: intelektuální, sociální a tělesná zdatnost

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

OPP A PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA PRAHA EVROPSKÁ UNIE

Erik Erikson Periodizace psycho-sociálního vývoje

Období 5 ← MORATORIUM
Věk: 15–20 let
Krise: identita vs. zmatek
Příznivé vyřešení: celistvá představa o sobě jako jedinečné osobnosti

Období 6
Věk: 20–35 let
Krise: intimita vs. izolace
Příznivé vyřešení: schopnost vytvářet blízké a trvalé vztahy, závazky

Období 7
Věk: 35–55 let
Krise: generativita vs. zaujetí sebou samým
Příznivé vyřešení: zájem o rodinu, společnost a budoucí generace

Období 8
Věk: od 55 let
Krise: integrita vs. zoufalství
Příznivé vyřešení: naplnění a uspokojení, smíření se smrtí

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
Praktická
škola

EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Autorka prezentace: Irena Smetáčková

Literatura

LANGMEIER, J., KREJČÍŘOVÁ, D. Vývojová psychologie. Praha: Portál 1997.

ŘÍČAN, P. Cesta životem. Praha: Panorama 1990.

VÁGNEROVÁ, M. Vývojová psychologie. Praha: Grada Publishing 1998.

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
Praktická
škola

EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Kontakt na autorku

Mgr. Markéta Levinská, Ph.D.
Katedra pedagogiky a psychologie
Pedagogické fakulty Univerzity Hradec
Králové
Mail: Marketa.Levinska@uhk.cz

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
regionální
operační
program
EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

PSYCHOLOGIE OSOBNOSTI

Lektor: Jindra Novotná

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
regionální
operační
program
EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Psychologie osobnosti

- Základní psychologická disciplína
- Předmětem jsou psychologické, sociální a biologické vlastnosti, rysy a stavy osobnosti.
- Zaměřena na shody a rozdíly mezi jednotlivými lidmi.

Význam:

1. Popsání a vysvětlení struktury osobnosti.
2. Prognóza prožívání a chování.
3. Možnosti formování osobnosti.

INOVACE PRAKTICKE VYUKY OSETRAVATELSTVI
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

OPP A
Operační program
Pracovní
aktivita
EVROPSKA
UNIE

Osobnost

Původ ve slově Persona = maska

Psychofyzická jednota všeho vrozeného a získaného, která se utváří a projevuje v prožívání a chování člověka, je jedinečná a odlišná od všech ostatních.

Lze ji popsat ve

- struktury (vlastnosti, jáství, temperament, schopnosti, charakter),
- dynamice (motivace, vůle)
- vývoji.

INOVACE PRAKTICKE VYUKY OSETRAVATELSTVI
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

OPP A
Operační program
Pracovní
aktivita
EVROPSKA
UNIE

Základní přístupy k osobnosti

Psychoanalýza

Chování určováno hlubinnými nevědomými motivy; strukturální model osobnosti; libido jako základní duševní energie.

Behaviorismus

Osobnost je konečný výsledek návyků, které si člověk osvojil, naučil pod vlivem výchovy.

Humanistická psychologie

Specifické lidské motivy vč. seberealizace, životního smyslu; optimistický přístup k člověku; konflikt reálného a ideálního „já“.

INOVACE PRAKTICKE VYUKY OSETRAVATELSTVI
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Evropské sociální fondy EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Determinace osobnosti

= určení, příčinná podmíněnost

```

graph TD
    BF[Biologické faktory] --- G[Genetika]
    BF --- TNS[Typ nervové soustavy]
    BF --- ES[Endokrinní systém]
    BF --- FP[Fyziologické potřeby]
    BF --- AF[Aktuální fyzický stav]
    SF[Sociální faktory] --- P[Prostředí]
    SF --- V[Výchova]
    SF --- SR[Sociální role]
    SF --- SN[Sociální normy]
  
```

Determinační modely: ontogenetický, strukturální, intervvariabilní

INOVACE PRAKTICKE VYUKY OSETRAVATELSTVI
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Evropské sociální fondy EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Temperament

= soubor vlastností osobnosti, které určují duševní dynamiku prožívání a jednání. Ovlivňuje aktivitu, interakci, adaptabilitu, aj.
Je převážně vrozený, ale lze jej částečně změnit.

Temperamentové teorie:

1. Komponentové (typologické) – např. Hippokratova, Kretschmerova, Jungova
2. Dimenzionální – např. Eysenckova

INOVACE PRAKTICKE VYUKY OSETRAVATELSTVI
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A
EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Vybrané temperamentové teorie I

- *Hippokrates*
 1. Sangvinik 2. Cholerik
 3. Melancholik 4. Flegmatik
- *Jung*

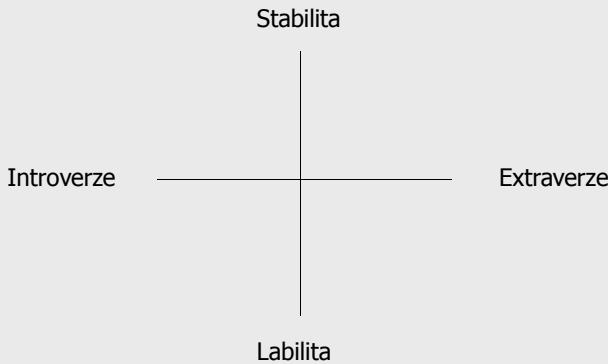
Extraverze	Myšlení	Percepce	Cítění	Intuice
Introverze				
- *Kretschmer*
 1. Schizotym (leptosom)
 2. Cyklotym (pyknik)
 3. Epitym (atletik)

INOVACE PRAKTICKE VYUKY OSETRAVATELSTVI
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A
EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Vybrané temperamentové teorie II

- *Eysenck*

Schopnosti

= soubor předpokladů pro úspěšné vykonávání nějaké činnosti či dovednosti (mentální, motorické)

Vlohy = soubor anatomicko-fyziologických zvláštností coby předpokladů schopností.

Schopnosti se rozvíjejí učením.

Typy:

1. Speciální
2. Obecné

Intelligence

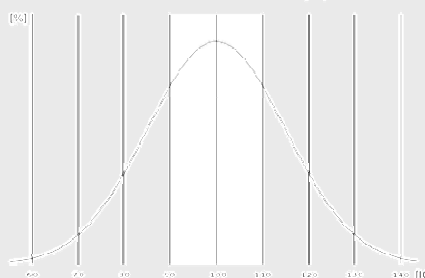
= obecná rozumová výkonnost, schopnost přizpůsobovat se požadavkům, sch. učit se, řešit problémy aj.

Určována převážně dědičností.

Měření inteligence:

■ $IQ = (MV/ChV) \cdot 100$

Rozložení inteligence v populaci:

Vybrané teorie inteligence

- Cattell
 1. Fluidní i.
 2. Krystalická i.
- Gardner
 1. Jazyková i.
 2. Hudební i.
 3. Logicko-matematická i.
 4. Prostorová i.
 5. Tělesně pohybová i.
 6. Interpersonální i.
 7. Intrapersonální i.

Kreativita

= taková schopnost, která díky typickým duševním procesům vede k jedinečným, originálním, novátorským produktům.

Kreativita X inteligence

Fáze tvořivého procesu: 1. Preparace, 2. Inkubace, 3. Inspirace, 4. Iluminace, 5. Elaborace, 6. Evaluace, 7. Korekce.

Tvůrčí osobnost

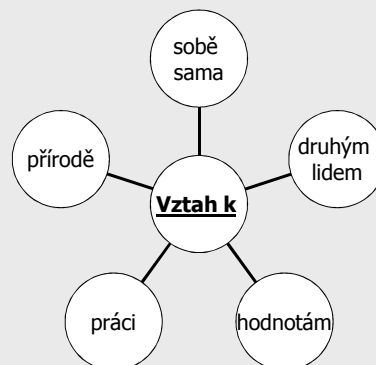
Metody podporující kreativitu: brainstorming, analogie, synektika aj.

Charakter

= soubor vlastností, které mají vztah k morálce a které jsou výsledkem socializace osobnosti.

Lze jej vyjádřit komplexem vztahů:

Je determinován především sociálními faktory.

Vývoj charakteru

Piagetova teorie

Heteronomní X autonomní morálka

Kohlbergova teorie morálního vývoje

1. Prekonvenční úroveň
 1. Poslušnost vůči autoritě
 2. Potřeby a zájmy jedince
2. Konvenční úroveň
 1. Konformita k osobám
 2. Konformita k normám
3. Postkonvenční úroveň

Jáství

- Já = osobní zkušenost, vědomí vlastní identity, sjednocuje náš duševní život a osobnost.
- Sebepojetí = nahlížení na svoji osobnost, představa o sobě, jak vidíme sami sebe. Vzniká na základě introspekce a zpětné vazby od okolí. Zahrnuje představu o
 - 1. těle,
 - 2. vlastnostech,
 - 3. plánech – ideální „já“
- Sebeúcta = hodnocení vlastní ceny. Vyšší u osob, u nichž není velký rozdíl mezi reálným a ideálním já.
- Sebehodnocení = vědomí vlastní sociální pozice
- Sebevědomí = vědomí vlastní ceny, kvalit, schopností, což je provázáno vírou v úspěšnou budoucnost. Nejvíce určováno raným dětstvím.

Osobnost v náročných životních situacích

NŽS = takové situace, které kladou na člověka větší nároky. Musí pak vynaložit větší úsilí pro jejich zvládnutí (někdy je zvládá pouze s pomocí druhých). Formují osobnost, projevují se v nich skutečné osobnostní charakteristiky.

Typy náročných životních situací:

- Frustrace
- Konflikty
 - Vnitřní
 - Vnější
- Stres

Frustrace

= psychický stav, který je způsoben překážkou na cestě k vytyčenému cíli či k uspokojení potřeby.

Dlouhodobá frustrace => *deprivace*

Obranné mechanismy:

1. OM útoku: agrese, projekce, introjekce, identifikace, kompenzace, racionalizace, sublimace, odčinění
2. OM úniku: regrese, popření, somatizace, izolace, disociace

Konflikt

= psychický stav způsobený současným střetáváním dvou protichůdných tendencí.

Interpersonální konflikty

Nejčastější příčiny:

1. Střet rolí
2. Neslučitelnost rolí
3. Zmatenost rolí
4. Nedorozumění

Intrapersonální konflikty

Druhy:

1. ++
2. --
3. (+-) (+-)

Stres

= fyziologická a psychická reakce organismu na zátěž.

Průběh stresové reakce:

1. Poplachová fáze
2. Fáze adaptace
3. Fáze vyčerpání

Příznaky stresu: tělesné, psychické, behaviorální

Specifikace stresorů

Coping = zvládání vyšších nároků, zátěžových situací

Psychohygiena = soubor pravidel, jejichž dodržování vede k prevenci psychických poruch.

Literatura

- DRAPELA, V. J. *Přehled teorií osobnosti*. Praha : Portál, 1997.
- HARTL, P., HARTLOVÁ, H. *Psychologický slovník*. Praha : Portál, 2000.
- NAKONEČNÝ, M. *Psychologie osobnosti*. Praha : Academia, 1998.
- SMÉKAL, V. *Pozvání do psychologie osobnosti*. Brno : Barrister & Principal, 2004.

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A
Operační program
Praktická
akce

EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Kontakt

Jindra Novotná
Katedra pedagogiky a psychologie
Pedagogická fakulta
Univerzita Hradec Králové

Hradecká 1227
50003 Hradec Králové
E-mail: jindra.novotna@uhk.cz
Tel.: 493331343

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A
Operační program
Praktická
akce

EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

SOCIÁLNÍ PSYCHOLOGIE

Lektor: Jindra Novotná

Sociální psychologie

- Základní psychologická disciplína.
- Předmětem jsou sociální aspekty života člověka.
- Zaměřena na vliv společnosti na osobnost jedince, mezilidské vztahy a produkty společenského života.

Příbuzné obory:

1. Obecná psychologie
2. Sociologie
3. Antropologie

Socializace

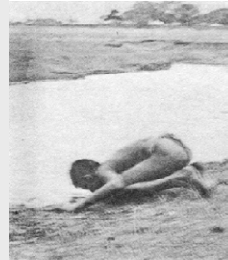
= proces osvojování norem, hodnot, rolí, způsobů chování pro začlenění do společnosti.

Sociální izolace a její následky.

Fáze socializace:

1. Imitace
2. Identifikace
3. Internalizace

Socializace vztahů: primární vztah *připoutání*. Rané vztahy předurčují kvalitu vztahů v dospělosti.

Sociální percepce I

= proces vnímání a posuzování druhých lidí (x kognice)

Funkcí je zorientování v nově nastalé situaci (co očekávat, jak se chovat). Zásadně ovlivňuje další průběh interakce!

Zdroje informací:

1. Chování
2. Verbální projev
3. Neverbální projev
4. Kontext

Percepční omyly: efekt primárnosti, haló-efekt, implicitní teorie osobnosti, projekce, efekt mírnosti, stereotypy, předsudky, aj.
Někdy jsou způsobeny osobou posuzovanou.

Sociální percepce II

Přesnost percepčních soudů ovlivňuje:

- věk,
- pohlaví,
- osobnostní charakteristiky,
- inteligence,
- profesionální zaměření.

Zásady pro objektivnější sociální percepce:

- Poznání percepčních omylů
- Sebereflexe
- Poznat druhého v co největším počtu různorodých situací
- Nespěchat s úsudkem

Sociální komunikace

Lat. *communicare* = činit společným, sdílet, spojovat.
Obsahem komunikace nejsou pouze zprávy a informace, ale i pocity, postoje, vztahy, sebepojetí (často latentně). Komunikace má tedy obsahový a vztahový aspekt.

Struktura komunikace:

1. Komunikátor
2. Komunikant
3. Komunikační kanál
4. Komuniké
5. Psychický účinek přijatého komuniké

Komunikační šum = úbytek a deformace informací

Verbální komunikace

Významy slov:

1. Denotát
2. Konotát

Řečové registry (styly užití jazyka):

1. Deklamační
2. Formální
3. Informativní
4. Familiární
5. Intimní

Paralingvistika

Přechodem mezi V a NV komunikací jsou
paralingvistické faktory řeči:

1. intenzita
2. barva
3. intonace
4. poloha
5. délka projevu
6. rychlost projevu
7. frázování
8. akustická náplň přestávek
9. přesnost projevu
10. artikulace

Neverbální komunikace I

Základní teze:

- Nelze nekomunikovat
- Částečně vrozená, částečně osvojená
- Mnohovýznamovost signálů
- Kulturní a genderová specifika
- Převážně nevědomá

I. MIMIKA

= komunikace pomocí výrazů obličeje.

Mimické zóny.

Oční kontakt.

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha Program Operační Program Praha EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Neverbální komunikace II

II. GESTIKA
= pohyby rukou, nohou, hlavy. Mají funkci ilustrátorů, regulátorů, znaků.

III. PROXEMIKA
= prostorová vzdálenost, úroveň očí
Proxemické zóny:

1. intimní
2. osobní
3. sociální
4. Veřejná

IV. HAPTIKA
= fyzický kontakt, dotek
Vyjadřují emoce, usměrňují interakci, mají funkci rituálů (podání ruky).

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha Program Operační Program Praha EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Neverbální komunikace III

V. POSTURIKA
= držení těla, poloha jednotlivých končetin
Kongruentní x nekongruentní posturika

VI. CHRONEMIKA
= zacházení s časem vlastním, ale i druhých lidí.

VII. ÚPRAVA ZEVNĚJŠKU
Tato komunikace významná zejména v dospívání.
Nejvíce ovlivňuje vytvoření prvního dojmu. Poplatná situaci, osobě.

VIII. ŘEČ PŘEDMĚTŮ A PROSTORU
= vlastnění či absence předmětů, úprava soukromých i firemních prostor

Poruchy komunikace

= úbytek či zkrácení informací. Důsledkem je nedorozumění, konflikt či ohrožení psychického zdraví.

I. Poruchy komunikace vzniklé poruchou v komunikačním kanále

II. Poruchy komunikace při konfliktu: destruktivní k., nonkomunikace, pseudokomunikace, autoritářská k., rezistentní k., zaměňování obsahové a vztahové roviny k.

III. Metakomunikativní poruchy komunikace: dvojná vazba

IV. Poruchy komunikace s příčinou v duševní poruše: neurotická komunikace

Asertivita

= teorie sebeprosazení s respektem k právům druhých lidí i nás samotných, jejímž cílem je vzájemná, otevřená, autentická komunikace

Asertivní desatero:

1. Právo sám posuzovat vlastní chování, myšlenky a emoce a být za ně zodpovědný.
2. Právo dělat chyby a být za ně zodpovědný.
3. Právo dělat nelogická rozhodnutí
4. Právo nenabízet omluvy ospravedlňující naše chování.
5. Právo změnit názor.
6. Právo posoudit, zda a nakolik jsem odpovědný za problémy ostatních lidí.
7. Právo být nezávislý na dobré vůli ostatních.
8. Právo říct „já nevím“.
9. Právo být o laskavost zřetelně požádán.
10. Právo říct „je mi to jedno“.

Techniky zvládnání agrese a kritiky X techniky sebeprezentace

Postoje

= hodnocení a ustálené reakce jedince vůči objektům.
Funkcí je usnadnění reagování v různých situacích a posilování skupinové příslušnosti.

Zdroje postojů: osobní zkušenosti, sociální komunikace, modely, normy a hodnoty společnosti

Struktura postojů:

1. Kognitivní složka
2. Emotivní složka
3. Konativní složka

Změny postojů: záměrné a nezáměrné

Kognitivní disonance = rozpor mezi postojem a chováním. Častá po určitém rozhodnutí či z nenaplněných očekávání.

Hodnoty

= sociálně podmíněné vztahy člověka k různým ideálům společnosti. Naznačují a integrují postoje, stávají se normami a motivy, určují poznávací síť člověka.

Druhy:

1. Obecné – týkají se smyslu života
2. Instrumentální – prostředky k naplňování obecných hodnot

Hodnotový systém

= relativně stálá hierarchie hodnot. Má různou podobu, v dramatických okamžicích se může zásadně změnit.

Sociální skupiny

= soubor dvou (či tří) a více jedinců, které spojuje společný cíl, ideologie, systém norem a sankcí. Probíhá v nich vzájemná interakce, disponuje hierarchií pozic.

Funkce sociálních skupin: sociální opora, formování členů, vliv na výkon, saturace množství potřeb.

Druhy skupin:

1. Malé – střední – velké
2. Členské – referenční
3. Formální – neformální
4. Primární – sekundární

Konformita skupiny = podléhání jedinců tlakům skupiny, přizpůsobení se názoru většiny.

Sociální facilitace = zvýšení výkonu v přítomnosti druhých lidí

Sociální inhibice = snížení výkonu v přítomnosti druhých lidí

Sociální normy

= pravidla, která regulují chování a myšlení lidí ve skupině. Upravují vztahy a činnosti, obsahují informaci o sankci.

Druhy norem:

1. Konvenční – mravy, zvyky
2. Institucionální – explicitní, verbalizované (zákony, předpisy aj.)
3. Ideální – vztahují se k idejím

Sociální pozice

= místo jedince v sociálním systému

Tvořena:

1. *Sociálním statutem* – prestiž vycházející z atraktivity pozice a míry osobní moci
2. *Sociální rolí* – chování, postoje a smýšlení očekávané od jedince v určité situaci. Probíhají v páru, proto jsou poplatné druhé osobě.

1. Dlouhodobé role
2. Časově omezené role
3. Krátkodobé role

V průběhu života si osvojujeme množství rolí, některé latentně.

Každá role obsahuje svůj *předpis* a individuální *vykonávání*.

Rodina jako specifická sociální skupina

= malá primární skupina, má velký formativní vliv na člověka. Je prvotním modelem společnosti, předurčuje postoje k dalším skupinám.

Funkce rodiny: biologická, výchovná, ochranná, emocionální, materiální.

Typy rodinné struktury: výchozí x rozmnožovací, nukleární x vícegenerační, prvotní x druhotná, úplná x neúplná.

Vývoj rodiny, tendence rodiny 20. a 21. století

Sourozenecké konstelace: prvorozený, prostřední, nejmladší, jedináček

Důsledky aplikovaných výchovných stylů na osobnost vychovávaného

Literatura

- HARTL, P., HARTLOVÁ, H. *Psychologický slovník*. Praha : Portál, 2000.
- HAYESOVÁ, N. *Základy sociální psychologie*. Praha : Portál, 1998.
- LAŠEK, J. *Sociální psychologie II*. Hradec Králové : Gaudeamus, 2006.
- NAKONEČNÝ, M. *Sociální psychologie*. Praha : Academia, 1999.
- VYBÍRAL, Z. *Psychologie komunikace*. Praha : Portál, 2005

Kontakt

Jindra Novotná
Katedra pedagogiky a psychologie
Pedagogická fakulta
Univerzita Hradec Králové

Hradecká 1227
50003 Hradec Králové
E-mail: jindra.novotna@uhk.cz

Tel.: 493331343

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
regionální
operační
program
EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Pedagogická psychologie

Pavel Vacek

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
regionální
operační
program
EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Kapitoly z pedagogické psychologie

Předmět pedagogické psychologie
Psychologie učení
Psychologie současné rodiny
Diagnostika a autodiagnostika
profesního výkonu
Stres a syndrom profesního vyhoření,
jeho prevence

Předmět pedagogické psychologie

- definice pojmu
- postavení PP v systému ped. a psych. disciplín
- modifikovaná struktura PP
- metody PP
- význam PP pro mentory

Psychologie učení

- pojem učení (def. pojmu)
- učení v širším a užším pojetí
- výsledky procesu učení
- def. pojmů vědomost, dovednost, návyk
- styk - hra - učení - práce /Vygotskij/

Teorie učení I

Asocianistická teorie učení

- princip styčnosti v prostoru a čase
- sekundární: z. kontrastu, podobnosti, celku a části, příčiny a následku
- H. Ebbinghaus, metody učení se bezesmyslovým slabikám - m. podržených členů, opakování, úspor
- E. křivka zapamatování,
- pojem přeučení

Teorie učení II

Teorie učení podmiňováním

- klasické podmiňování I. P. Pavlova (nep. a pod. reflex, nep. a pod. podnět, nep. a pod. reakce, proces vytváření doč. spoje, p. posilování, zpevňování, vyhasínání, útlum (facilitace, inhibice), druhy útlumu: vnitřní, vnější, diferencovaný
- instrumentální podmiňování E. L. Thorndika: učení pokusem a omylem, primární zákony učení dle Th.: zákon efektu, cviku, pohotovosti

Teorie učení III

- Behaviorismus (S - R) a teorie podmiňování, J. B. Watson, zákony u.: frekvence (četnost) a recentnosti (čerstvost)
- E. R. Guthrie, teorie "vše nebo nic", G. metody odstraňování zlovyků: m. prahová, m. únavy, m. neslučitelných podnětů

Teorie učení IV

- teorie učení tvarové (celostní) psychologie, důraz na pochopení dané situace, postřehování souvislostí, vztahů, struktura, celek, tvar,
- učení se postřehem, vhladem - "aha fenomén", Köhlerovy pokusy: šimpanz, klec, banán, tyče
- prakt. důsledky teorie tvarové ps. pro vyuč. proces

Druhy učení

- Druhy učení (různá kritéria třídění):
- Učení senzomotorické
- Učení pamětní
- Učení pojmové
- Učení sociální

Senzomotorické učení

- senzomotorické učení (def. pojmu, příklady), dynamický stereotyp
- fáze při sm. učení,
- sm. inteligence, křivka u. a p. plató, metody jeho překonání
- změny při sm. učení, char. osvoj. dovednosti, návyku, odstr. zlovyků
- teorie vícečetných inteligencí

Pamětní učení

- pamětní učení (opora o Ebbinghausovy výzkumy paměti), p. memorování
- definice pojmu, fáze paměti, proces zapomínání, druhy paměti
- podmínky účinného opakování, příklady, prakt. konkretizace

Pojmové (myšlenkové) učení

- pojmové (myšlenkové) učení (def. pojmu, opak. z obecné. ps., vše o myšlení a řeči
- formy myšlení, pojem, soud, úsudek, konkrétní, abstraktní, prázdné, nesprávné pojmy
- myšlenkové operace: analýza, syntéza, analogie, generalizace, abstrakce, ded. a indukt. postupy
- proces utváření a osvojování pojmů, operace s pojmy

Sociální učení

- sociální učení a proces socializace
- sociální učení a jeho základní formy: přímé posilování, nápodoba, identifikace
- sociální normy a proces jejich třídění a interiorizace

Styly učení

- proměna stylů učení během ontogeneze
- kognitivní styly a styly učení
- taktiky učení a strategie učení
- diagnostika a ovlivňování stylů učení
- povrchový a hloubkový styl učení

Hodnocení procesu učení

- funkce hodnocení info, kontrolní, vzdělávací, výchovná
- kritérium hodnocení: formální, skupinová a individuální norma.
- atribuční procesy, Pygmalion a Golem efekt
- psychologický, rozbor zkoušky, psychohygienu zkoušky

Psychologie současné rodiny

- Charakteristika rodiny jako sociální skupiny (malá, primární, poloformální, + vztažná).
- Funkce rodiny; rodiny částečně či kompletně dysfunkční.
- Typologie rodiny – různá hlediska: např. rodina úplná, neúplná, rozšířená, doplněná, orientační, reprodukční atd.

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A
Operační program
Pracovní
prostředí
EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Rodina - historický pohled

- Typy rodiny z hlediska historického srovnávacího
 - autoritativně – patriarchální (+ , -)
 - demokraticky – partnerský (+ , -)
- stabilita x nestabilita rodiny, tradice a laicizace společnosti, ekonomické proměnné a rovnoprávnost postavení ženy, vzor mužské a ženské role, moderní a „moderní“ trendy ve vývoji (viz níže).
- V posledních dvou dekádách zásadní změna s dalekosáhlými + i – důsledky: vnitřní liberalizace rodinného prostředí na horizontální i vertikální úrovni.

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A
Operační program
Pracovní
prostředí
EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Změny rodiny v demokratické fázi vývoje společnosti I

- Celková liberalizace vnitřního prostředí rodiny.
- Zvýšení věku partnerů při vstupu do manželství.
- Odklad narození prvního dítěte a snížení počtu narozených dětí.
- Zvýšení počtu narozených dětí mimo rodinu (resp. manželství).

Změny rodiny v demokratické fázi vývoje společnosti II

- Zvýšení počtu žen, které volí dráhu „sólové“ matky.
- Zvýšení počtu žen, které staví výše nebo na roveň svoji profesní dráhu.
- Zvýšení počtu osob, které se rozhodují žít mimo manželství a bez potomků (single).
- Zvýšená otevřenost v přihlášení se k homosexuální orientaci.
- Zvýšený počet tzv. doplněných rodin

Analýza stylů rodinné výchovy

- autoritativní
- perfekcionalistický
- protekcionistický (úzkostný)
- rozmazlující
- liberální
- nevyrovnaný
- defenzivní
- zanedbávající
- *bezradný*

Pracovní skupiny

- Dva základní druhy vztahů:
- Formální (služební, pracovní),
- a osobně výběrové (neformální).
- Jejich vzájemná proporce a prolínání.
- Kladné a záporné působení (přenos + a – náboje).

Diagnostika osobnosti

Principiálně můžeme diagnostikovat:

- co osoba ví – jeho vědomosti,
- co umí – jeho dovednosti,
- na co má – jeho schopnosti,
- jaká je – její vlastnosti, názory a postoje
- a speciálně sociální dovednosti.

Sebereflexe, autodiagnostika osobnosti

- Důvody její potřeby,
- podmínky realizace dgn., roviny profesního sebepoznání,
- rovina osobnostního a vztahového poznání, její promítnutí do vztahů.

Stres

- slovo stres pochází z angličtiny a znamená zátěž
- rozlišujeme distres („špatná“ zátěž) a eustres („příjemná“ zátěž)
- se stresem se pojí frustrace: zmar z nedosažení vytyčeného cíle či nezdaru
- deprese – jde vlastně o důsledky dlouhodobé frustrace či stresu

Stresory

- Nedostatek času (časový deficit).
- Nevhodné pracovní podmínky (hlučnost, prašnost, málo prostoru atd.).
- Nedobré (napjaté) vztahy na pracovišti.
- Velká zodpovědnost.
- Rizikové (nebezpečné) činnosti.
- Nejistota v možnosti uspokojování potřeb.
- Nejistota, nejasná perspektiva v oblasti vztahů.
- Důsledky přírodních a živelných katastrof.

Reakce na stres

- vědomá a nebo podvědomá
- adaptačně konstruktivní
- pasivní reakce (vyústíje v bezmoc atd.)
- agresivní reakce (ven a dovnitř)
- úniková reakce (racionalizace, sublimace, regrese apod.)
- aktivní relaxační odpověď

Syndrom vyhoření

Jde o duševní stav objevující se často u lidí, kteří pracují s jinými lidmi. Jedná se o pracovní opotřebenosti, které se týká především tzv. pomáhajících profesí. Má řadu symptomů:

- * pocit tělesné a duševní únavy až vyčerpanosti
- * ztráta chuti do práce a postupně do jakékoli činnosti
- * převažuje „otrávenost“, která se promítá i do osobního života
- * klienti, žáci atd. jsou vnímáni jako nepřátelé a je s nimi jednáno neosobně, rutinně až arogantně
- * celkově je chování vyhořelé osoby negativistické, pesimistické

Příznaky syndromu vyhoření

- Podrážděnost, malé chyby jej vyvádějí z míry, nespokojenost, agresivita.
- Nedůvěra, vztahovačnost.
- Žádné inovace, nic neměnit a nezlepšovat – je to stejně zbytečné.
- Vše nové je mu jasné, vše „už tady stejně bylo“, vzdělávání, školení nemají cenu, stejně se tam člověk nic nedoví.
- Nemá cenu se snažit, nikdo to neocení a na platu nepřidá.
- Kolegové, kteří netrpí syndromem vyhoření jsou naivní zájící či hloupí nadšenci a nebo kariéristé.
- Jednoslovná charakteristika vyhořelého jedince zní „zapšklost“.

Projevy syndromu vyhoření

- Duševní rovina – celkově negativní postoj a pocit ve vztahu ke klientům, žákům atd.
- Tělesná rovina – unavitelnost, náchylnost k nemocem, bolesti hlavy, poruchy spánku atd.
- Citová rovina – jedinec cítí, že ho nikdo neuznává, je nervózní, podrážděný, bezmocný.
- Sociální rovina – jedinec ztrácí vztah k druhým, hlavně klientům, žákům, pacientům atd. Ztrácí o ně zájem, omezuje s nimi kontakt. Snaží se dělat jen to nejnnutnější. (Hennig, Keller)

Fáze syndromu vyhoření

- 1) Nadšení: pracovník má vysoké ideály, nadšení, chce pomáhat a přímo se „rozdávat“.
- 2) Stagnace: Ideály se z různých důvodů (organizačních a lidských) nedaří realizovat.
- 3) Frustrace: pracovník začíná vnímat klienty negativně, začíná se chovat neosobně, arogantně, nepřátelsky. Je podrážděný i ve vztahu ke svým kolegům.
- 4) Apatie: Začíná převažovat nevraživost v chování a postupně prostupuje celou osobnost.
- 5) Syndrom vyhoření: je to jakási „past“. Pracovník není schopen zvládat své profesní povinnosti, ale ani nemá sílu profesi změnit. Mívá již výrazné somatické a psychické problémy.

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP
Operační program
Přelomová
projevy
EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Co vede k syndromu vyhoření

- Dlouhodobý bezprostřední osobní styk s lidmi (učitelé, lékaři, zdravotní sestry, sociální pracovníci atd.).
- Dlouhodobé neúspěšné či stereotypní jednání s lidmi často bez hmatatelně pozitivního výstupu (pocit marnosti).
- Dlouhou dobu trvající pracovní přetížení spojené s kladením mimořádných požadavků na pracovníka spojených s velkou zodpovědností.
- Příliš strohý pracovní režim, přísná pravidla, tvrdé vyžadování povinností.
- Diktátorský režim, bezohledné manipulování s lidmi.
- Trvalé přetěžování, časový stres (velké množství pacientů, klientů atd. v poměru ke kapacitě pracovníků).

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP
Operační program
Přelomová
projevy
EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Kde se syndrom vyhoření objevuje

- Tam, kde je nedostatek personálu, času, prostředků apod. (nemocnice, školy atd.).
- Tam, kde téměř chybí kladné oceňování práce podřízených – pochvaly, uznání atp.
- Tam, kde chybí respekt (úcta) k lidem.
- Tam, kde se setkáváme s devalvací v sociálním styku (ponižování, urážení, hanobení, pomlouvání apod.).
- Tam, kde je nedostatek příležitostí k odpočinku (relaxaci, spánku atd.).
- Tam, kde se něco nepříjemného (např. nemoc) dlouho vleče, problémy se neřeší, situace se nezlepšuje atd.
- Tam, kde lidé (učitelé, lékaři, zdravotní sestry atd.) neustále více dávají nežli přijímají (měřeno v psychologických jednotkách).

Obrana před syndromem vyhoření

Základem je obměna a inovace pracovních postupů a činností.

Kompenzace – znamená aktivity, při kterých jedinec relaxuje, „dobíjí baterky“, sportuje, uspokojuje své zájmy, stýká se s pro sebe milými lidmi atd.

Vedle toho existuje řada technik, které pomáhají v akutní stresové situaci (relaxační dýchání, vizualizace, formy kanalizace napětí atd.).

Oddělení pracovní oblasti od soukromé sféry.

Literatura ke studiu

- ČÁP, J., MAREŠ, J. *Psychologie pro učitele*. Praha: Portál, 2000.
- DITTRICH, P. *Pedagogicko psychologická diagnostika*. Jinočany: H&H, 1993.
- GARDNER, H. *Dimenze myšlení*. Praha: Portál, 1999.
- FONTANA, D. *Psychologie ve školní praxi*. Praha: Portál, 1997.
- KYRIACOU, Ch. *Klíčové dovednosti učitele*. Praha: Portál, 1996.
- HART, P., HARTLOVÁ, H. *Psychologický slovník*. Praha: Portál, 1998.
- HRABAL, V. *Pedagogicko-psychologická diagnostika žáka*. Praha: SPN, 1989.
- MAREŠ, J. *Styly učení žáků a studentů*. Praha: Portál, 1998.
- PRUCHA, J., WALTEROVÁ, E., MAREŠ, J. *Pedagogický slovník*. Praha: Portál, 1995.
- SLAVÍK, J. *Hodnocení v současné škole*. Praha: Portál, 1999.
- VACEK, P. *Autodiagnostika učitele. Pedagogická orientace - 96*, 1996, č. 18 - 19, s. 37 - 42.
- VACEK, P. *Průhledy do psychologie morálky*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2005.
- VACEK, P. *Rozvoj morálního vědomí žáků*. Praha: Portál, 2008.

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA
EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Kontakt:

Doc. PhDr. Pavel Vacek, Ph.D.
Katedra pedagogiky a psychologie
Pedagogická fakulta
Rokitanského 62
Univerzita Hradec Králové
500 03 Hradec Králové
Email: pavel.vacek@uhk.cz

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A PRAHA
EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
regionální
operační
program
EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

REALIZACE PRAKTICKÉ ČÁSTI VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU CERTIFIKOVANÉHO KURZU

Lektor: Daniel Jirkovský

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
regionální
operační
program
EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

OBECNÁ CHARAKTERISTIKA PRAKTICKÉ ČÁSTI VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU CERTIFIKOVANÉHO KURZU:

Praktickou část vzdělávacího programu certifikovaného kurzu pro přípravu mentorů klinické ošetrovatelské praxe obsahují dva předměty a to:

- Didaktika praktického vyučování v ošetrovatelství a v por. asistenci II. (10 hod.);
- Odborná praxe (40 hodin).

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
Regionální operační program
PRAHA
EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

DIDAKTIKA PRAKTICKÉHO VYUČOVÁNÍ V OŠETŘOVATELSTVÍ A V POR. ASISTENCI II.:

- Předmět obsahuje praktickou aplikaci poznatků z předmětů:
 - Obecná didaktika;
 - Didaktika praktického vyučování v ošetřovatelství a v porodní asistenci I.

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
Regionální operační program
PRAHA
EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

DIDAKTIKA PRAKTICKÉHO VYUČOVÁNÍ V OŠETŘOVATELSTVÍ A V POR. ASISTENCI II.:

- V rámci předmětu musí každý účastník kurzu absolvovat nejméně 1 x pedagogický následek (á 3 hodiny) a nejméně 1x pedagogický pokus – výstup (á 3 hodiny + 4 hodiny na přípravu) zaměřený na skupinovou výuku základních ošetřovatelských postupů a intervencí (témata jsou uvedena na dalším snímku) v simulační učebně Ústavu ošetřovatelství UK 2. LF a FN Motol, včetně přípravy na výuku, vlastní realizace výuky, hodnocení výuky a rozboru činnosti po skončení pedagogického pokusu (výstupu).

TÉMATA PRO PEDAGOGICKÉ POKUSY – VÝSTUPY:

- Obvazový materiál, obvazy;
- Hygienická péče a prevence vzniku dekubitů;
- Komunikace – cvičení;
- Mobilita a imobilita v ošetřovatelské péči;
- Fyziologické funkce;
- Hygienické požadavky na provoz ZZ;
- Aktivita a cvičení;
- Podávání léků;
- Aplikace injekcí i.d., s.c. a i.m.;
- Sledování a měření fyziologických funkcí;
- Metodika a technika odběrů biolog. materiálu.

ODBORNÁ PRAXE:

- Předmět Odborná praxe proběhne na klinických pracovištích FN Motol pod vedením lektora – supervizora. Každý účastník certifikovaného kurzu pod vedením lektora – supervizora povede nejméně jednoho studenta a to po dobu 1 měsíce (cca 20 výukových hodin + 20 hodin na přípravu).
- Mentorská činnost proběhne v souladu s požadavky odborné praxe u akreditovaného studijního programu Všeobecné lékařství nebo Ošetřovatelství.
- K realizaci Odborné praxe budou využity logbooky, standardní ošetřovatelské postupy, dokumentace ošetřovatelské péče apod..

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
Praktická
škola
EU EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

LITERATURA:

JIRKOVSKÝ, D., ŠVARCOVÁ, E., NOVÁKOVÁ, J. Certifikovaný kurz pro přípravu mentorů klinické praxe a školitelů specializačního vzdělávání ve FN Motol In. *Cesta k modernímu ošetřovatelství XI. - recenzovaný sborník příspěvků z odborné konference* s. 19 - 23, 1. vyd. Praha: Fakultní nemocnice v Motole, ISBN 978-80-87347-02-7

JIRKOVSKÝ, D. *Certifikovaný kurz pro přípravu mentorů klinické praxe a školitelů specializačního vzdělávání – žádost o udělení akreditace a akreditační spis*. Interní materiál Fakultní nemocnice v Motole, 2009

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha
Praktická
škola
EU EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

KONTAKT NA AUTORA:

PhDr. Daniel Jirkovský, Ph.D., MBA

Ústav ošetřovatelství UK 2. LF a FN Motol
V Úvalu 84
150 06 Praha 5 – Motol
Email: d.jirkovsky@lfmotol.cuni.cz

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A
Operační program
Praktická
akce

EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

EVALUACE A AUTOEVALUACE ODBORNÉ PRAXE

Lektor: Daniel Jirkovský

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A
Operační program
Praktická
akce

EVROPSKÁ
UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

OBECNÉ INFORMACE O EVALUACI A AUTOEVALUACI ODBORNÉ PRAXE

Součástí praktické části vzdělávacího programu je předmět Odborná praxe, který probíhá v klinickém prostředí při vedení studentů magisterského studijního programu Všeobecné lékařství a bakalářského studijního programu Všeobecná sestra.

Hodnocení realizace předmětu Odborná praxe probíhá formou evaluace činnosti účastníka kurzu (mentora) jeho supervizorem a autoevaluace činnosti samotným účastníkem kurzu (mentorem).

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha Program Operační Program Praha EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

OBLASTI EVALUACE A AUTOEVALUACE ODBORNÉ PRAXE

- Přípravná fáze výuky
- Realizační fáze (průběh výuky, tj. motivace, expozice, fixace)
- Kontrolně hodnotící fáze
- Celkový dojem z výuky

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha Program Operační Program Praha EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

POPIS HODNOCENÝCH OBLASTÍ ODBORNÉ PRAXE

Přípravná fáze výuky

- stanovení výukových cílů (doslovná formulace)
- volba typu výukových cílů a jejich zdůvodnění
- formulace vstupních znalostí a dovedností
- zvolené formy a metody výuky + základní metodický postup

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A OPVK Praha
EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

POPIS HODNOCENÝCH OBLASTÍ ODBORNÉ PRAXE

Realizační fáze (průběh výuky, tj. motivace, expozice, fixace)

- příprava na učení (motivace),
- sdělení výukového cíle studentům (doslovně),
- využití cíle k řízení učebních činností studentů,
- typické otázky mentora,
- vytváření prostoru pro samostatnou aktivitu studentů – hodnotí se kvalita a rozsah,
- využití standardů ošetřovatelských postupů, příp. jiných textů nebo materiálů, pomůcek – organizace práce s učebními pomůckami.

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A OPVK Praha
EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

POPIS HODNOCENÝCH OBLASTÍ ODBORNÉ PRAXE

Kontrolně hodnotící fáze

- ověření dříve získaných teoretických znalostí a praktických dovedností + mezipředmětové vztahy a vazby,
- opakování s jasným cílem, propojené s cílem výuky,
- hodnocení výkonů - objektivní, spravedlivé, mentorem zdůvodněné,
- reakce na chybu studenta a schopnost ji didakticky využít,
- zhodnocení výsledků učební práce v hodině z hlediska výukového cíle,
- zapojení studentů do hodnocení, podpora sebehodnocení studentů.

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha Program Operační Program Praha EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

POPIS HODNOCENÝCH OBLASTÍ ODBORNÉ PRAXE

Celkový dojem z výuky

- celková atmosféra výuky (kladně podněcující či ne),
- zda se podařilo studenty zaujmout,
- celková aktivita studentů v hodině a jak ji mentor dokázal navozovat a využívat.

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Praha Program Operační Program Praha EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

HODNOTÍCÍ ŠKÁLA EVALUACE ODBORNÉ PRAXE

- 1) dílčí kritérium je naplňováno zcela a bez připomínek (ekvivalent: 100% - 75%)
- 2) dílčí kritérium je naplňováno s drobnými připomínkami (ekvivalent: 74% - 50%)
- 3) dílčí kritérium je naplňováno z menší části s většími připomínkami mentora (ekvivalent: 49 – 25%)
- 4) dílčí kritérium není naplňováno, případně je naplňováno pouze z části se zásadními připomínkami (ekvivalent: 24% - 0%)

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Evropská unie EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

LITERATURA:

JIRKOVSKÝ, D., ŠVARCOVÁ, E., NOVÁKOVÁ, J. Certifikovaný kurz pro přípravu mentorů klinické praxe a školitelů specializačního vzdělávání ve FN Motol In. *Cesta k modernímu ošetřovatelství XI. - recenzovaný sborník příspěvků z odborné konference* s. 19 - 23, 1. vyd. Praha: Fakultní nemocnice v Motole, ISBN 978-80-87347-02-7

JIRKOVSKÝ D. Supervize odborné praxe v Certifikovaném kurzu pro přípravu mentorek klinické ošetřovatelské praxe a školitelek specializačního vzdělávání. In. *Cesta k profesionálnímu ošetřovatelství V. - sborník příspěvků V. Slezské vědecké konference ošetřovatelství s mezinárodní účastí konané dne 22. – 23. září 2010.* s. 107 – 109, 1. vyd. Opava: Slezská univerzita v Opavě, Fakulta veřejných politik v Opavě, 2010, ISBN 978-80-7248-6074-6

INOVACE PRAKTICKÉ VÝUKY OŠETŘOVATELSTVÍ
reg. č. projektu CZ.2.17/3.1.00/33270

OPP A Evropská unie EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND, PRAHA & EU INVESTUJEME DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

KONTAKT NA AUTORA:

PhDr. Daniel Jirkovský, Ph.D., MBA

**Ústav ošetřovatelství UK 2. LF a FN Motol
V Úvalu 84
150 06 Praha 5 – Motol
Email: d.jirkovsky@lfmotol.cuni.cz**